

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

56. aastakäik

15. november 2013

<u>Teatis nr</u>	<u>Sisukord</u>	<u>Lehekülg</u>
	IV <i>Teave</i>	
TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT		
Euroopa Komisjon		
2013/C 334/01	Komisjoni teatis euroopa parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale – Euroopa liidu 2012. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	1
2013/C 334/02	Kontrollikoja kinnitav avaldus euroopa parlamendile ja nõukogule – Sõltumatu audiitori aruanne	122

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA
ASUTUSTELT

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA KONTROLLIKOJALE

EUROOPA LIIDU 2012. AASTA KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

(2013/C 334/01)

SISUKORD

	<i>Lk</i>
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele lisatud deklaratsioon	2
ELi eelarve alates selle väljatöötamisest kuni selle täitmisele heakskiidu andmiseni	3
I OSA. Konsolideeritud finantsaruanded ja nende lisad	8
Bilanss	9
Kasumiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Finantsaruannete lisad	13
II OSA. Eelarve täitmise koondaruanne ja selle lisad	89
ELi eelarve täitmise tulemuse aruanne	90
Koondaastaaruanne eelarve täitmise kohta	102

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON

Euroopa Liidu 2012. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud teabe alusel, mille on esitanud Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artikli 148 lõikes 2 osutatud institutsioonid ja asutused. Deklareerin, et see on koostatud kooskõlas kõnealuse finantsmääruse IX jaotisega ning finantsaruannete lisades toodud raamatupidamis põhimõtete, -eeskirjade ja -meetoditega.

Olen saanud nimetatud institutsioonide ja asutuste peaarvepidajatelt kogu teabe, mis on vajalik Euroopa Liidu varasid ja kohustusi ning eelarve täitmist kajastava raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, ning nimetatud institutsioonide ja asutuste peaarvepidajad on tõendanud selle teabe usaldusväärsust.

Deklareerin, et kõnealuse teabe ja kontrolli põhjal, mida pidasin vajalikuks teha Euroopa Komisjoni raamatupidamise aastaaruande kinnitamiseks, võin olla piisavalt kindel, et käesolev raamatupidamise aastaaruanne annab õiglase ülevaate Euroopa Liidu finantsseisundi, tegevuse tulemuste ja rahavoogude kõigist olulistest tahkudest.

[allkiri]

Manfred KRAFF
Komisjoni peaarvepidaja
24. juuli 2013

ELI EELARVE ALATES SELLE VÄLJATÖÖTAMISEST KUNI SELLE TÄITMISELE HEAKSKIIDU ANDMISENI

Euroopa Liidu (ELi) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatakse teave ELi institutsioonide, ametite ja muude asutuste kohta eelarve ja tekkepõhise raamatupidamise seisukohast. See aruanne ei sisalda liikmesriikide raamatupidamise aastaaruandeid.

1. AASTAEELARVE

ELi eelarvest rahastatakse erinevaid poliitikavaldkondi ja programme kogu Euroopa Liidus. Komisjon viib kooskõlas liikmesriikide poolt mitmeaastases finantsraamistikus seatud prioriteetidega igas valdkonnas läbi konkreetset programme, tegevust ja projekte. Need võivad ulatuda haridusprojektidest, millega toetatakse õpilaste ja õpetajate liikuvust, põllumajandusettevõtjate toetamisest ja töökohtade loomist või säilitamist toetavatest tootlikest investeeringutest kuni arenguabinini ning projektideni, millega toetatakse ELi töötajatele parema töökeskkonna loomist ja välispiiride kontrolli tõhusust.

Üle 90 % ELi eelarvest läheb selliste ELi poliitikavaldkondade ja tegevusalade rahastamiseks, milles on kõigi liimesriikide vahel kokku lepitud. Otsene seos iga-aastase eelarve ja ELi poliitikavaldkondade vahel on tagatud tegevuspõhise eelarvestamise abil. Tegevuspõhine eelarve liigendus võimaldab selgelt eristada ELi poliitikavaldkondi ja neist igäihele eraldatud vahendite kogusummat.

Poliitikavaldkonnad on omakorda jaotatud ligikaudu 200 tegevusalaks, millest üle 110 sisaldavad tegevus-assigneeringute ridu ning mida seepärast eelarve liigenduses kajastatakse eelarve peatükkidena. Valdav osa poliitikavaldkondadest on tegevuslikud, sest nende alla kuuluvate tegevusalade põhieesmärk on tuua kasu kolmandatele isikutele. Muud poliitikavaldkonnad, nagu „Koordineerimine ja õigusnõustamine” ja „Eelarve”, on horisontaalsed ja tagavad komisjoni nõuetekohase toimimise. Tegevusalade struktuur moodustab ühise kontseptuaalse raamistiku prioriteetide seadmiseks, planeerimiseks, eelarvestamiseks, järelevalveks ja aruandluseks ning selle peamine eesmärk on edendada vahendite säästlikku, tõhusat ja tulemuslikku kasutamist.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 314 koostab eelarve komisjon ning selle võtavad vastu Euroopa Parlament ja nõukogu tavaliselt iga aasta detsembri keskel.

2. KUIDAS TOIMUB ELI RAHASTAMINE?

Kaks peamist ELi rahastamise allikat on tulu omavahenditest ja mitmesugused tulud.

2.1 Tulu omavahenditest

Tulu omavahenditest koguneb ELile eelarve rahastamiseks automaatselt, ilma et selleks oleks vaja täiendavat riiklike ametiasutuste otsust. Eelarve rahastamiseks vajamineva omavahendite kogusumma määrab kogukulu, millest on lahutatud muud tulud. Omavahendite kogusumma ei tohi ületada 1,23 % ELi kogurahvatulust. Omavahendid võib jagada traditsioonilisteks omavahenditeks, käibemaksupõhisteks omavahenditeks ja kogurahvatulul põhinevateks omavahenditeks.

2.2 Mitmesugused tulud

Mitmesugused tulud, mis tulenevad ELi tegevusest, moodustavad tavaliselt alla 10 % kogutulust. Nende hulka kuuluvad näiteks konkurentsitrahid ja sissenõudekorraldused era- ja avaliku sektori võlgnikele seoses ELi projektide haldamisega. Sellesse kategooriasse kuuluvad ka trahvid, mille Euroopa Kohus on määranud liikmesriikidele, kes ei täida teatavat kohtuotsust. Kõigi tähtjaks tasumata võlgnevuste pealt arvestatakse viivist. Kui kolmandad isikud (välja arvatud liikmesriigid) jätavad oma võlad tasumata, võivad komisjon (ja nõukogu) võtta vastu otsused, millega nähakse ette maksekohustus, otseselt jõustavad vastavalt selle riigi territooriumi tsiviilkohtumenetluse normidele, kus jõustamine aset leiab. Oma kohustusi mittetäitvate võlgnike suhtes rakendatakse võlgade sissenõudmise menetlust, mille algatab komisjoni õigustalituse, kasutades välise õigusbüroode abi.

3. KUIDAS TOIMUB EUROOPA LIIDU EELARVE HALDAMINE JA EELARVEST VÄLJAMAKSETE TEGEMINE?

3.1 Peamised põhitegevuskulud

ELi põhitegevuskulud katavad finantsraamistiku erinevaid rubriike ja esinevad erinevas vormis olenevalt sellest, kuidas raha välja makstakse ja millist eelarve täitmise viisi kasutatakse. 2012. aasta aruandes on komisjon liigitanud oma kulud järgmiselt.

Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine: seda eelarve täitmise viisi kasutatakse juhul, kui eelarvet täidavad otseselt komisjoni talitused.

Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine: seda eelarve täitmise viisi kasutatakse juhul, kui komisjon teeb eelarve täitmise ülesandeks ELi või liikmesriikide õiguse alusel tegutsevatele ametiasutustele, näiteks avalik-õiguslikele või avalikke teenuseid osutavatele ELi ametitele.

Detsentraliseeritud eelarve täitmine: seda eelarve täitmise viisi kasutatakse juhul, kui komisjon delegerib teatavad eelarve täitmise ülesanded kolmandatele riikidele.

Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega: selle eelarve täitmise eelarve täitmise viisi korral delegeeritakse eelarve täitmise ülesanded liikmesriikidele. Sellesse rühma kuulub enamik kuludest ja sellised valdkonnad nagu põllumajanduskulud ja struktuurimeetmed

Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega: selle eelarve täitmise viisi korral delegerib komisjon teatavad eelarve täitmise ülesanded rahvusvahelisele organisatsioonile.

Alates 2014. aastast, pärast uue finantsmääruse jõustumist, see jaotus muutub.

3.2 Finantsjuhtimises osalejad komisjonis

Komisjoni volinike kolleegiumil lasub kollektiivne poliitiline vastutus, kuid praktikas ei kasuta ta talle pandud eelarve täitmise volitusi ise, vaid delegerib need ülesanded igal aastal konkreetsetele avalikele teenistujatele, kes on tema ees aruandekohustuslikud ja kelle suhtes kohaldatakse finantsmäärust ja personalieeskirju. Asjaomaseid töötajaid, kelleks üldiselt on peadirektorid ja talituste juhid, nimetatakse volitatud eelarvevahendite käsutajateks. Nemad omakorda võivad eelarve täitmise ülesandeid delegerida edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatele.

Eelarvevahendite käsutajad vastutavad kogu haldusprotsessi eest, alates selle kindlaksmääramisest, mida tuleb institutsiooni poolt seatud poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamiseks teha, kuni algatatud tegevuse haldamiseni nii tegevuslikust kui ka eelarve seisukohast; muu hulgas võtavad nad juriidilisi kohustusi, jälgivad täitmist, teevad makseid ja vajadusel nõuavad vahendeid sisse. Usaldusväärne finantsjuhtimine ja nõuetekohane aruandlus tagatakse igas talituses juhtkonna poolt teostatava kontrolli (mida teostavad eelarvevahendite käsutajad) ja siseauditi lahushoidmisega, (rahvusvahelistest nõuetest lähtuvatele) selgetele sisekontrollistandarditele vastavuse kontrolliga, eel- ja järelkontrolliga, riskianalüüsil põhineva sõltumatu siseauditiga ning korrapäraste tegevusaruannete esitamise ja asjaomasele volinikule.

Igalt eelarvevahendite käsutajalt nõutakse iga-aastase tegevusaruande koostamist tema vastutusalasse kuuluva tegevuse kohta. Nimetatud aruandes annab ta aru poliitika elluviimise tulemustest ja sellest, kas ta saab piisava kindlusega kinnitada, et tema aruandes kirjeldatud tegevuse jaoks eraldatud vahendeid on kasutatud sihtotstarbeliselt ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohaselt ning et kehtestatud kontrollimenetlused pakuvad vajalikke tagatisi aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Vastavalt finantsmääruse artiklile 66 võtab komisjon vastu iga-aastast tegevusaruannet käsitleva koondaruande, mis sisaldab siseaudiitori üldist arvamust ja millega komisjon võtab endale üldise poliitilise vastutuse ELi eelarve täitmise eest kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 317. Käesolev aruanne ja tegevusaruanne on kättesaadavad aadressil: http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_et.htm.

Peaarvepidaja teeb makseid ja täidab eelarvevahendite kasutajate koostatud sissenõudekorraldusi ning vastutab sularahahalduse eest. Samuti vastutab ta raamatupidamiseskirjade ja -meetodite kehtestamise, raamatupidamissüsteemide kinnitamise, raamatupidamisarvestuse pidamise ning institutsiooni raamatupidamise aastaaruande koostamise eest. Peaarvepidajal tuleb ka anda raamatupidamise aastaaruandele allkiri deklareerimaks, et see annab õiglase ülevaate Euroopa Liidu finantsseisundi, tegevuse tulemuste ja rahavoo-gude kõigist olulistest tahkudest.

3.3 Kulukohustuste võtmine ELi eelarvest väljamaksete tegemiseks

Enne kolmanda isiku ees juriidilise kohustuse võtmist (näiteks temaga lepingu või toetuslepingu sõlmimist) peab olema olema eelarverida, mis võimaldab asjaomast tegevust aastaelarvest rahastada. Eelarvereal peab olema ka piisavalt vahendeid kulude katmiseks. Kui need tingimused on täidetud, tuleb vajalikud vahendid eelarves reserveerida raamatupidamissüsteemis võetavate eelarveliste kulukohustuste abil.

ELi eelarvest ei saa ühtegi summat välja maksta enne, kui peaarvepidaja on eelnevalt võtnud juriidilise kohustuse.

Eelarvelise kulukohustuse heakskiitmise järel registreeritakse see eelarve raamatupidamissüsteemis, millest lähtuvalt kasutatakse assigneeringuid. See aga ei mõjuta raamatupidamisarvestust (ehk pearaamatut), sest kulud ei ole veel kantud.

3.4 Makse tegemine

3.4.1 Üldeeskirjad

Makseid saab teha üksnes pärast seda, kui asjaomase tehinguga tegelev eelarvevahendite kasutaja on eelarvelise kulukohustuse heaks kiitnud. Makse raamatupidamissüsteemis heakskiitmise järel on järgmine samm ülekande tegemine abisaaja kontole. Komisjon teeb aastas üle 1,8 miljoni makse. Komisjon osaleb SWIFTis (Ülemaailmne Pankadevahelise Finantstelekommunikatsiooni Ühing).

3.4.2 Eelmaksed, kuluaruanded ja kulude rahastamiskõlblikkus

Eelmakse on makse, mille eesmärk on pakkuda abisaajale sularaha ettemakset, st käibevahendeid. See võib olla jagatud mitmeks makseks, mis tehakse asjaomases juriidilises kohustuses kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul. Käibevahendeid ehk ettemakseid kasutatakse juriidilises kohustuses määratletud perioodi jooksul eesmärgil, milleks need on antud. Vastasel korral makstakse need tagasi, st kui abisaaja ei kanna rahastamiskõlblikke kulusid, on ta kohustatud eelmakseks oleva ettemakse ELile tagastama. Seega väljamakstud eelmaksed ei muutu lõplikuks kuluks enne, kui on täidetud asjaomased kohustused. Seepärast kirjendatakse need esimese väljamakse tegemisel ELi bilansis varana. Eelmaksete kui vara summat vähendatakse (kas täielikult või osaliselt) rahastamiskõlblike kulude ja tagastatud summade kinnitamisega.

Pärast ettemakse ehk eelmakse tegemist saab asjaomane ELi asutus kulutaotluse, milles esitatakse põhjendused selle kohta, kuidas abisaaja asjaomast eelmakse summat juriidilises kohustuse kohaselt kasutas. Kulutaotluste esitamise sagedus aasta jooksul sõltub rahastatava meetme liigist ja tingimustest ning mitte kõiki kulutaotlusi ei esitata eelarveaasta lõpul.

Abikõlblikkuse kriteeriumid on määratletud alusaktis, pakkumiskutses, mõnes muus toetusesaajatele suunatud teabedokumendis ja/või toetuslepingu või -otuse tingimustes. Pärast analüüsi kantakse rahastamiskõlblikud summad kuludesse ja teavitatakse abisaajat võimalikest mitterahastamiskõlblikest summadest.

4. LAENUDE VÕTMISE JA ANDMISE TEHINGUD

Euroopa Liidule on ELi lepingu alusel vastu võetud alusaktidega antud õigus võtta vastu laenuvõtmise programme, et kaasata liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele rahalise abi andmiseks vajalikke rahalisi vahendeid. Euroopa Komisjon haldab ELi nimel praegu kolme peamist programmi (Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM), maksebilansi toetamise mehhanism ja makromajanduslik finantsabi (MFA)), mille raames ta võib anda laenusid ja rahastada neid võlainstrumentide emiteerimise teel, pakkudes neid

kapitaliturgudel või otse finantsasutustele. Kuna vahendeid tõstatatud kompensatsioonitehingud ei ole ELi eelarvele otsest mõju siiski õiguslikust vaatepunktist, võla teenindamise võetud laenude on ELi kohustus.

5. ELI EELARVE KAITSMINE: FINANTSKORREKTSIOONID JA SISSENÕUDMISED

Finantsmäärus ja muud kohaldatavad õigusaktid, mis eelkõige käsitlevad põllumajandust ja ühtekuuluvuspoliitikat, annavad õiguse kontrollida kulusid veel palju aastaid pärast nende kandmist. Vigade, eeskirjade eiramise ja pettuse juhtumite avastamise korral kohaldatakse sissenõudmist või finantskorrektsioone. Vigade, eeskirjade eiramise ja pettuse juhtumite avastamine ja nende korrigeerimine toimub kontrollisüsteemide viimases etapis ning on usaldusväärse finantsjuhtimise tõendamise seisukohast keskse tähtsusega.

Mis puudutab toetusi, siis eelarvest kantavate kulude rahastamiskõlblikkust kontrollivad tõendavate dokumentide alusel asjaomased ELi talitused või kui eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, siis liikmesriikide ametiasutused. Tõendavad dokumendid on sätestatud kohaldatavates õigusaktides või iga toetuse tingimustes. Kontrollisüsteemide kulutasuvuse optimeerimise eesmärgil kontrollitakse otsese tsentraliseeritud eelarve täitmise korral tõendavaid dokumente lõppmakse taotluste puhul üldiselt põhjalikumalt kui vahemakse taotluste puhul ning seetõttu võidakse sealjuures avastada vahemaksetes vigu, mis parandatakse lõppmakse korrigeerimisega. Lisaks sellele on ELil ja/või liikmesriigil kohustus kontrollida tõendavate dokumentide õigsust, tehes kontrollkäike taotluse esitaja ruumidesse rahastatava meetme rakendamise ajal ja/või (järelkontrolli puhul) hiljem. Kohaldatavate õigusaktidega on komisjoni või liikmesriikide poolt avastatud vigade, eeskirjade eiramise ja pettusega tegelemiseks ette nähtud erinevad menetlused; täpsemat teavet nende kohta võib leida raamatupidamisaruande lisast **6**.

6. FINANTSARUANDLUS

Raamatupidamise aastaaruanne koosneb kahest eraldiseisvast, kuid omavahel seotud osast:

- (a) finantsaruanded;
- (b) eelarve täitmise aruanne, mis annab üksikasjaliku ülevaate eelarve täitmisest.

Komisjon võtab raamatupidamise aastaaruande vastu ja esitab selle auditeerimiseks kontrollikoja ning lõpuks eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks nõukogule ja parlamendile.

Lisaks eespool nimetatud aastaaruannetele koostatakse ka eelarve täitmise kuuaruandeid.

6.1 Finantsaruanded

Komisjoni peaarvepidaja ülesanne on koostada ELi finantsaruanded ja tagada, et need annavad ELi finantsseisundi, tegevuse tulemuste ja rahavoogude olulistest tahkudest õiglase ülevaate. Aruanded koostatakse vastavalt ELi raamatupidamiseskirjadele, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS). Põhjalikum teave on finantsaruande lisas **1**.

6.2 Eelarve raamatupidamisarvestus

Eelarve täitmise kuu- ja aastaaruannete koostamine on komisjoni peaarvepidaja ülesanne. Ainult komisjoni eelarves on haldusassigneeringud ja tegevusassigneeringud. Muudel institutsioonidel on üksnes haldusassigneeringud. Lisaks eristatakse eelarves kahte liiki assigneeringuid: liigendamata ja liigendatud assigneeringud. Liigendamata assigneeringuid kasutatakse aastasuse põhimõttele vastava aastast laadi tegevuse rahastamiseks. Liigendatud assigneeringud loodi selleks, et viia aastasuse põhimõtte vastavusse vajadusega hallata mitmeaastast tegevust. Need on mõeldud peamiselt mitmeaastaste meetmete rahastamiseks. Liigendatud assigneeringud jagunevad kulukohustusete assigneeringuteks ja maksete assigneeringuteks.

— **kulukohustusete assigneeringud** hõlmavad aruandeaastasse kirjendatud juriidiliste kohustusete kogukulu mitme eelarveaasta vahel jagunevate meetmete puhul. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate tegevustega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib siiski jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.

- **maksete assigneeringud** hõlmavad kulusid, mis tulenevad aruandeaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud kulukohustustest.

Liigendatud assigneeringute kasutuselevõtmisega tekkis vahe võetud kulukohustuste ja tehtud maksete vahel; see vahe vastab täitmata kulukohustustele ja peegeldab kulukohustuste võtmisest asjaomaste maksete tegemiseni kuluvat ajavahemikku. Neid nimetatakse eelarvelisteks täitmata kulukohustusteks.

7. AUDITEERIMINE JA EELARVE TÄITMISELE HEAKSKIIDU ANDMINE

7.1 Audit

ELi raamatupidamise aastaaruannet ja vahendite haldamist auditeerib tema välisaudiitorina tegutsev Euroopa Kontrollikoda, kes koostab nõukogule ja Euroopa Parlamendile aastaaruande. Kontrollikoja põhiülesanne on teostada ELi raamatupidamise aastaaruande sõltumatut välisauditit. Oma tegevuse osana koostab kontrollikoda järgmised dokumendid:

- (1) aastaaruanne üldeelarvest rahastatava tegevuse kohta, milles on esitatud kontrollikoja tähelepanekud raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta;
- (2) kontrollikoja auditite tuginev ja aastaaruandes kinnitava avalduse vormis esitatud arvamus, millega kinnitatakse i) raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ja ii) maksustatavatelt isikutelt kogutud tulude ja lõplikele abisaajatele tehtud maksetega seotud, raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust;
- (3) eriaruanded, milles esitatakse konkreetsete valdkondade auditite käigus tehtud auditileiud.

7.2 Eelarve täitmisele heakskiidu andmine

Eelarvetsükli viimane etapp on asjaomase eelarveaasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine. Euroopa Parlament on ELi eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon. See tähendab, et pärast raamatupidamise aastaaruande auditeerimist ja lõpliku viimistlemist tuleb nõukogul soovitada ja seejärel Euroopa Parlamendil otsustada, kas anda heakskiit eelarve täitmisele komisjoni ja teiste ELi eelarvet täitvate ELi asutuste poolt eelneval eelarveaastal. Kõnealune otsus põhineb raamatupidamise aastaaruande läbivaatamisel, komisjoni iga-aastasel hindamisaruandel, kontrollikoja aastaaruandel ja komisjoni vastustel, aga ka komisjonile esitatud küsimustel ja täiendava teabe taotlustel.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmine kujutab endast eelarve täitmise väliskontrolli poliitilist aspekti. See on otsus, millega Euroopa Parlament vabastab nõukogu soovitusel põhjal komisjoni (ja teised ELi asutused) vastutusest asjaomase eelarve haldamisel ning mis tähistab asjaomase eelarve käsitlemise lõppu. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus võib viia üheni järgmisest kolmest tulemusest: heakskiidu andmine, selle edasilükkamine või heakskiidu andmisest keeldumine. Euroopa Parlamendi iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse juurde kuulub tingimata see, et kuulatakse ära volinike vastused Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni liikmete küsimustele nende poliitikavaldkondade kohta. Lõpliku eelarve täitmisele heakskiidu andmise aruande, sealhulgas konkreetsete tegutsemistaotluse komisjonile, võtab vastu täiskogu. Eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva nõukogu soovitusel võtab vastu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu. Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmise aruanne ja nõukogu soovitusel põhjal esitatakse igal aastal järelemeetmete aruanne, milles komisjon esitab ülevaate konkreetsetest meetmetest, mida ta on võtnud Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusel esitatud ettepanekute rakendamiseks.

I OSA

KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED JA NENDE LISAD ⁽¹⁾**SISUKORD**

	<i>Lk</i>
Bilanss	9
Kasumiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Finantsaruannete lisad:	13
1. Peamised arvestuspõhimõtted	13
2. Bilansi lisad	24
3. Kasumiaruande lisad	45
4. Rahavoogude aruande lisad	56
5. Tingimuslikud varad ja kohustused ning muud olulised andmed	56
6. ELi eelarve kaitsmine	60
7. Rahalise toetuse andmise mehhanismid	69
8. Finantsriskide juhtimine	76
9. Seotud osapooli käsitlevad andmed	82
10. Bilansipäevajärgsed sündmused	84
11. Konsolideerimise ulatus	84

⁽¹⁾ Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes järgnevates tabelites esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.

BILANSS

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
PÕHIVARA			
Immateriaalne vara	2.1	188	149
Kinnisvara ja seadmed	2.2	5 978	5 071
Kapitaliosaluse meetodil kajastatud investeeringud	2.3	392	374
Finantsvarad	2.4	62 311	43 672
Nõuded ja sissenõutavad summad	2.5	564	289
Eelmaksed	2.6	44 505	44 723
		113 938	94 278
KÄIBEVARA			
Varud	2.7	138	94
Finantsvarad	2.8	1 981	3 721
Nõuded ja sissenõutavad summad	2.9	14 039	9 477
Eelmaksed	2.10	13 238	11 007
Raha ja raha ekvivalendid	2.11	10 674	18 935
		40 070	43 234
AKTIVA KOKKU		154 008	137 512
PIKAAJALISED KOHUSTUSED			
Pensionid ja muud töötajahüvitised	2.12	(42 503)	(34 835)
Eraldised	2.13	(1 258)	(1 495)
Finantskohustused	2.14	(57 232)	(41 179)
Muud kohustused	2.15	(2 527)	(2 059)
		(103 520)	(79 568)
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Eraldised	2.16	(806)	(270)
Finantskohustused	2.17	(15)	(51)
Kreditoorne võlgnevus	2.18	(90 083)	(91 473)
		(90 904)	(91 794)
PASSIVA KOKKU		(194 424)	(171 362)
NETOVARA			
Reservid	2.19	4 061	3 608
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad ⁽¹⁾	2.20	(44 477)	(37 458)
NETOVARA		(40 416)	(33 850)

(¹) Euroopa Parlament võttis 13. detsembril 2012 vastu eelarve, milles on ette nähtud Euroopa Liidu lühiajaliste kohustuste tasumine omavahenditest, mille liikmesriigid koguvad või mis nõutakse neilt sisse 2013. aastal. Lisaks tagavad liikmesriigid personalieeskirjade (nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 muudetud redaktsioon) artikli 83 kohaselt ühiselt pensionikohustuste täitmise.

KASUMIARUANNE

		<i>miljonites eurodes</i>	
	Lisa	2012	2011
PÕHITEGEVUSTULUD			
Tulu omavahenditest ja osamaksudest	3.1	130 919	124 677
Muud põhitegevustulud	3.2	6 826	5 376
		137 745	130 053
PÕHITEGEVUSKULUD			
Halduskulud	3.3	(9 320)	(8 976)
Põhitegevuskulud	3.4	(124 633)	(123 778)
		(133 953)	(132 754)
PÕHITEGEVUSE ÜLEJÄÄK/(PUUDUJÄÄK)			
Finantstulud	3.5	2 157	1 491
Finantskulud	3.6	(1 942)	(1 355)
Muudatused pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustustes		(8 846)	1 212
Osa ühisettevõtete ja sidusettevõtete netopuudujäägis	3.7	(490)	(436)
EELARVEAASTA TULEM		(5 329)	(1 789)

RAHAVOOGUDE ARUANNE

		<i>miljonites eurodes</i>	
	Lisa	2012	2011
Eelarveaasta majandustulemus		(5 329)	(1 789)
Rahavood põhitegevusest:	4.2		
Amortisatsioon (finantsvara)		39	33
Amortisatsioon		405	361
Antud laenude (suurenemine)/vähenemine		(16 062)	(27 692)
Nõuete ja sissenõutavate summade (suurenemine)/vähenemine		(4 837)	1 605
Eelmaksete (suurenemine)/vähenemine		(2 013)	(1 534)
Varude (suurenemine)/vähenemine		(44)	(3)
Eraldiste suurenemine/(vähenemine)		299	234
Finantskohustuste suurenemine/(vähenemine)		16 017	27 781
Muude kohustuste suurenemine/vähenemine		468	(45)
Kreditoorse võlgnevuse suurenemine/(vähenemine)		(1 390)	6 944
Mitterahalise tuluna kirjendatud eelneva aasta eelarve ülejääk		(1 497)	(4 539)
Muud mitterahalised liikumised		260	(75)
Pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustuste suurenemine/(vähenemine)		7 668	(2 337)
Rahavood investeerimistegevusest:	4.3		
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete (suurenemine)/vähenemine		(1 390)	(693)
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringute (suurenemine)/vähenemine		(18)	118
Müügivalmis finantsvarade (suurenemine)/vähenemine		(837)	(1 497)
NETORAHAVOOD		(8 261)	(3 128)
Raha ja raha ekvivalentide suurenemine/(vähenemine) (neto)		(8 261)	(3 128)
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta alguse seisuga	2.11	18 935	22 063
Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta lõpu seisuga	2.11	10 674	18 935

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

miljonites eurodes

	Reservid (A)		Liikmesriikidelt sissenõutavad summad (B)		Netovara = (A) + (B)
	Õiglase väärtuse reserv	Muud reservid	Kumuleerunud ülejääk/ (puudujääk)	Eelarveaasta majandustulemus	
SALDO 31.12.2010	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Muutused tagatisefondi reservis		165	(165)		0
Õiglase väärtuse muutused	(47)				(47)
Muud		2	(30)		(28)
2010. eelarveaasta eraldatud tulem		4	17 228	(17 232)	0
Liikmesriikidele tagasimakstud 2010. aasta eelarve ülejääk			(4 539)		(4 539)
Eelarveaasta majandustulemus				(1 789)	(1 789)
SALDO SEISUGA 31.12.2011	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)
Muutused tagatisefondi reservis		168	(168)		0
Õiglase väärtuse muutused	258				258
Muud		21	(19)		2
2011. eelarveaasta eraldatud tulem		6	(1 795)	1 789	0
Liikmesriikidele tagasimakstud 2011. aasta eelarve ülejääk			(1 497)		(1 497)
Eelarveaasta majandustulemus				(5 329)	(5 329)
SALDO SEISUGA 31.12.2012	150	3 911	(39 148)	(5 329)	(40 416)

FINANTSARUANNETE LISAD

1. PEAMISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

1.1 ÕIGUSLIK ALUS JA RAAMATUPIDAMISEESKIRJAD

Euroopa Liidu raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“), ja komisjoni 29. oktoober 2012.⁽²⁾ aasta delegeeritud määrusele (EL) nr 1268/2012, milles on esitatud üksikasjalikud finantsmääruse kohaldamise eeskirjad.

Finantsmääruse artikli 143 kohaselt koostab EL oma finantsaruanded tekkepõhise arvestuse eeskirjade kohaselt, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS). Kõnealused raamatupidamiseeskirjad võtab vastu komisjoni peaarvupidaja ja neid tuleb kohaldada kõigis konsolideeritud institutsioonides ja ELi asutustes, et kehtiksid ühtsed raamatupidamisarvestuse, hindamise ja raamatupidamise aastaaruannete esitamise eeskirjad, mille eesmärk on ühtlustada finantsaruannete koostamise ja konsolideerimise menetlust. Raamatupidamisarvestust peetakse eurodes ja kalendriaasta põhjal.

1.2 RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTTED

Finantsaruannete eesmärk on anda üksuse finantsseisundi, tegevustulemuste ja rahavoogude kohta teavet, millest on abi laiale kasutajaskonnale. Kuna ELi näol on tegemist avaliku sektori üksusega, on konkreetses eesmärk anda teavet, millest on abi otsuste tegemisel, ja näidata, et üksus kasutab talle usaldatud vahendeid vastutustundlikult. Käesoleva dokumendi koostamisel on silmas peetud just neid eesmärke.

Üldised kaalutlused (raamatupidamis põhimõtted), millest finantsaruannete koostamisel lähtutakse, on sätestatud ELi raamatupidamiseeskirjas nr 2 ning on samad mis IPSAS 1-s kirjeldatud põhimõtted, s.o: õiglase kajastamise, tekkepõhise arvestuse, tegevuse jätkuvuse, kajastamise järjepidevuse, andmete koondamise, tasavõrre ja teabe võrreldavuse põhimõte.

Finantsaruannete koostamine kooskõlas eespool nimetatud eeskirjade ja põhimõtetega nõuab, et juhtkond annaks hinnanguid, mis mõjutavad bilansi ja kasumiaruande teatavatel ridadel kajastatud summasid ning tingimuslike varade ja kohustuste kohta avaldatavaid andmeid.

1.3 KONSOLIDEERIMINE

Konsolideerimise ulatus

ELi konsolideeritud finantsaruanded hõlmavad kõiki olulisi kontrollitavaid üksusi (institutsioonid ja ametid) ning sidus- ja ühisettevõtteid, st kokku 51 kontrollitavat üksust, 5 ühisettevõtet ja 4 sidusettevõtet. Konsolideeritud üksuste täielik loetelu on esitatud lisas 11.1. 2011. aastaga võrreldes on konsolideerimise ulatust laiendatud ühe kontrollitava üksuse (amet) võrra. Kõnealused lisandumised ei avalda konsolideeritud finantsaruannetele märkimisväärset mõju.

Kontrollitavad üksused

Otsus lisada üksus konsolideeritavate üksuste hulka põhineb kontrolli mõistel. Kontrollitavad üksused on kõik üksused, mille finants- ja tegevusstrateegiat on ELil õigus kas otseselt või kaudselt juhtida, et saada kasu kõnealuste üksuste tegevusest. Nimetatud õigus peab olema vaatlusalusel hetkel rakendatav. Kontrollitavad üksused on täielikult konsolideeritud. Konsolideerimine algab kontrolli alguse kuupäeval ja lõpeb kontrolli lõppemisel.

⁽¹⁾ EÜT L 298, 26.10.2012, lk 1

⁽²⁾ EÜT L 362, 31.12.2012, lk 1.

ELi raames on põhilised kontrolli väljendavad näitajad järgmised: üksuse loomine aluslepingu või teisele õigusakti alusel, üksuse rahastamine üldeelarvest, hääleõigus juhtorganites, Euroopa Kontrollikoja poolne auditeerimine ning Euroopa Parlamendi poolne eelarve täitmisele heakskiidu andmine. Selle otsustamiseks, kas üks või kõik eespool loetletud kriteeriumid on kontrolli kohaldamiseks piisavad, tuleb loomulikult hinnata iga üksust eraldi.

Selle lähenemisviisi kohaselt käsitatakse ELi institutsioone (v.a Euroopa Keskpang) ja ameteid (v.a endise teise samba ametid) ELi ainukontrolli all olevana ning seetõttu need konsolideeritakse. Lisaks sellele loetakse kontrollitavaks üksuseks ka likvideeritavat Euroopa Sõe- ja Teraseühendust (ESTÜ).

Kõik ELi kontrollitavate üksuste omavahelised olulised tehingud ja saldod elimineeritakse; sellistest omavahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole aga märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Ühisettevõtted

Ühisettevõtte on lepinguline suhe, mille alusel EL ning üks või enam poolt („ühisettevõtjad“) kohustuvad läbi viima majandustegevust, mille üle teostatakse ühiskontrolli. Ühiskontroll on lepingus kokkulepitu kohaselt jaotatud kas otsene või kaudne kontroll teenusepotentsiaali omava tegevuse üle.

Osakute üle ühisettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses. ELi osa tema poolt ühiselt kontrollitavate üksuste majandustulemustes kajastatakse kasumiaruandes ja ELi osa reservides toimunud muutustes kajastatakse reservides. Ühisettevõtte raamatupidamislik väärtus raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste (täiendavad osamaksud, osa majandustulemuses ja reservide muutustes, väärtuse vähendamised ja dividendid) liitmisel.

ELi ja tema poolt ühiselt kontrollitavate üksuste vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud. Ühisettevõtete arvestuspõhimõtted võivad erineda arvestuspõhimõtetest, mida EL kasutab sarnastel asjaoludel aset leidvate sarnaste tehingute ja sündmuste puhul.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on üksused, mille üle ELil on kas otseselt või kaudselt märkimisväärne mõju, kuid mille üle neil kontroll puudub. Eelduseks on võetud, et märkimisväärne mõju esineb juhul, kui ELile kuulub kas otseselt või kaudselt vähemalt 20 % hääleõigusest.

Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses. ELi osa tema sidusettevõtete majandustulemustes kajastatakse kasumiaruandes ja tema osa reservides toimunud muutustes kajastatakse reservides. Sidusettevõtte raamatupidamislik väärtus raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste (täiendavad osamaksud, osa majandustulemuses ja reservide muutustes, väärtuse vähendamised ja dividendid) liitmisel. Sidusettevõttelt saadud jaotatud kasum vähendab vara bilansilist maksumust. ELi ja tema sidusettevõtete vahelistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Sidusettevõtete arvestuspõhimõtted võivad erineda arvestuspõhimõtetest, mida ELi kasutab sarnastel asjaoludel aset leidvate sarnaste tehingute ja sündmuste puhul. Juhtudel, mil ELile kuulub vähemalt 20 % investeerimiskapitalifondist, ei sea ta eesmärgiks avaldada olulist mõju. Selliseid fonde käsitletakse seetõttu finantsinstrumentidena ja need liigitatakse müügi valmis finantsvarade hulka.

Konsolideerimata üksused, mille vahendeid haldab komisjon

ELi personali ravikindlustusskeemi, Euroopa Arengufondi ja osalejate tagatisfondi vahendeid haldab komisjon nimetatud üksuste eest; kuna EL neid üksuseid aga ei kontrolli, siis ei ole need ka tema raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud; asjaomaste summade kohta täiendava teabe saamiseks vt lisa 11.2.

1.4 ARUANDE KOOSTAMISE ALUS

1.4.1 Valuuta ja ümberarvestamise alused

Arveldus- ja aruandlusvaluuta

Finantsaruanded on koostatud miljonites eurodes, sest euro on ELi arveldus- ja aruandlusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Välisvaluutatehingud arvestatakse eurodesse ümber tehingupäeval kehtinud vahetuskursi alusel. Vahetuskursierinevustest saadud kasum või kahjum, mis tuleneb välisvaluutas arveldatud tehingutest ning välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuste ümberarvestamisest eelarveaasta lõpus kehtinud vahetuskursside alusel, kajastatakse kasumiaruandes.

Teistsuguseid ümberarvestamise meetodeid kasutatakse kinnisvara ja seadmete ning immateriaalse vara puhul, mille väärtust eurodes arvestatakse nende soetamise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuse eelarveaasta lõppsaldod arvestatakse eurodesse ümber 31. detsembril kehtinud vahetuskursside alusel.

Euro vahetuskursid

Valuuta	31.12.2012	31.12.2011
BGN	1,9558	1,9558
CZK	25,1510	25,7870
DKK	7,4610	7,4342
GBP	0,8161	0,8353
HUF	292,3000	314,5800
LVL	0,6977	0,6995
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,0740	4,4580
RON	4,4445	4,3233
SEK	8,5820	8,9120
CHF	1,2072	1,2156
JPY	113,6100	100,2000
USD	1,3194	1,2939

Välisvaluutas nomineeritud ja müügivalmina käsitletavate rahaliste finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutusi, mis seonduvad ümberarvestamise erinevusega, kajastatakse kasumiaruandes. Õiglasel väärtusel hoitavate, muutustega läbi tulemiaruaude kajastatavate mitterahaliste finantsvarade ja -kohustuste ümberarvestamise erinevusi kajastatakse kasumiaruandes. Müügivalmina käsitletavate mitterahaliste finantsinstrumentide ümberarvestamise erinevused on esitatud õiglase väärtuse reservis.

1.4.2 Prognoside kasutamine

IPSAsse ja üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtete kohaselt on finantsaruannetes tingimata esitatud summad, mis põhinevad kõige usaldusväärsemale kättesaadavale teabele tuginevatel juhtkonna prognoosidel ja hinnangutel. Oluliste hinnangute hulka kuuluvad muu hulgas töötajahüvitiste kohustuste, eraldiste, varudest ja nõuetest tuleneva finantsriski, viitlaekumiste ja kumuleerunud kulude ning tingimuslike varade ja kohustuste summad ja immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete väärtuse languse määra summad. Tegelikud tulemused võivad kõnealustest prognoosidest erineda. Muutusi prognoosides kajastatakse selles perioodis, mil need teatavaks on saanud.

1.5 BILANSS

1.5.1 Immateriaalne vara

Omandatud arvutitarkvara litsentsid on kajastatud soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Vara amortiseeritakse lineaarselt eeldatava kasuliku kasutusea alusel. Asutusesiseselt väljatöötatud immateriaalne vara kapitaliseeritakse, kui täidetud on asjaomased ELi raamatupidamiseeskirjades ettenähtud kriteeriumid. Kapitaliseeritavate kulude hulka kuuluvad kõik otseselt omistatavad kulud, mis on vajalikud vara loomiseks, tootmiseks või valmistamiseks selliselt, et see vara saaks toimida juhtkonna poolt kavandatud viisil. Teadustegevusega seotud kulusid, mittekapitaliseeritavaid arenduskulusid ja hoolduskulusid kajastatakse kuluna kulu kandmise hetkel.

1.5.2 Kinnisvara ja seadmed

Kogu kinnisvara ja seadmed on näidatud soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Soetusmaksumus hõlmab kulusid, mis on asjaomase vara soetamise või valmistamisega otseselt seotud.

Hilisemad kulud on vastavalt vajadusele kas arvatud vara bilansilise maksumuse hulka või kajastatud eraldi varana – viimast vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu või teenusepotentsiaal läheb ELile ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta. Parandus- ja hooldustööde kulud kajastatakse kuluna kasumiaruandes selle arvestusperioodi all, mil vastavad kulud kanti.

Maad ja kunstiteoseid ei amortiseerita, kuna nende kasutusiga loetakse igaveseks. Ehitamisel olevat vara ei amortiseerita, kuna selline vara ei ole veel kasutamiseks valmis. Muude varade amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil, mille kohaselt nende maksumus jaotatakse jääkmaksumusteks nende eeldatava kasuliku kasutusea peale järgmiselt:

Vara liik	Lineaarne amortisatsiooninorm
Hooned	4 %
Masinaid ja seadmed	10 % – 25 %
Mööbel	10 % – 25 %
Inventar ja sisseseade	10 % – 33 %
Sõidukid	25 %
Arvutiriistvara	25 %
Muu materiaalne vara	10 % – 33 %

Võõrandamisest saadud kasum või kahjum leitakse tulu ja müügiikulude vahe võrdlemisel võõrandatava vara bilansilise maksumusega ning seda kajastatakse kasumiaruandes.

Rendimaksud

Materiaalse vara rendimaksud, mille puhul EL kannab põhimõtteliselt kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid, liigitatakse kapitalirendi makseteks. Kapitalirendi maksud kapitaliseeritakse rendi alustamisel väärtuses, mis vastab kas renditava vara õiglasele väärtusele või minimaalsete rendimaksete nüüdisväärtusele, olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Iga rendimakse jaotatakse kohustuseks ja finantskuludeks selliselt, et tasumata finantssaldo määr püsiks ühtlane. Rendikohustusi, millest on finantskulud maha arvatud, kajastatakse muude (lühiki- ja pikaajaliste) kohustuste all. Finantskulude hulka kuuluvaid intresse kajastatakse kuluna kasumiaruandes rendiperioodi jooksul, et saada pidev perioodiline intressimäär, mida kohaldatakse igal perioodil kohustuse tasumata saldo suhtes. Kapitalirendi alusel hoitavat vara amortiseeritakse kas vara kasuliku kasutusea või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb neist on lühem.

Rendimaksud, mille puhul oluline osa omandiõigusega kaasnevatest riskidest ja hüvedest jääb rendileandja kanda, liigitatakse kasutusrendiks. Kasutusrendi korras tehtavad maksud kajastatakse kuluna kasumiaruandes rendiperioodi jooksul lineaarsel meetodil.

1.5.3 Muude kui finantsvarade väärtuse langus

Tähtajatu kasuliku kasutuseaga varasid ei amortiseerita; selle asemel kontrollitakse igal aastal, ega nende väärtus ei ole langenud. Amortiseeritavate varade puhul kontrollitakse alati, kas nende väärtus ei ole langenud, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei pruugi olla kaetav. Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab kaetava väärtuse. Kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud, või vara tarbimisväärtus, olenevalt sellest, kumb neist on kõrgem.

Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete jääkmaksumus ja kasulik kasutusiga vaadatakse läbi ja vajadusel korrigeeritakse neid vähemalt kord aastas. Kui vara bilansiline maksumus ületab hinnangulise kaetava väärtuse, hinnatakse vara bilansiline maksumus kohe alla kuni tema kaetava väärtuseni. Kui varasematel aastatel kajastatud väärtuse languse põhjused on ära langenud, siis vähendatakse vastavalt sellele väärtuse langusest tekkinud kahjumit.

1.5.4 Investeeringud

Osalused sidus- ja ühissettevõtetes

Osaluste üle sidus- ja ühissetevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. Omakapitali maksumust korrigeeritakse, et võtta arvesse ELi osa sidus- ja ühissetevõtete netovarade suurenemises või vähenemises pärast arvelevõtmist, kui on märke väärtuse langusest, ning vajadusel hinnatakse see alla madalama kaetava väärtuseni. Kaetav väärtus määratakse kindlaks vastavalt lisale 1.5.3. Kui väärtuse languse põhjus hiljem ära langeb, siis vähendatakse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kuni bilansilise maksumuseni, mis oleks kindlaks määratud juhul, kui väärtuse langusest tekkinud kahjumit ei oleks kajastatud.

Investeeringud riskikapitali fondidesse

Investeeringud riskikapitali fondidesse liigitatakse müügivalmis varadeks (vt lisa 1.5.5) ja sellest tulenevalt võetakse need arvele õiglases väärtuses; õiglase väärtuse muutustest tulenev kasum või kahjum (sealhulgas ümberarvestamise erinevused) kajastatakse õiglase väärtuse reservis.

Kuna investeeringutel riskikapitali fondidesse ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, hinnatakse nende väärtust iga investeeringu puhul eraldi kas soetusmaksumuse või omistatava vara puhasväärtuse (NAV) alusel. Õiglase väärtuse hindamisest tulenevat realiseerimata kasumit kajastatakse reservides ja realiseerimata kahjumi puhul hinnatakse, kas selle väärtus on vähenenud, et otsustada, kas kajastada seda väärtuse langusest tingitud kahjumina kasumiaruandes või muutusena õiglase väärtuse reservis.

1.5.5 Finantsvarad

Liigitus

EL liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi tulemiarunde; laenud ja nõuded; tähtajani hoitavad investeeringud ja müügivalmis finantsvarad. Finantsinstrumentide liigitus määratakse kindlaks nende arvele võtmisel ja see hinnatakse ümber iga bilansipäeva seisuga.

i) Finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi tulemiarunde

Finantsvara liigitatakse sellesse kategooriasse, kui see soetatakse peamiselt müügi eesmärgil lühiajaliselt või kui EL on nimetatud finantsvara sellesse kategooriasse kuuluvana määratlenud. Sellesse kategooriasse liigitatakse ka tuletisinstrumentid. Sellesse kategooriasse kuuluvad varad liigitatakse käibevaraks, kui nende oodatav realiseerimisaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

ii) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Need tekivad, kui EL annab raha või kaupu või osutab teenuseid otse.võlgnikule, ilma et ta kavatses nõudega kaubelda. Need kuuluvad põhivara hulka, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates.

iii) Tähtajani hoitavad investeeringud

Tähtajani hoitavad investeeringud on kindlaksmääratud lõpptähtajaga finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad ning mida EL kavatses ja suudab hoida kuni lõpptähtajani, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Aruandeaasta jooksul ei olnud ELil ühtegi sellesse kategooriasse kuuluvat investeeringut.

iv) Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarad on finantsvarad, mis on määratletud sellesse kategooriasse kuuluvana või mis ei ole liigitatud ühtegi muusse kategooriasse, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumentid. Müügivalmis finantsvarad liigitatakse kas käibe- või põhivaraks olenevalt sellest, millise ajavahemiku möödudes EL kavatses need võõrandada. Tavaliselt on selleks ajavahemikuks bilansipäevani jäänud tähtaeg. Müügivalmis finantsvaradeks liigitatakse ka investeeringud konsolideerimata üksustesse ja muud omakapitaliinvesteeringud (nt riskikapitalitehingud), mille üle ei peeta arvestust kapitaliosaluse meetodil.

Arvelevõtmine ja väärtuse hindamine arvelevõtmisel

Õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaude kajastatud, tähtajani hoitavate ja müügivalmis finantsvarade ostu ja müüki kajastatakse kauplemispäeval, st päeval, mil EL võtab kohustuse vara ostuks või müügiks. Laene kajastatakse sularaha laenuvõtjale ülekanndmise hetkel. Investeeringud võetakse õiglasel väärtuses. Kui finantsvara ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaude, võetakse nende arvelevõtmisel arvesse ka tehingukulud. Finantsvarad, mis on kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaude, võetakse arvele õiglasel väärtuses ning tehingukulud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Finantsvara õiglane väärtus arvelevõtmisel on tavaliselt tehinguhind (st saadud tasu õiglane väärtus). Pikaajalise intressivaba või turutingimustest madalama intressimääraga laenu andmisel saab selle õiglaseks väärtuseks lugeda kõigi tulevaste laekumiste nüüdisväärtuse, mis on diskonteeritud turuintressimäära alusel, mis kehtib sarnase krediidiiretinguga sarnase instrumendi puhul.

Laenatud vahendite arvelt antud laenusid mõõdetakse nimiväärtuses, mida loetakse laenu õiglaseks väärtuseks. Seda järgmistel põhjustel:

- ELi laenuandmise turukeskkond on väga eripärane ja erinev kapitaliturust, millel emiteeritakse ettevõtete ja valitsuste võlakirjasid. Kuna laenuandjatel on neil turgudel võimalik valida alternatiivseid investeeringuid, siis kajastub alternatiivsete valikute võimalus turuhindades. ELi jaoks aga selline alternatiivsete investeeringute võimalus puudub, sest ELil ei ole lubatud raha kapitaliturgudele investeerida; ta üksnes laenab vahendeid, et anda laenusid sama intressimääraga. See tähendab, et ELil puudub laenatud vahendite arvelt laenu andmiseks või investeeringute tegemiseks alternatiivne võimalus. Seega puuduvad alternatiivkulud ja seetõttu ka alus turuintressimääradega võrdlemiseks. Tegelikult kujutab ELi laenu andmise tegevus endast eraldi turgu. Kuna alternatiivkulu kriteerium ei ole kohaldatav, siis põhimõtteliselt ei kajasta turuhind õiglaselt ELi laenuandmise tehingute sisu. Seda silmas pidades ei ole asjakohane kasutada ELi antud laenu õiglase väärtuse kindlaksmääramisel võrdlusalusena ettevõtete või valitsuste võlakirjasid.
- Kuna sellele lisaks puudub ka aktiivne turg ja sarnased tehingud, mida saaks kasutada võrdlusalusena, peaks EL kasutama oma finantsstabiilsusmehhanismi ja maksebilansi toetamise mehhanismi raames antud laenu jms laenu tehingute õiglase väärtuse leidmisel sama intressimäära, mida ta nõuab antud laenudelt.
- Peale selle esinevad nende laenu puhul antud ja võetud laenu vahel kompenseerivad mõjud, sest need on oma laadilt kompensatsioonitehingud. Seepärast on antud laenu tegelik intressimäär võrdne nendega seonduvate võetud laenu tegeliku intressimääraga. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusaja nõutakse, kajastatakse otse kasumiaruandes.

Finantsinstrumentide kajastamine lõpetatakse, kui investeeringust rahavoogude saamise õigus on aegunud või üle antud ja Euroopa Liit on põhimõtteliselt kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved üle andnud.

Järgnev väärtuse hindamine

- i) Finantsvarasid, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi tulemiaruaude, kajastatakse järgnevalt õiglasest väärtuses. Õiglasest väärtuses muutustega läbi tulemiaruaude kajastatud finantsinstrumentide kategooriasse kuuluvate finantsvarade õiglasest väärtuse muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruaudes selle perioodi all, mil see on tekkinud.
- ii) Laene ja nõudeid ning tähtajani hoitavaid investeeringuid kajastatakse amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Laenatud vahendite arvelt antud laenude korral kohaldatakse antud ja võetud laenude puhul sama tegelikku intressimäära, sest need laenud on oma laadilt kompensatsioonitehingud ning antud ja võetud laenude tingimuste ja summade vahelised erinevused ei ole märkimisväärsed. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusajalt nõutakse, kajastatakse otse kasumiaruaudes.
- iii) Tähtajani hoitavad investeeringud ELil praegu puuduvad.
- iv) Seejärel kajastatakse müügivalmis finantsvarasid õiglasest väärtuses. Müügivalmis finantsvarade õiglasest väärtuse muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse õiglasest väärtuse reservis. Müügivalmina käsitletava vara müümisel või väärtuse vähendamisel kajastatakse eelnevalt õiglasest väärtuse reservis kajastatud õiglasest väärtuse kumulatiivset korrigeerimist kasumiaruaudes. Müügivalmis finantsvarade intressi, mis on arvatud tegeliku intressimäära meetodi kohaselt, kajastatakse kasumiaruaudes. Müügivalmis omakapitaliinstrumentidelt saadud dividende kajastatakse hetkel, mil ELi jaoks tekib makse saamise õigus.

Aktiivsetel turgudel noteeritud investeeringute õiglasest väärtus põhineb jooksva pakumishinnal. Kui finantsvara turg ei ole aktiivne (või kui tegemist on noteerimata väärtpaberitega), määrab EL õiglasest väärtuse hindamismeetodeid kasutades. Kõnealuste meetodite hulka kuuluvad hiljutiste mitteseotud poolte vaheliste tehingute kasutamine, viitamine teistele põhimõtteliselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoogude analüüs, optioonihinna mudelid ja muud turuosaliste üldkasutatavad hindamismeetodid.

Juhul kui sellistesse omakapitaliinstrumentidesse tehtud investeeringute õiglasest väärtust, millel ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, ei saa usaldusväärselt mõõta, hinnatakse neid soetusmaksumuses, millest on lahutatud väärtuse langusest tekkinud kahjum.

Finantsvara väärtuse langus

EL hindab igal bilansipäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara väärtus on langenud. Finantsvara väärtus langeb ja väärtuse langusest tekib kahjum üksnes juhul, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et vara arvele võtmise järel on selle väärtus langenud ühe või enama sündmuse tagajärjel, mis mõjutab või mõjutavad finantsvara prognoositud tulevase rahavooge, mida saab usaldusväärselt hinnata.

a) Amortiseeritud väärtuses kajastatud varad

Kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et amortiseeritud väärtuses kajastatud laenude ja nõuete või tähtajani hoitavate investeeringute väärtuse languse tõttu on kantud kahjumit, leitakse kahjumi suurus vara bilansilise maksumuse ja prognoositud tulevaste rahavoogude (v.a kandmata tulevane krediidikahju) nüüdisväärtuse vahena, diskonteerituna finantsvara algse tegeliku intressimääraga. Vara bilansilist maksumust vähendatakse ja kahjumi summa kajastatakse kasumiaruaudes. Kui laen või tähtajani hoitava investeering on muutuva intressimääraga, võetakse väärtuse langusest tekkinud kahjumi leidmisel diskontomääraks lepingu kohaselt kindlaks määratud jooksev tegelik intressimäär. Tagatisega finantsvara prognoositud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutus peegeldab rahavooge, mis võivad tuleneda nimetatud vara sündmüügist, millest on maha arvatud tagatise saamise ja müügi kulud, olenemata sellest, kas sündmüük on tõenäoline või mitte. Kui järgneval perioodil väärtuse langusest tekkinud kahjumi summa väheneb ja vähenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit kasumiaruaudes.

b) Õiglases väärtuses kajastatud varad

Müügivalmina käsitletavate finantsvarade väärtuse languse kindlakstegemisel võetakse arvesse seda, kas väärtpaberi õiglase väärtus on langenud oluliselt või püsivalt (pikaks ajaks) allapoole selle soetusmaksumust. Kui müügivalmis finantsvarade puhul on mis tahes selliseid tõendeid, arvatakse kumulatiivne kahjum (arvutatuna soetusmaksumuse ja jooksva õiglase väärtuse vahena, millest on lahutatud mis tahes varem kasumiaruandes kajastatud asjaomase finantsvara väärtuse langusest tekkinud kahjum) reservist välja ja kajastatakse kasumiaruandes. Kasumiaruandes kajastatud omakapitaliinstrumentide väärtuse langusest tuleneva kahjumi vähenemist ei kajastata kasumiaruandes. Kui järgneval perioodil müügivalmis finantsvarana käsitletava võlainstrumentide õiglase väärtus suureneb ja suurenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit kasumiaruandes.

1.5.6 Varud

Varusid kajastatakse kas nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Soetusmaksumus määratakse lihtjärjekorra (FIFO) meetodi alusel. Valmistoodete ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus koosneb toorainest, otsestest tööjookuludest ja muudest otsestest kuludest ning nendega seotud tootmise üldkuludest (võttes aluseks normaalse kasutatava tootmisvõimsuse). Neto realiseerimisväärtus on tavalise äritegevuse käigus rakendatav hinnanguline müügihind, millest on lahutatud valmistus- ja müügikulud. Kui turustamiseks mõeldud varusid hoitakse tasuta või sümboolse tasu eest, hinnatakse nende väärtust kas soetusmaksumuse või jooksva asendusmaksumuse alusel olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Jooksev asendusmaksumus on kulu, mida EL kannaksid vara soetamisel aruandepäeval.

1.5.7 Eelmaksed

Eelmakse on makse, mille eesmärk on pakkuda abisaajale sularaha ettemakset, st käibevahendeid. See võib olla jagatud mitmeks makseks, mis tehakse asjaomases eelmaksete lepingus kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul. Käibevahendeid või ettemakseid kasutatakse sel eesmärgil, milleks need anti, lepingus kindlaks määratud perioodi jooksul. Vastasel korral makstakse need tagasi. Kui abisaaja ei kanna rahastamiskõlblikke kulusid, on tal kohustus eelmakseks olev ettemakse ELile tagastada. Eelmakse summat vähendatakse (kas täielikult või osaliselt) rahastamiskõlblike kulude (mida on kajastatud kuluna) ja tagasi makstud summade kinnitamisega.

Eelarveaasta lõpus leitakse veel tasaarvestamata eelmakse summade väärtus, lahutades makstud esialgse(te)st summa(de)st tagastatud summad, kuludesse kantud rahastamiskõlblikud summad, eelarveaasta lõpu seisuga veel tasaarvestamata prognoositavad rahastamiskõlblikud summad ja väärtuse vähendamised.

Eelmaksetelt arvatud intressi kajastatakse selle teenimise hetkel asjaomase lepingu sätete kohaselt. Eelarveaasta lõpu seisuga koostatakse kõige usaldusväärsema teabe põhjal kogunenud intressitulu prognoos ja kajastatakse see bilansis.

1.5.8 Nõuded

Nõudeid kajastatakse esialgses summas, millest on lahutatud nende väärtuse langusest tulenev allahindlus. Nõuete väärtuse langusest tulenev allahindlus kirjendatakse, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et ELil ei ole võimalik kõiki summasisid nõuete esialgsete tingimuste kohaselt sisse nõuda. Allahindluse summa saadakse, lahutades vara bilansilisest maksumusest kaetava väärtuse. Allahindluse summa kajastatakse kasumiaruandes. Varasematele kogemustele tuginedes tehakse ka üldine allahindlus nende tasumata sissenõudekorralduste puhul, mille suhtes ei ole konkreetset allahindlust veel kohaldatud. Viitlaekumiste käsitlemise kohta eelarveaasta lõpus vt lisa 1.5.14.

1.5.9 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid on finantsinstrumendid ning need on määratletud käibevaradena. Nende hulka kuulub kassas olev sularaha, nõudmiseni hoiused pankades ja muud lühiajalised investeeringud, mis on kuni kolmekuulise esialgse tähtaja ja suure likviidsusega.

1.5.10 *Pensionid ja muud töötajahüvitised*

Pensionikohustused

EL haldab kindlaksmääratud hüvitisega pensioniplaane. Kuna üks kolmandik kõnealuste hüvitiste oodatavast kulust kaetakse osamaksudega töötajate palkadest, siis seda kohustust ei rahastata. Kindlaksmääratud hüvitistel põhinevate pensioniplaanidega seoses bilansis kajastatud kohustus võrdub kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtusega bilansipäeval. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse arvutavad aktuaarid proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (*projected unit credit method*) kohaselt. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtus leitakse, diskonteerides prognoositud tulevased rahavood selles valuutas nomineeritud valitsuse võlakirjade intressimääradega, milles hüvitisi tulevikus makstakse, kusjuures nimetatud võlakirjade järelejäanud tähtaeg peab ligilähedaselt vastama asjaomase pensionikohustuse tingimustele.

Kogemuspõhisest korrigeerimisest ja kindlustusmatemaatiliste prognooside muutustest tulenev kindlustusmatemaatiline kasum või kahjum kajastatakse viivitamata kasumiaruandes. Varem töötatud ajast tulenevad kulud kajastatakse viivitamatult kasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui pensioniplaani muudatused sõltuvad sellest, kas töötaja jääb teenistusse kindlaksmääratud perioodiks (pensionioiguse omandamise eelperiood). Sel juhul amortiseeritakse varem töötatud ajast tulenevad kulud lineaarsel meetodil pensionioiguse omandamise eelperioodi jooksul.

Töösuhte lõppemise järgsed haigushüvitised

EL pakub oma töötajatele tervisekindlustushüvitist ravikulude hüvitamise kaudu. Selle igapäevaseks haldamiseks on moodustatud eraldi fond. Süsteemist saavad kasu nii töötajad, pensionärid, lesed kui ka nende ülalpeetavad. Aktiivses teenistuses mitteolevatele isikutele (pensionärid, orvud jt) antavad hüvitised liigitatakse töösuhte lõppemise järgseteks töötajahüvitisteks. Kõnealuste hüvitiste laadist tulenevalt on nõutav aktuaarne arvutus. Bilansis kajastatav kohustus määratakse kindlaks pensionikohustustega sarnastel alustel (vt eespool).

1.5.11 *Eraldised*

Eraldisi kajastatakse, kui ELil on kolmandate isikute ees minevikus toimunud sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, ressursside vähenemine kohustuse tasumisel on tõenäolisem kui nende mittevähene-mine ja vähenemise summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevus-kahjumi puhul. Eraldiste summa vastab kõige tõenäolisemaks peetavale hinnangule selle kohta, kui suured kulud on oodatavalt vajalikud olemasoleva kohustuse täitmiseks aruandepäeval. Kui riskide ja kulude katteks eraldatud vahendid koosnevad suurest hulgast summadest, hinnatakse kohustuse väärtust, kaaludes kõiki võimalikke tulemusi nende esinemise tõenäosusega (keskväärtuse meetod).

1.5.12 *Finantskohustused*

Finantskohustused liigitatakse kas õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaande kajastatavateks finantskohustusteks või amortiseeritud väärtuses kajastatavateks finantskohustusteks (võetud laenud). Võetud laenud jagunevad krediidasutustelt võetud laenudeks ja võlgadeks, mida tõendavad sertifikaadid. Võetud laenud võetakse arvele õiglasel väärtuses, milleks on nende emiteerimistulu (saadud tasu õiglane väärtus), millest on maha arvatud kantud tehingukulud, ja järgnevalt kajastatakse neid amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt; mis tahes erinevust tulu (millest on maha arvatud tehingukulud) ja laenu tagastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes laenuperioodi jooksul tegeliku intressimäära meetodi kohaselt.

Need liigitatakse pikaajalisteks kohustusteks, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates. Laenatud vahendite arvelt antud laenude puhul ei saa asjaomaste summade ebaolulisuse tõttu tegeliku intressimäära meetodit antud ja võetud laenude suhtes kohaldada. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusajalt nõutakse, kajastatakse otse kasumiaruandes.

Finantskohustused, mis on liigitatud õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaande kajastatavateks finantskohustusteks, hõlmavad ka tuletisinstrumente, kui nende õiglane väärtus on negatiivne. Nende üle peetakse samasugust raamatupidamisarvestust nagu õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruaande kajastatavate finantskohustuste üle (vt lisa 1.5.5).

1.5.13 *Kreditoorne võlgnevus*

Märkimisväärne osa ELi kreditoorsest võlgnevustest ei ole seotud kaupade ega teenuste ostmisega, vaid kujutab endast toetusesaajate või ELi muu rahastamise saajate esitatud tasumata kulutaotlusi. Need kirjedatakse kreditoorse võlgnevusena taotletava summa ulatuses. Pärast rahastamiskõlblike kulude kontrollimist ja kinnitamist kajastatakse kreditoorset võlgnevust kinnitatud ja rahastamiskõlblikus summas.

Kaupade ja teenuste ostmisest tekkivat kreditoorset võlgnevust kajastatakse arve saamisel esialgse summa ulatuses ning sellele vastavad kulud kirjendatakse raamatupidamisarvestuses siis, kui tarne või teenus on Euroopa Liidule üle antud või osutatud ja ta on selle vastu võtnud.

1.5.14 *Viitlaekumised ja kumuleerunud kulud ning edasilükkunud tulud ja kulud*

ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt kajastatakse tehinguid ja sündmusi raamatupidamise aastaaruandes sellel perioodil, millega need seonduvad. Arvestusperioodi lõpus kajastatakse kumuleerunud kulusid perioodi ülekandekohustuse prognoositud summa alusel. Kumuleerunud kulud arvutatakse komisjoni välja antud üksikasjalike tegevusjuhiste kohaselt, mille eesmärk on tagada, et finantsaruanded annaksid õige ja õiglase ülevaate.

Ka tulu kajastatakse selles perioodis, millega see on seotud. Kui eelarveaasta lõpu seisuga ei ole arvet veel välja saadetud, kuid EL on teenuse osutanud või tarne üle andnud või kui eksisteerib lepinguline kohustus (nt aluslepingu sätestatu tulemusena), kajastatakse finantsaruannetes viitlaekumine.

Lisaks sellele, kui eelarveaasta lõpu seisuga on arve välja saadetud, kuid teenust ei ole veel osutatud või tarnitud kaupsid üle antud, loetakse tulu edasilükkunuks ja see kajastatakse järgnevas arvestusperioodis.

1.6 KASUMIARUANNE

1.6.1 *Tulud*

Mittekaubanduslik tulu

Siia hulka kuulub suur enamik ELi tulu, milleks peamiselt on otsesed ja kaudsed maksud ja omavahendite summad. Lisaks maksudele võib EL saada ka selliseid makseid kolmandatelt isikutelt nagu tollimaksud, trahvid ja annetused.

Kogurahvatulu põhised ja käibemaksupõhised omavahendid

Tulu kajastatakse selles perioodis, mille kohta Euroopa Komisjon saadab liikmesriikidele rahastamisaotluse, milles ta nõuab neilt osamaksu tasumist. Rahastamisaotlusi hinnatakse nende „taotletud summas”. Kuna käibemaksu ja kogurahvatulu põhised omavahendid tuginevad asjaomase eelarveaasta andmete prognoosidele, võib neid muutuste korral korrigeerida kuni ajani, mil liikmesriigid esitavad lõplikud andmed. Prognoosis tehtud muutuse mõju kajastatakse muutuse toimumise perioodi netoülejäägi või -puudujäägi kindlaksmääramisel.

Traditsioonilised omavahendid

Nõuded ja nendega seotud tulu kajastatakse asjakohaste igakuiste A-raamatupidamisaruannete (mis käsitlevad kogutud tollimaksu ning tasumisele kuuluvaid summasisid, mille kohta on antud tagatis ja mida ei ole vaidlustatud) saamisel liikmesriikidelt. Aruandepäeva seisuga hinnatakse, milline on liikmesriikide kogutud aruandeperioodi tulu, mida ei ole veel Euroopa Komisjonile makstud, ning kajastatakse seda viitlaekumisena. Liikmesriikidelt saadud kvartali B-raamatupidamisaruanded (mis käsitlevad tollimaksu, mida ei ole kogutud ja mille kohta ei ole tagatist antud, ning nõudeid, mille kohta on tagatis antud, kuid mis võlglane on vaidlustanud) kajastatakse tuluna, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud, mis liikmesriikidel on õigus endale jätta (25 %). Lisaks sellele kajastatakse kasumiaruandes väärtuse vähenemist nende summade võrra, mida prognoosi kohaselt ei õnnestu sisse nõuda.

Trahvid

Trahvidest saadud tulu kajastatakse adressaadi ametlikul teavitamisel Euroopa Liidu vastu võetud trahvi määramise otsusest. Kui on kahtlusi ettevõtja maksejõulisuse suhtes, siis kajastatakse nõude väärtuse vähendamine. Pärast trahvi määramise otsust peavad võlglased kahe kuu jooksul alates teavitamise kuupäevast:

- kas otsusega nõustuma, misjuhul nad peavad trahvi määratud tähtjaks ära maksma ning EL nõuab summa lõplikult sisse;
- või otsusega mitte nõustuma, misjuhul nad vaidlustavad selle ELi õiguse kohaselt.

Isegi kui otsus vaidlustatakse, tuleb trahvi põhisumma siiski kas kolmekuulise tähtaja jooksul ära maksta, sest vaidlustamisel ei ole menetlust peatavat toimet (ELi lepingu artikkel 278), või teatavatel asjaoludel ja komisjoni peaarvupidaja nõusolekul esitada selle asemel asjaomase summa kohta pangatagatis.

Kui ettevõtja vaidlustab otsuse, kuid on trahvi ajutiselt juba ära maksnud, kajastatakse seda summat tingimusliku kohustusena. Kuna aga ELi otsuse vaidlustamisel adressaadi poolt ei ole menetlust peatavat toimet, kasutatakse laekunud summat nõude kustutamiseks. Kui makse asemel saadakse tagatis, siis jääb trahv nõudena üles. Kui on tõenäoline, et Euroopa Liidu Üldkohus võib teha otsuse ELi kahjuks, kajastatakse selle riski katteks ette nähtud eraldi. Kui selle asemel on antud tagatis, hinnatakse tasumata nõue vajadusel alla. Kogunenud intresse, mille Euroopa Komisjon on saanud pangakontodelt, kus hoiustatakse laekunud maksed, kajastatakse tuluna ja võimalikke tingimuslikke kohustusi suurendatakse sellele vastavalt.

Kaubanduslik tulu

Kaupade ja teenuste müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui olulised kaupade omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved ostjale üle lähevad. Teenuste osutamisega seotud tehingutest saadud tulu kajastamisel võetakse arvesse seda, millises täitmisetapis on tehing aruandekuupäeva seisuga.

Intressitulud ja -kulud

Intressitulud ja -kulud kajastatakse kasumiaruandes tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Selle meetodi alusel arvutatakse finantsvara või -kohustuse amortiseeritud väärtus ning jaotatakse intressitulud või -kulud asjaomase perioodi peale. Tegeliku intressimäära arvutamisel hindab Euroopa Liit rahavoogusid, võttes arvesse finantsinstrumendi kõiki lepingutingimusi (nt ettemakse võimalusi), kuid ei võta arvesse tulevast krediidikahju Arvutus hõlmab kõiki lepingupoolte vahelisi makstud ja laekunud tasusid ja makseid, mis on tegeliku intressimäära lahutamatu osa, tehingukulud ja kõiki muid hinnalisandeid ja allahindlusi.

Kui finantsvara või sarnaste finantsvarade rühm on väärtuse langusest tekkinud kahjumi tõttu alla hinnatud, kasutatakse intressitulu kajastamisel intressimäära, mida rakendatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel väärtuse langusest tekkinud kahjumi hindamiseks.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse makse saamise õiguse kindakstegemisel.

1.6.2 Kulud

Kaupade ostu ja teenuste osutamisega seoses kantud kaubanduslikud kulud kajastatakse siis, kui tarne on Euroopa Liidule üle antud ja ta on selle vastu võtnud. Neid hinnatakse algses arvel esitatud maksumuses. Mittekaubanduslikud kulud on ELile iseloomulikud ning moodustavad suurema osa tema kuludest. Need seonduvad abisaajatele tehtud ülekannetega ja neid võib olla kolme liiki: nõuded, lepingu kohased ülekanded ning oma äranägemisel makstavad toetused, osamaksud ja annetused.

Ülekanne kajastatakse selle perioodi kuluna, mille jooksul toimusid ülekande aluseks olevad sündmused, tingimusel et asjaomast liiki ülekanne on lubatud õigusaktiga (finantsmäärus, personalieeskirjad või muu õigusakt) või on sõlmitud leping, mille alusel ülekanne on lubatud; abisaaja on täitnud kõik rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid; ja summa suurust saab realistlikult hinnata.

Kajastamiskriteeriumidele vastava maksenõude või kulutaotluse saamisel kajastatakse see kuluna rahastamiskõlbliku summa ulatuses. Eelarveaasta lõpu seisuga hinnatakse kantud rahastamiskõlblikke kulusid, mis kuuluvad abisaajatele tasumisele, kuid millest ei ole veel teatatud, ning kajastatakse need kumuleerunud kuludena.

1.7 TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED

1.7.1 Tingimuslikud varad

Tingimuslikud varad Tingimuslik vara on võimalik vara, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult ELi kontrollile. Tingimuslik vara kajastatakse, kui majanduslik kasu või teenusepotentsiaal on tõenäoline.

1.7.2 Tingimuslikud kohustused

Tingimuslik kohustus on võimalik kohustus, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult ELi kontrollile; või eksisteeriv möödunud sündmustest tekkinud kohustus, mida ei ole kajastatud, sest: ei ole tõenäoline, et kohustuse täitmiseks oleks nõutav vahendite vähenemine majandusliku kasu või teenusepotentsiaali näol, ning harvaesinevatel juhtudel, mil kohustuse summat ei saa piisava usaldusväärsusega mõõta.

2. BILANSI LISAD

PÕHIVARA

2.1 IMMATERIAALNE VARA

	<i>miljonites eurodes</i>
	Summa
Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2011	301
Soetamine	89
Võõrandamine	(11)
Muud muutused	0
Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2012	379
Kogunenud amortisatsioon 31.12.2011	(152)
Aasta amortisatsioonikulud	(39)
Võõrandamine	4
Muud muutused	(4)
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2012	(191)
Bilansiline netomaksumus 31. detsembri 2012. aasta seisuga	188
<i>Bilansiline netomaksumus 31. detsembri 2011. aasta seisuga</i>	149

Eespool esitatud summad seonduvad peamiselt arvutitarkvaraga.

2.2 KINNISVARA JA SEADMED

Ehitamisel oleva vara all on 31. detsembri 2012. aasta seisuga kajastatud 660 miljoni euro (2011. aastal 219 miljoni euro) väärtuses varasid, mis seonduvad Galileo projektiga, s.o ELi ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemiga, mille ehitamisel on abiks Euroopa Kosmoseagentuur. Valmimisel koosneb süsteem 30 satelliidist, kahest juhtimiskeskusest ja 16 maapealsest jaamast. Bilansis esitatud summa kajastab kapitaliseeritavaid kulusid, mida komisjon on selle projektiga seoses kandnud alates 22. oktoobrist 2011, mil saadeti edukalt orbiidile süsteemi kaks esimest satelliiti. Nagu eelmises raamatupidamise aastaaruandes selgitatud, käsitles komisjon enne seda kuupäeva projekti teadusuuringute etapis olevana, mistõttu kõik kantud kulud kanti kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirjadega kuludesse. Alates projekti algusest kuni kehtiva finantsraamistiku lõpuni moodustavad kavandatavad kulud 3 837 miljonit eurot. Järgmises finantsraamistikus nähakse ette veel 5 400 miljonit eurot kulusid järgnevale: süsteemi täielik kasutuselevõtt, selle kasutamine, Galileo teenuste osutamine kuni 2020. aastani ja järgmise satelliitide põlvkonna ettevalmistamine. Seda rahastatakse juba täielikult ELi eelarvest. 2012. aastal kajastati kuludes 13 miljonit eurot mittekapitaliseeritavaid arenduskulusid.

Bilansipäeva seisuga on alates 2011. aasta oktoobrist orbiidile saadetud neli satelliiti ja kui nende testimine seejärel lõpule jõuab, lõpeb ka projekti orbiidil kontrollimise etapp. Seda etappi on ühiselt rahastanud EL ja Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) ning kooskõlas nende kahe poole vahel sõlmitud toetuslepinguga annab ESA ehitatud varad ELile ametlikult üle. Varade juriidiline üleandmine nõuab ESA nõukogu nõusolekut. Sealjuures tuleb märkida, et välja arvatud kaks riiki (Norra ja Šveits), on kõik ESA liikmesriigid ka ELi liikmesriigid. Komisjonil ei ole praegu mingit põhjust arvata, et mõni ESA liige võiks üleandmise blokeerida.

KINNISVARA JA SEADMED

miljonites eurodes

	Maa ja hooned	Seadmed ning varustus	Sisustus ja sõidukid	Arvutiriistvara	Muu materiaalne vara	Kapitalirent	Ehitamisel olev vara	Kokku
Bilansiline brutomaksumus eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Soetamine	96	42	22	52	11	511	583	1 317
Võõrandamine	(26)	(23)	(21)	(54)	(11)	0	0	(135)
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	102	8	0	12	0	(14)	(111)	(3)
Muud muutused	24	3	3	11	3	(1)	1	44
Bilansiline brutomaksumus eelarveaasta lõpu seisuga	4 314	558	233	578	231	3 181	1 118	10 213
Kogunenud amortisatsioon eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
Aasta amortisatsioonikulud	(138)	(45)	(20)	(67)	(21)	(114)		(405)
Tühistatud amortisatsioonikulud	0	0	0	0	0	1		1
Võõrandamine	3	23	21	51	10	5		113
Vara liikide vahelised ümberpaigutused	—	0	0	(11)	0	14		3
Muud muutused	(3)	(2)	(1)	(13)	(2)	(7)		(28)
Kogunenud amortisatsioon eelarveaasta lõpu seisuga	(2 137)	(449)	(166)	(436)	(150)	(897)		(4 235)
Bilansiline netomaksumus seisuga 31.12.2012	2 177	109	67	142	81	2 284	1 118	5 978
<i>Bilansiline netomaksumus seisuga 31.12.2011</i>	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071

Veel tasumata kapitalirendi ja muude sarnaste nõuete maksed on kajastatud bilansis pikaajaliste ja lühiajaliste kohustuste all (vt ka lisad 2.15 ja 2.18.1). KAPITALIRENT

KAPITALIRENT

miljonites eurodes

Kirjeldus	Kumulatiivsed kulud (A)	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad				Koguväärtus (A+B)	Varaga seoses kantud täiendavad kulud (C)	Vara väärtus (A+B+C)	Amortisatsioon (D)	Bilansiline netomaksumus =(A+B+C+D)
		Alla 1 aasta	Üle 1 aasta	Üle 5 aasta	Kohustused kokku (B)					
Maa ja hooned	992	63	342	1 686	2 091	3 083	61	3 144	(877)	2 267
Muu materiaalne vara	18	7	11	1	19	37	—	37	(20)	17
Kokku seisuga 31.12.2012	1 010	70	353	1 687	2 110	3 120	61	3 181	(897)	2 284
Intressid		85	307	502	893					
Minimaalsete rendimaksete nüüdisväärtus seisuga 31.12.2012 kokku		155	660	2 189	3 003					
<i>Minimaalsete rendimaksete nüüdisväärtus seisuga 31.12.2011 kokku</i>		153	608	1 859	2 620					

2.3 KAPITALIOSALUSE MEETODIL KAJASTATUD INVESTEERINGUD

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Osalused ühissettevõtetes	2.3.1	42	62
Osalused sidusettevõtetes	2.3.2	350	312
Kokku		392	374

2.3.1 Osalused ühissettevõtetes

<i>miljonites eurodes</i>						
	Galileo	SESAR	ITER	IMI	FCH	Kokku
Summa seisuga 31. detsember 2011	0	0	0	25	37	62
Osamaksud	—	70	116	98	54	338
Osalus neto majandustulemuses	—	(70)	(106)	(91)	(91)	(358)
Summa 31. detsembri 2012. aasta seisuga	0	0	10	32	0	42

Osaluste üle ühissettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELile on tema osaluse protsendi põhjal ühissettevõtetes omistatavad järgmised bilansilised maksumused:

<i>miljonites eurodes</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Põhivara	226	211
Käibevara	106	123
Pikaajalised kohustused	0	0
Lühiajalised kohustused	(291)	(314)
Tulud	8	8
Kulud	(427)	(379)

Likvideeritav Galileo ühissetvõtte

2006. aasta lõpus alustati ühissetvõtte Galileo likvideerimist ja see protsess ikka veel käib. Kuna kõnealune majandusüksus oli 2012. aastal mitteaktiivne ja selle likvideerimine jätkus, siis tulud ja kulud puudusid.

Ühissetvõtte SESAR

Selle ühissetvõtte eesmärk on tagada Euroopa lennuliikluse juhtimissüsteemi moderniseerimine ning Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava kiire rakendamine, koordineerides ning koondades selleks kogu asjaomase teadus- ja arendustegevuse kogu ELi ulatuses. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjoni osalus SESARis 46,12 %. SESARi jaoks ettenähtud komisjoni toetuse kogusumma aastatel 2007-2013 on (soovituslikult) 700 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab 157 miljonit eurot.

ITERi Rahvusvaheline Termotuumaenergeetika Organisatsioon (ITER)

ITER hõlmab ELi ning Hiinat, Indiat, Venemaad, Lõuna-Koread, Jaapanit ja Ameerika Ühendriike. ITER loodi selleks, et hallata ITERi rajatise, soodustada ITERi rajatiste kasutamist ning edendada termotuumaenergeetika mõistmist ja vastuvõttu üldsuse poolt ning korraldada muud tegevust, mis on ITERi organisatsiooni eesmärgi saavutamiseks vajalik. EL (Euratom) maksab oma osamaksu ITERi rahvusvahelises organisatsioonis tuumasünteesienergeetika ameti (Fusion for Energy Agency) kaudu, millele maksavad osamaksu ka

liikmesriigid ja Šveits. Juriidiliselt käsitletakse nende kõigi osamaksu Euratomi osamaksuna ITERile, sest liikmesriigid ja Šveits ei ole ise ITERi osanikud. Kuna ELil on juriidiliselt ITERi ühissettevõttes osalus, peab komisjon kajastama seda osalust oma raamatupidamise aastaaruandes. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjoni osalus ITERis 44,25 %. ITERi jaoks ettenähtud Euratomi osamaksu kogusumma aastatel 2007-2041 on (soovituslikult) 8 949 miljonit eurot.

Ühised tehnoloogiaalgatused

Ühiste tehnoloogiaalgatuste vormis avaliku ja erasektori partnerlused, mida rakendatakse ühissettevõtete kaudu aluslepingu artikli 187 tähenduses, on loodud majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni tegevuskava eesmärkide rakendamiseks. Selles rubriigis on kajastatud IMI ja FCH, ent kolme muud algatust (ARTEMIS, Clean Sky ja ENIAC), mida juriidiliselt nimetatakse küll ühissetevõteteks, tuleb raamatupidamise seisukohast käsitada sidusettevõtetenä (ning seega on need kaasatud lisasse 2.3.2), sest komisjonil on nende üle oluline mõju, mitte ühiskontroll.

Innovatiivsete ravimite ühine tehnoloogiaalgatus (IMI)

IMI ühissetevõtte kaudu toetatakse konkurentsieelset farmaatsiaalast teadus- ja arendustegevust liikmesriikides ja assotsieerunud riikides, et edendada teadusinvesteeringuid bioloogiliste ravimite sektoris, ning ergutatakse väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid (VKEd) algatuses osalema. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjoni osalus IMIs 78,58 %. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele kuni 31. detsembrini 2017 on 1 miljard eurot.

Kütuseelementide ja Vesiniku Valdonna Ühissetevõtte (FCH)

Ühissetevõtte eesmärk on avaliku ja erasektori vahendite kombineerimine teadustegevuse tugevdamiseks, et parandada Euroopa teadusalaste jõupingutuste üldist tõhusust ning kiirendada kütuseelemendi- ja vesiniku-tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjoni osalus FCHs 80,6 %. ELi soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele kuni 31. detsembrini 2017 on 470 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus moodustab 12 miljonit eurot.

2.3.2 Osalused sidusettevõtetes

	miljonites eurodes				
	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Kokku
Summa seisuga 31. detsember 2011	292	0	0	20	312
Osamaksud	—	22	97	16	135
Osalus netokasumis/(-kahjumis)	9	(22)	(97)	(22)	(132)
Muud kapitaliosaluse muutused	35	—	—	—	35
Summa 31. detsembri 2012. aasta seisuga	336	0	0	14	350

Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELile on tema osaluse protsendi põhjal sidusettevõtetes omistatavad järgmised bilansilised maksumused:

	miljonites eurodes	
	31.12.2012	31.12.2011
Varad	505	460
Kohustused	(191)	(162)
Tulud	33	28
Puudu jääk	(177)	(182)

Euroopa Investeerimisfond (EIF)

Euroopa Investeerimisfond (EIF) on ELi finantsinstitutsioon, mis on spetsialiseerunud riskikapitali ja tagatiste andmisele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEd). Komisjon on oma rahalisest osalusest sisse maksnud 20 %; veel sissenõudmata kapitali saldo moodustas seega 720 miljonit eurot.

<i>miljonites eurodes</i>		
EIF	EIFi kapital kokku	Komisjoni märgitud kapital
Aksiakapital kokku	3 000	900
Sissemakstud	(600)	(180)
Sissenõudmata	2 400	720

Ühisettevõtte ARTEMIS

See üksus loodi ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks manussüsteemides koostöös erasektoriga. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele on 420 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus on 5 miljonit eurot (kusjuures komisjoni osalus on 95,2 %).

Ühisettevõtte „Clean Sky”

Selle üksuse eesmärk on kiirendada keskkonnasäästliku õhustranspordi tehnoloogiate väljatöötamist, valideerimist ja tutvustamist ELis ning eelkõige luua täielikult innovatiivne õhustranspordisüsteem eesmärgiga vähendada õhustranspordi keskkonnamõju. Komisjoni soovituslik maksimaalne toetus sellele algatusele on 800 miljonit eurot. Kajastamata kumulatiivne kahjumiosalus on 48 miljonit eurot (kusjuures komisjoni osalus on 62,89 %).

Ühisettevõtte ENIAC

ENIACi eesmärk on leppida ühiselt kokku teadusuuringute kava nanoelektronika valdkonnas, et seada teadusuuringute prioriteetidid põhipädevuste arendamiseks ja vastuvõtmiseks selles valdkonnas. Nende eesmärkide poole püüeldakse avaliku ja erasektori vahendite ühendamise teel, et toetada uurimis- ja arendustegevust projektide kujul. ELi kulukohustuste kogusumma on 450 miljonit eurot. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli komisjoni osalus ENIACis 95,90 %.

2.4 PIKAAJALISED FINANTSVARAD

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Müügivalmis finantsvarad	2.4.1	4 870	2 272
Laenud	2.4.2	57 441	41 400
Kokku		62 311	43 672

2.4.1 Müügivalmis pikaajalised finantsvarad

<i>miljonites eurodes</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Tagatistfond ⁽¹⁾	1 327	1 475
Likvideeritav ESTÜ	1 102	—
BUFI investeeringud	832	—
Riskijagamisrahastu	593	—
TEN-T projektide laenu tagamishend	52	—

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Euroopa Kemikaaliamet	52	—
Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank	188	188
Riskikapitali tehingud	123	134
ETFi käivitusprogramm	305	234
Muud müügivalmis investeeringud	296	241
Kokku	4 870	2 272

(¹) Komisjoni emiteeritud EFSMi võlakirjad kuuluvad tagatisfondile ja on seega elimineeritud.

Selleks et paremini kajastada majandusolukorda, liigitatakse müügivalmis finantsvarad alates 2012. aastast vastavalt nende järelejäänud tähtajale bilansipäeval. Vara, mille tähtaeg aruandepäeval on pikem kui 1 aasta, esitatakse pikaajalise varana, ning vara, mille tähtaeg möödub enne 2013. aasta lõppu, esitatakse lühiajalise varana (vt punkt 2.8). Erinevalt 2011. aastast ei sisalda tagatisfondi eespool nimetatud 2012. aasta summa raha ja raha ekvivalente (2011. aastal 302 miljonit eurot) ega seonduvaid kohustusi (2011. aastal 1 miljon eurot). Kui 2011. aasta aruanne oleks koostatud praeguse lähenemisviisi kohaselt, oleksid võrreldavad andmed olnud järgmised:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Tagatisfond (¹)	1 327	973
Likvideeritav ESTÜ	1 102	982
BUFI investeeringud	832	588
Riskijagamisrahastu	593	365
TEN-T projektide laenu tagamisvahend	52	47
Euroopa Kemikaaliamet	52	91
Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank	188	188
Riskikapitali tehingud	123	134
ETFi käivitusprogramm	305	234
Muud müügivalmis investeeringud	296	241
Kokku	4 870	3 843

(¹) Komisjoni emiteeritud EFSMi võlakirjad kuuluvad tagatisfondile ja on seega elimineeritud.

Tagatisfond

Välisstegevuse tagatisfond hõlmab laene, mille EL on taganud nõukogu otsuse alusel, eelkõige Euroopa Investeeringuspanga (EIP) ELi-väliseid laenu tehinguid ning makromajandusliku finantsabi raames antud laene ja Euratomi ELi-väliseid laene. Tegemist on pikaajalise rahastamisvahendiga, millest kaetakse ELi poolt tagatud laene makseviivituse korral. Tagatisfondi rahastatakse ELi üldeelarvest summa ulatuses, mis vastab 9 %-le toimingute põhisummast, tagatisfondi varadest tehtud investeeringutelt saadud intressitulust ja summadest, mis on sisse nõutud maksekohustusi mittetäitvatelt võlgnikelt, kelle puhul tagatisfond on pidanud oma tagatise realiseerima. Iga-aastane ülejääk makstakse tuluna ELi eelarvesse tagasi.

Euroopa Liit peab moodustama tagatisreservi kolmandatele riikidele antud laenude tagamiseks. Reserv on mõeldud selleks, et katta tagatisfondi vajadused ja vajaduse korral sellised kasutusele võetud tagatised, mis on suuremad kui tagatisfondi kasutada olevad summad, et nimetatud summad saaks eelarvesse kanda. Kõnealune reserv vastab sihtsummale, milleks on 9 % eelarveaasta lõpu seisuga veel tagasi maksmata laenudest.

Likvideeritav ESTÜ

Likvideeritava ESTÜ puhul on kõik müügivalmis finantsvarad eurodes nomineeritud ja aktiivsel turul noteeritud võlaväärtpaberid. 31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustasid võlaväärtpaberid, mille lõpptähtaeg saabub 2013. aasta jooksul, õiglasel väärtuses väljendatuna 490 miljonit eurot (2011. aastal 481 miljonit eurot).

BUFI investeeringud

Alates 1. jaanuarist 2010 teostab ajutiselt makstud trahvide haldust komisjon spetsiaalse fondi (BUFI) kaudu. Vahendid investeeritakse müügivalmis finantsvaraks liigitatavatesse finantsinstrumentidesse.

Riskijagamisrahastu

Riskijagamisrahastut haldab EIP ja komisjoni investeerimisportfelli kasutatakse sellise finantsriski katteks, mis tuleneb EIP poolt abikõlblikele teadusprojektidele antud laenudest ja tagatistest. Ajavahemikuks 2007-2013 on komisjoni eelarves selleks ette nähtud kokku kuni 1 miljard eurot, millest kuni 800 miljonit eurot on ette nähtud eriprogrammi „Koostöö” ja kuni 200 miljonit eurot eriprogrammi „Võimekus” raames. EIP on võtnud kohustuse eraldada sama suur summa.

31. detsembri 2012. aasta seisuga ulatus komisjoni ning lisaks EFTA ja kolmandate riikide osalus riskijagamisrahastus 1 006 miljonit euroni. EIP investeeris selle võlakirjadesse (mille õiglane väärtus 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli 754 miljonit eurot) ja tähtajalistesse hoiustesse (314 miljonit eurot). Lisas 5.2.1 tingimusliku kohustusena esitatud nõue summas 948 miljonit eurot kujutab endast 31. detsembri 2012. aasta seisuga kajastatud hinnangulist maksimaalset kahjumit, mida komisjon kannaks riskijagamisrahastu raames EIP antud laenude või tagatiste puhul esinevate maksekohustuste täitmata jätmise korral. Tuleks märkida, et komisjoni kogu risk on piiratud summaga, mille ta on rahastusse maksnud.

TEN-T projektide laenutagamisvahend (LGTT)

TEN-T (üleeuroopaliste transpordivõrkude) projektide laenutagamisvahendist antakse tagatise tuluga seotud riski leevendamiseks TEN-T projektide algusaastatel. Eeskätt kaetakse tagatisega täielikult valmisolekukrediidiliinid, mida kasutatakse üksnes juhul, kui projekti rahavoogudest ei piisa kõrgema nõudeõiguse järguga võlgade teenindamiseks. Nimetatud meetme puhul on tegemist komisjoni ja EIP ühise finantstootega ning TEN-T määruse alusel on ELi eelarvest selle jaoks sihtotstarbeliselt ette nähtud 500 miljonit eurot, mis eraldatakse ajavahemikus 2007-2013. Ka EIP eraldab selle meetme jaoks 500 miljonit eurot, nii et kogu kasutadaolev summa on 1 miljard eurot.

31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjon maksnud LGTTsse 155 miljonit eurot. EIP on selle investeerinud võlakirjadesse (mille õiglane väärtus 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli 75 miljonit eurot) ja tähtajalistesse hoiustesse (88 miljonit eurot). 2012. aasta lõpuks oli alla kirjutatud 523 miljoni euro suuruses summas laenulepinguid, mis on kaetud kõnealuse tagatisega. Tingimusliku kohustusena kajastatud nõue (lisa 5.2.1) summas 39 miljonit eurot kujutab endast 31. detsembri 2011. aasta seisuga kajastatud hinnangulist maksimaalset kahjumit, mida komisjon kannaks LGTT tegevuse raames EIP poolt antud laenude puhul esinevate maksekohustuste täitmata jätmise korral. See moodustab 7,4 % tagatud kogusummast. Tuleks märkida, et komisjoni kogu risk on piiratud summaga, mille ta on sellesse meetmesse maksanud.

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD)

Komisjoni kapitaliosalust EBRDs hinnatakse soetusmaksumuses, millest on lahutatud selle väärtuse langusest tulenev võimalik allahindlus. See tuleneb asjaolust, et EBRD aktsiad ei ole börsil noteeritud ja EBRD põhikirjas on sätestatud lepingulised piirangud muu hulgas osaluse müügile, mille kohaselt müügihind ei või olla suurem soetusmaksumusest ja osalust võib müüa ainult olemasolevatele aktsionäridele.

miljonites eurodes

EBRD	EBRD kapital kokku	Komisjoni märgitud kapital
Aktsiakapital kokku	29 601	900
Sissemakstud	(6 202)	(188)
Sissenõudmata	23 399	712

Riskikapitali tehingud

Riskikapitali tehingute raames antakse finantsvahendajatele summasid omakapitaliinvesteeringute rahastamiseks. Neid haldab EIP ja neid rahastatakse Euroopa naabruspoliitika raames.

ETFi käivitusprogramm

ETFi käivitusprogramm hõlmab EIFi halduses olevat kasvu ja tööhõivet käsitlevat programmi, mitmeaastast programmi, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi ning tehnosiirde katseprojekte. Kõigi nende programmidega toetatakse uute väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja rahastamist, tehes selleks investeeringuid sobivatesse spetsialiseerunud riskikapitali fondidesse. Eelarveaasta lõpu seisuga oli ETFi käivitusprogrammiga seoses kulukohustustega seotud veel 122 miljonit eurot, mida vahendite saajad ei olnud veel kasutusse võtnud.

Muud müügivalmis investeeringud

Peamised muude pikaajaliste müügivalmis investeeringutena kajastatud summad on seotud **Euroopa Kagu-Euroopa fondi** (113 miljonit eurot) ja **Loodussäästliku Majanduskasvu Fondiga** (39 miljonit eurot) ning **fondiga GEEREF** 68 miljonit eurot).

2.4.2 Pikaajalised laenud

	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Eli eelarvest ja ESTÜ antud laenud	2.4.2.1	162	170
Laenatud vahenditest antud laenud	2.4.2.2	57 279	41 230
Kokku		57 441	41 400

miljonites eurodes

2.4.2.1 Euroopa Liidu eelarvest ja likvideeritava ESTÜ antud laenud

	Eritingimustega laenud	ESTÜ eluasemelaenud	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2011	151	19	170
Uued laenud	—	—	—
Tagasimaksed	(17)	(4)	(21)
Vahetuskursi erinevused	1	—	1
Bilansilise maksumuse muutused	11	1	12
Kokku seisuga 31.12.2012	146	16	162

miljonites eurodes

Soodsa intressimääraga eritingimustega laenusid antakse kolmandate riikidega tehtava koostöö raames. Kõigi summade tagasimakse tähtaeg saabub rohkem kui 12 kuud pärast eelarveaasta lõppu. Nende laenude tegelik intressimäär jääb vahemikku 7,73–14,507 %.

2.4.2.2. Laenatud vahenditest antud laenud

	Makromajanduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	EFSM	Likvideeritav ESTÜ	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2011	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Uued laenud	39	—	—	15 800	—	15 839
Tagasimaksed	(84)	(24)	—	—	(46)	(154)

miljonites eurodes

miljonites eurodes

	Makroma- janduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	EFSM	Likvideeritav ESTÜ	Kokku
Vahetuskursi erinevused	—	—	—	—	5	5
Bilansilise maksumuse muutused	(1)	(2)	(2)	332	(4)	323
Kokku seisuga 31.12.2012	549	425	11 623	44 476	221	57 294
Tähtajaga alla 1 aasta	15	—	—	—	—	15
Tähtajaga üle 1 aasta	534	425	11 623	44 476	221	57 279

Nende summade märkimisväärne suurenemine tuleneb 2012. aasta jooksul välja makstud EFSMi laenudest ning see peegeldub ka ELi võetud laenude suurenemises (vt lisa 2.14). Täpsem teave laenuvõtmise ja -andmise tegevuse kohta on esitatud lisa 7.

2.5 PIKAAJALISED NÕUDED JA SISSENÕUTAVAD SUMMAD

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Liikmesriigid	545	268
Muud	19	21
Kokku	564	289

Eespool toodud nõuetest seondub 550 miljonit eurot (2011. aastal 273 miljonit eurot) mittekabanduslike tehingutega.

Liikmesriikide vastu olevate nõuete suurenemine seondub täitmata raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise otsustega EAGFi ja maaelu arengu valdkonnas.

2.6 PIKAAJALISED EELMAKSED

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Eelmaksed	2.6.1	40 790	40 625
Kulude eelmaksed	2.6.2	3 715	4 098
Kokku		44 505	44 723

2.6.1 Eelmaksed

See, kas eelmakseid kajastatakse lühiajaliste või pikaajaliste eelmaksetena, oleneb nende väljamaksmise või tagastamise ajastusest. Väljamaksed on kindlaks määratud projekti aluseks olevas lepingus. Välja- ja tagasimaksed, mille tähtaeg saabub enne 12 kuu möödumist aruandepäevast, kajastatakse lühiajaliste eelmaksetena.

Eelmaksetega seoses saadud tagatised

Sii kuuluvad tagatised, mida komisjon teatavatel juhtudel nõuab eelmaksete tegemisel abisaajatelt, kes ei ole liikmesriigid. Seda liiki tagatiste puhul kuulub avaldamisele kaks väärtust – nimiväärtus ja jooksev väärtus. Nimiväärtuse puhul on aluseks olev sündmus seotud tagatise olemasoluga. Jooksva väärtuse puhul on tagatise aluseks olev sündmus eelmakse ja/või järgnevad tasaarvestused. 31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustas eelmaksetega seoses saadud tagatiste nominaalväärtus 1 348 miljonit eurot, samal ajal kui nende tagatiste jooksev väärtus oli 1 059 miljonit eurot (2011. aastal vastavalt 1 330 miljonit eurot ja 1 083 miljonit eurot).

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud osalejate tagatistfondist; 2012. aastal ulatus väljamakstud eelmaksete kogusumma 4 miljardi euroni (2011. aastal 3,3 miljardit eurot). See fond on EList eraldiseisev majandusüksus ega ole käesolevas raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud vt lisa **11.2.3**.

<i>miljonites eurodes</i>		
Eelarve täitmise viis	31.12.2012	31.12.2011
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	1 249	1 219
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	1 042	774
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	677	697
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	37 214	37 249
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	592	686
Teiste institutsioonide ja ametite tehtud eelmaksed	16	—
Kokku	40 790	40 625

Kõige olulisemad pikaajaliste eelmaksete summad seonduvad 2007.–2013. aasta programmiperioodi struktuurimeetmetega, st Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Ühtekuuluvusfondiga (23,9 miljardit eurot), Sotsiaalfondiga (ESF) (6 miljardit eurot), Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) (6,1 miljardit eurot) ja Kalandusfondiga (0,6 miljardit eurot). Kuna paljud neist projektidest on oma laadilt pikaajalised, peavad nendega seonduvad ettemaksed olema kasutatavad rohkem kui ühe aasta jooksul. Seetõttu on need eelmaksed kajastatud pikaajalise varana.

Eelmaksed moodustavad suure osa ELi koguvaradest ja seepärast pööratakse neile nõuetekohaselt ja regulaarselt tähelepanu. Tuleks märkida, et eelmakse summade tase eri programmides peab olema piisav, et tagada abisaajale projekti alustamiseks vajalikud käibevahendid, kaitstes samal aja ka ELi finantshuvisid ja võttes arvesse juriidilisi, tegevusega seotud ja kulutasuvuse piiranguid. Komisjon on eelmaksete jälgimise parandamiseks kõiki neid aspekte nõuetekohaselt arvesse võtnud.

2.6.2 Kulude eelmaksed

<i>miljonites eurodes</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Finantskorraldusvahendid	2 717	3 378
Abikavad	998	720
Kokku	3 715	4 098

Struktuurifondide raames elluviidavate programmide (2007-2013) raames võib teha ELi eelarvest makseid liikmesriikidele, et anda panus finantskorraldusvahenditesse (olgu need siis laenude, omakapitaliinvesteringute või tagatiste vormis), mille on loonud ja mida haldavad liikmesriigid. Nende vahendite raames eelarveaasta lõpu seisuga kasutamata jäänud summad kuuluvad ELi omandisse (nagu ka tavapärased eelmaksed) ja seega käsitletakse neid komisjoni bilansis varana. Siiski ei kohusta alusaktid liikmesriike esitama komisjonile nende ettemaksete kasutamise kohta regulaarselt aruandeid ja mõnel juhul isegi mitte neid komisjonile esitatavates kuluaruannetes eraldi kindlaks määrama. Seetõttu on iga aasta lõpus sellele varale omistatav väärtus hinnanguline ja tugineb liikmesriikidelt nende vahendite kasutamise kohta saadud teabele.

Abikavade rubriigis esitatud summa kajastab komisjonipoolset hinnangut mitmesuguste abikavade (riigiabi, EAGFi turumeetmed) tasaarvestamata ettemaksetele.

KÄIBEVARA

2.7 VARUD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Teadusotstarbelised materjalid	81	78
Muud	57	16
Kokku	138	94

2.8 LÜHIAJALISED FINANTSVARAD

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Müügivalmis finantsvarad	2.8.1	1 858	3 619
Laenud	2.8.2	123	102
Kokku		1 981	3 721

2.8.1 Lühiajalised müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarasid ostetakse nendesse investeerimisest saadava tulu või tulususe tõttu või hoitakse selleks, et luua konkreetne varade struktuur või teisene likviidsusallikas, ning mida võib seega müüa likviidsuse tagamise vajadusest või intressimäärade muutusest lähtuvalt. Järgmises tabelis on esitatud ülevaade müügivalmis finantsvaradest, mille tähtaeg lõpeb enne 2013. aasta lõppu:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Tagatisfond	268	—
Likvideeritav ESTÜ	490	1 463
BUFI investeeringud	845	1 358
Riskijagamisrahastu	160	547
TEN-T projektide laenu tagamisvahend	23	97
Euroopa Kemikaaliamet	69	151
Muud müügivalmis investeeringud	3	3
Kokku	1 858	3 619

Nagu on selgitatud lisas 2.4.1, on alates 2012. aastast muudetud müügivalmis finantsvarade kajastamist. Kui 2011. aasta aruanne oleks lähtunud samasugusest käsitlest, oleksid võrreldavad näitajad järgmised:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Tagatisfond	268	201
Likvideeritav ESTÜ	490	481
BUFI investeeringud	845	770
Riskijagamisrahastu	160	182
TEN-T projektide laenu tagamisvahend	23	49
Euroopa Kemikaaliamet	69	60
Muud müügivalmis investeeringud	3	3
Kokku	1 858	1 746

2.8.2 Lühiajalised laenud

Selles rubriigis on kajastatud laenud, mille bilansipäevajärgne lõpptähtaeg on alla 12 kuu (täpsem teave selle kohta on esitatud lisas 2.4.2.2. Siin rubriigis on kajastatud ka Euroopa välisteenistuse ja likvideeritava ESTÜ tähtajalised hoiused (vastavalt 42 miljonit eurot ja 22 miljonit eurot).

2.9 LÜHIAJALISED NÕUDED JA SISSENÕUTAVAD SUMMAD

	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Trahvid	2.9.1	4 090	3 125
Liikmesriigid	2.9.2	6 270	2 693
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	2.9.3	3 368	3 267
Muud nõuded ja sissenõutavad summad	2.9.4	311	392
Kokku		14 039	9 477

miljonites eurodes

Esitatud kogusumma sisaldab hinnangulist 13 729 miljoni euro (2011. aastal 8 955 miljoni euro) suurust mittekaubanduslike tehingutega seonduvat summat.

2.9.1 Trahvid

Siia kuuluvad komisjoni määratud trahvidega seoses sissenõutud 4 357 miljonit eurot (2011. aastal 3 369 miljonit eurot), mille suhtes on kohaldatud 267 miljoni eurost allahindlust (2011. aastal 244 miljonit eurot).

Nende nõuetega seoses oli 31. detsembri 2012. aasta seisuga saadud tasumata trahvide katteks kokku 2 513 miljoni euro suuruses summas tagatise (2011. aastal 3 012 miljonit eurot). Tuleb märkida, et kõnealustest nõuetest 1 471 miljoni euro puhul saabus tasumise tähtaeg pärast 31. detsembrit 2012.

2.9.2 Liikmesriigid

	31.12.2012	31.12.2011
EAGFi ja maaelu arengu nõuded:		
EAGF	1 172	1 439
EAFRD	14	23
TRDI	44	37
SAPARD	136	142
Allahindlus	(814)	(771)
Kokku	552	870
Makstud ja sissenõutav käibemaks	44	41
Omahendid:		
Araamatupidamisarvestuses kindlaks määratud	45	29
Eraldi raamatupidamisarvestuses kindlaks määratud	1 294	1 263
Saadavad omavahendid	3 617	—
Allahindlus	(773)	(779)
Muud	16	114
Kokku	4 199	627
Muud nõuded liikmesriikidele:		
Oodatavalt tagasimakstavad eelmaksed	1 220	963
Muud	255	192
Kokku	1 475	1 155
Kokku	6 270	2 693

miljonites eurodes

EAGFi ja maaelu arengu nõuded

Sellesse punkti kuuluvad peamiselt liikmesriikide 31. detsembri seisuga võlgnetavad summad, mille liikmesriigid deklareerisid ja tõendasid 15. oktoobriks. Lisaks on hinnatud nõudeid, mis tekkisid pärast summade deklareerimist kuni 31. detsembrini. Abisaajate võlgnetavate summade puhul, mille sissenõudmine on ebatõenäoline, kohaldab komisjon ka hinnangulist allahindlust. Kõnealune korrigeerimine ei tähenda komisjoni loobumist asjaomaste summade tulevases sissenõudmisest. Korrigeerimine sisaldab ka 20 % allahindlust, sest liikmesriikidel on õigus kõnealune osa halduskulude katteks kinni pidada.

Omavahendite nõuded

Liikmesriikide vastu olevate nõuete märkimisväärne suurenemine seondub peamiselt 31. detsembri 2012. aasta seisuga paranduseelarvete nr 5/2012 ja 6/2012 alusel saada olevate omavahenditega (3 617 miljonit eurot). Need paranduseelarved võeti vastu vastavalt 21. novembril 2012 ja 12. detsembril 2012. Vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artiklile 10 tehti kogurahvatulul põhinevate osamaksude korrigeerimisest tulenevad 2013. aasta jaanuari esimesel tööpäeval.

Tuleks märkida, et liikmesriikidel on õigus jätta sissenõudmiskulude katteks endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest, mistõttu eespool osutatud summad on juba näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksematena. Liikmesriikide saadetud hinnangute põhjal on nõuetest liikmesriikidele maha arvatud allahindlus. See aga ei tähenda, et komisjon loobub nende summade sissenõudmisest, mille väärtust on kõnealusel viisil korrigeeritud.

2.9.3 Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Viitlaekumised	3 002	2 952
Ettemakstud kulud	351	296
Muud	15	19
Kokku	3 368	3 267

Peamine selle rubriigi all kajastatud summa on viitlaekumised:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Omavahendid	2 388	2 644
Põllumajanduse sihtotstarbeline tulu (november ja detsember)	218	111
Ühtekuuluvusfond ning regionaalarengu ja maaelu arengu fondid: finantskorrektsioonid	276	16
Muud viitlaekumised	120	181
Kokku	3 002	2 952

2.9.4 Muud nõuded ja sissenõutavad summad

Sellesse rubriiki kuuluvad peamiselt sissenõutud eelmaksed ja sissenõutud kulud ning haldus- ja põhitegevusmeetmetest saadud muud tulu.

2.10 LÜHIAJALISED EELMAKSED

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Eelmaksed	2.10.1	9 548	8 089
Kulude eelmaksed	2.10.2	3 690	2 918
Kokku		13 238	11 007

2.10.1 *Eelmaksed*

<i>miljonites eurodes</i>		
Eelarve täitmise viis	31.12.2012	31.12.2011
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	3 289	3 048
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	3 908	3 037
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	301	330
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	1 008	761
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	844	803
Teiste institutsioonide ja ametite tehtud eelmaksed	198	110
Kokku	9 548	8 089

Praegune eelmaksete saldo koosneb kahest osast: eelmaksete brutosummad ja nendega seotud kumuleerunud kulud (vastavalt hinnangulistele seonduvatele kuludele aasta lõpu seisuga). Lühiajaliste eelmaksete netosaldo aastatevahelise erinevuste analüüsimisel tuleb mõlemat osa nõuetekohaselt arvesse võtta.

Ühelt poolt toimus lühiajaliste eelmaksete brutosumma vähenemine eelarve täitmise puhul koostöös liikmesriikidega, mis tulenes märkimisväärsest edasiminekust eelmise, 2000.-2006. aasta programmitöö perioodi lõpetamisel. Teiselt poolt on eelmaksetega seotud kumuleerunud kulud vähenenud 3,3 miljardit eurot, mille tõttu on lühiajaliste eelmaksete netosumma suurenenud 0,3 miljardit eurot. See muutus tuleneb eelmise, 2000.-2006. aasta programmiperioodi (mis on praegu jõudnud lõpetamisjärku) ja praeguse, 2007-2013. aasta programmitöö perioodi kattuvustest. Arvestuste kohaselt on eelmise programmitöö perioodi eelmaksete summad täielikult ära kasutatud (st netosaldo on null), kuid praeguse programmiperioodi eelmaksed on 31. detsembri 2012. aasta seisuga kasutatud ainult osaliselt. Ülejäänud osa kasutatakse hinnanguliselt ära 2013. aastal või veelgi hiljem.

Sarnane olukord on otsese tsentraliseeritud eelarve täitmise puhul, kus eelmaksete brutosumma on vähenenud 741 miljonit eurot, kuid eelmaksete netosumma on veidi (241 miljoni euro võrra) suurenenud.

2.10.2 *Kulude eelmaksed*

<i>miljonites eurodes</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Finantskorraldusvahendid	1 358	1 126
Abikavad	2 332	1 792
Kokku	3 690	2 918

2.11 RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Piiranguteta raha:	2.11.1		
Kontod riigikassades ja keskpankades		2 203	7 450
Arveldusarved		967	1 099
Avansikontod		38	43
Ülekanded (ülekandmisel olev raha)		(1)	(5)
Kokku		3 207	8 587
Finantsinstrumentide raha ja raha tähtajalistel hoiustel	2.11.2	2 345	2 028
Piirangutega raha	2.11.3	5 122	8 320
Kokku		10 674	18 935

2.11.1 Piiranguteta raha

Piiranguteta raha hulka kuuluvad kõik vahendid, mida EL hoiab oma kontodel kõigis liikmesriikides ja EFTA riikides (riigikassas või keskpangas), ning arveldusarved, avansikontod ja sularaha.

Piiranguteta raha oluline vähenemine oli peamiselt tingitud summade vähenemisest riigikassades ja keskpankades olevatel kontodel. 2012. aasta lõpu saldo oli oluliselt väiksem kui 2011. aasta lõpu saldo, kuna 2012. aasta eelarvet täideti suuremal määral. Samuti tuleb arvesse võtta, et paranduseelarvetega nr 5/2012 ja nr 6/2012 ettenähtud rahalised vahendid saadi alles 2013. aastal.

2.11.2 Finantsinstrumentide raha ja raha tähtajalistel hoiustel

Selles rubriigis kajastatud summad seonduvad peamiselt raha ekvivalentidega (1 845 miljonit eurot), mida haldavad komisjoni eest usaldusisikud teatavate ELi eelarvest rahastatavate programmide rakendamise eesmärgil, ning muude tähtajaliste hoiustega (500 miljonit eurot). Seega saab finantsinstrumentide raha kasutada ainult iga rahastamisvahendi konkreetsete programmide jaoks. Eelarveaasta lõpu seisuga oli usaldusisikute hallatavate finantsinstrumentide raames kulukohustustega seotud 100 miljonit eurot, mida teised osapooled ei olnud veel kasutusse võtnud.

Nagu on selgitatud lisas 2.4.1, on alates 2012. aastast muutunud müügivalmis finantsvarade ning nendega seotud raha ja raha ekvivalentide kajastamine. 2012. aastal hõlmab see rubriik tagatisfondi raha ja raha ekvivalente, kuid 2011. aasta kogusumma ei sisaldanud tagatisfondi 2011. aasta raha ja raha ekvivalente summas 302 miljonit eurot, mis kajastati pikaajaliste müügivalmis finantsvaradena. Kui 2011. aasta raamatupidamise aruanne oleks lähtunud uuest lähenemisviisist ning kõigi finantsinstrumentide raha oleks kantud eraldi reale, oleks arvelduskontode võrreldav näitaja olnud 963 miljonit eurot ning finantsinstrumentide ja tähtajaliste hoiuste raha võrreldav näitaja 2 466 miljonit eurot.

2.11.3 Piirangutega raha

Piirangutega raha hõlmab summasid, mis on laekunud seoses komisjoni määratud trahvidega, kui juhtumi menetlemine on veel pooleli. Neid summasid hoitakse spetsiaalsetel hoiukontodel, mida muudeks tehinguks ei kasutata. Juhul kui trahv on vaidlustatud või kui ei ole teada, kas teine pool trahvi vaidlustab või mitte, kajastatakse aluseks olev summa tingimusliku kohustusena lisas 5.2.

Piirangutega raha on vähenenud kahel peamisel põhjusel: esiteks võttis Euroopa Kohus vastu mitu lõplikku otsust, millega olid seotud märkimisväärsed summad, ja teiseks suurenes spetsiaalselt trahvide jaoks ettenähtud fondi (BUFI) kasutamine. Alates 1. jaanuarist 2010 haldab sellesse fondi ajutiselt makstud trahve komisjon ning need investeeritakse müügivalmis finantsvaraks liigitatud finantsinstrumentidesse (vt lisad 2.4 ja 2.8).

PIKAAJALISED KOHUSTUSED

2.12 PENSIONID JA MUUD TÖÖTAJAHÜVITISED

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Töötajate pensionid	37 528	30 617
Muude isikute pensionid	968	777
Ühine ravikindlustusskeem	4 007	3 441
Kokku	42 503	34 835

Pensionikohustuste märkimisväärne suurenemine on selgitatav kohaldatava kontomäära olulise vähenemisega, mis andis tulemuseks suure aktuaarse aastakahjumi.

2.12.1 Töötajate pensionid

Personalieeskirjade artikli 83 kohaselt kujutab töötajate pensioniskeemis (Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem) ettenähtud hüvitiste maksmine endast ELi eelarve kulu. Skeemi ei rahastata, kuid liikmesriigid tagavad ühiselt nimetatud hüvitiste maksmise vastavalt nende kulude rahastamiseks kehtestatud skaalale. Lisaks sellele maksavad ametnikud kohustuslikku maksu nimetatud skeemi pikaajaliseks rahastamiseks ühe kolmandiku ulatuses.

Pensioniskeemist tulenevaid kohustusi hinnati 31. detsembri 2012. aasta seisuga töötajate arvu ja pensionile läinud töötajate arvu ning nimetatud kuupäeval kohaldatavate personalieeskirjadest tulenevate eeskirjade alusel. Kõnealune hindamine teostati vastavalt IPSAS 25 meetodikale (ja seega ka ELi raamatupidamiseskirjale nr 12). Nimetatud kohustuse arvutamiseks kasutatud meetodiks oli proportsionaalse osa krediteerimise meetod. Põhilised hindamise kuupäeval kättesaadavad ja hindamisel kasutatud aktuaarsed eeldused olid järgmised:

Töötajate pensionikohustused	31.12.2012	31.12.2011
Nominaalne diskontomäär	3,6 %	4,9 %
Oodatav inflatsioonimäär	2,0 %	1,8 %
Tegelik diskontomäär	1,6 %	3,0 %
Abielu tõenäosus: mees/naine	84 % / 38 %	84 % / 38 %
Palkade üldine kasv / pensionide ümberhindlus	0 %	0 %
2008. aasta rahvusvaheline avalike teenistujate keskmise eluea tabel	Jah	Jah

Muutused töötajahüvitiste brutokohustustes

miljonites eurodes

	Töötajate pensionikohustused	Ravikindlustus
Brutokohustused eelmise eelarveaasta lõpu seisuga	(42 503)	3 711
Teeninduskulud/tavapärased kulud	1 144	—
Intrassikulud	1 043	—
Makstud hüvitised	(1 243)	—
Aktuaarne kahjum	6 691	567
Uute töötajate tööleasumisest tulenev muutus	93	—
Brutokohustused eelarveaasta lõpu seisuga	41 961	4 278
Pensionide suhtes kohaldatavad paranduskoefitsiendid	1 022	—
Pensionidelt kinnipeetud maksud	(5 455)	—
Skeemi varad	—	(271)
Netokohustused eelarveaasta lõpu seisuga	37 528	4 007

2.12.2 Muude isikute pensionid

Selles punktis on kajastatud komisjoni, Euroopa Kohtu (ja Euroopa Liidu Üldkohtu) ja kontrollikoja praeguste ja endiste liikmete ning nõukogu peasekretäride, ombudsmani, Euroopa andmekaitseinspektori ja Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu pensionikohustustega seonduvad kohustused. Siin on kajastatud ka Euroopa Parlamendi liikmete pensionikohustused.

2.12.3 Ühine ravikindlustusskeem

Hinnang on antud ka ELi prognoositava kohustuse kohta, mis seondub ELi maksetega ühisesse ravikindlustusskeemi seoses pensionile läinud töötajatega. Selle kohustuse brutoväärtuseks on hinnatud 4 278 miljonit eurot ja netosumma saamiseks on skeemi varad (271 miljonit eurot) sellest brutokohustusest maha arvatud. Arvutuses on kasutatud sama diskontomäära ja üldist palgatõusu mis töötajate pensionide hindamisel.

2.13 PIKAAJALISED ERALDISED

miljonites eurodes

	Summa seisuga 31. detsember 2011	Täiendavalt eraldatud vahendid	Kasutamata summade tühistamine	Kasutatud summad	Ümberpai- gutused lühiajalisesse eraldistesse	Hinnangu muutus	Summa 31. detsembri 2012. aasta seisuga
Kohtuasjad	368	58	(241)	(53)	0	0	132
Tuumarajatiste likvideerimine	1 005	0	0	(3)	(29)	24	997
Finantsriskide katteks eraldatud vahendid	100	38	0	0	(33)	3	108
Muud	22	1	(1)	(1)	0	0	21
Kokku	1 495	97	(242)	(57)	(62)	27	1 258

Kohtuasjad

Tegemist on prognoositud summadega, mis tuleb rohkem kui 12 kuud pärast eelarveaasta lõppu seoses mitme poolleioleva kohtuasjaga tõenäoliselt välja maksta. Kohtuasjade jaoks ettenähtud eraldiste vähenemine on tingitud peamiselt EAGFi käsitleva kohtuasja lõpetamisest 2012. aastal.

Tuumarajatiste likvideerimine

2008. aastal ajakohastas sõltumatute ekspertide rühm oma 2003. aastal tehtud uuringut selle kohta, millised on Teadusuuringute Ühiskeskuse dekomisjoneerimise ja jäätmeäitlusprogrammi hinnangulised kulud. Läbi-vaadatud hinnang, milleks on 1 222 miljonit eurot (varem 1 145 miljonit euro) on võetud raamatupidamise aastaaruandes kajastatavate eraldatud vahendite summa aluseks. Kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirjadega on see hinnang seotud inflatsiooniindeksiga ja seejärel diskonteeritud nüüdispuhasväärtusesse (kasutades euroala nullkuponvahetuskursi kõverat). Pidades silmas kõnealuse programmi hinnangulist kestust (umbes 20 aastat), peaks märkima, et nimetatud hinnang ei ole päris kindel ning lõplik kulu võib praegu kirjendatud summadest erineda.

Finantseraldised

Tegemist on eraldistega, mis peegeldavad hinnangulist tulevast kahjumit seoses tagatistega, mis anti 1998. aastal rakendatud VKEde tagatissüsteemi, 2001. aastal rakendatud VKEde tagatissüsteemi ning 2007. aastal konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi raames rakendatud VKEde tagatissüsteemi kohaselt ning Euroopa mikrokreeditrahastu „Progress” raames, mille puhul on Euroopa Investeeringufondil (EIF) õigus anda tagatise enda äranägemisel, kuid komisjoni nimel ja vastutusel. Kasutatud ja kasutamata tagatistega seotud finantsriskile on siiski seatud ülemmäär. Pikaajalised finantseraldised on diskonteeritud nende nüüdispuhasväärtusele (kasutades euro vahetuslepingute aastast intressimäära).

2.14 PIKAAJALISED FINANTSKOHUSTUSED

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Võetud pikaajalised laenud	57 252	41 200
Tagatistefondi elimineerimine ⁽¹⁾	(20)	(21)
Kokku	57 232	41 179

⁽¹⁾ Tagatistefondile kuuluvad komisjoni emiteeritud EFSMi võlakirjad, mis on vaja elimineerida.

Võetud pikaajalised laenud

miljonites eurodes

	Makroma- janduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	EFSM	Likvideeritav ESTÜ	Kokku
Kokku seisuga 31.12.2011	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Uued võetud laenud	39	—	—	15 800	—	15 839
Tagasimaksud	(84)	(24)	—	—	(46)	(154)

miljonites eurodes

	Makroma- janduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	EFSM	Likvideeritav ESTÜ	Kokku
Vahetuskursi erinevused	—	—	—	—	4	4
Bilansilise maksumuse muutused	(1)	(2)	(2)	332	—	327
<i>Kokku seisuga 31.12.2012</i>	549	425	11 623	44 476	194	57 267
<i>Tähtajaga alla 1 aasta</i>	15	—	—	—	—	15
Tähtajaga üle 1 aasta	534	425	11 623	44 476	194	57 252

Siia rubriiki kuuluvad ELi võetud laenud, mille tagasimakse tähtajani on jäänud rohkem kui aasta. Võetud laenude hulka kuuluvad sertifikaatidega tõendatud võlad, mille summa on 57 026 miljonit eurot (2011. aastal 41 011 miljonit eurot). Muutused bilansilises maksumuses vastavad kogunenud intresside muutustele. Täpsem teave laenuvõtmise ja -andmise tegevuse kohta on esitatud lisas 7.

2.15 MUUD PIKAAJALISED KOHUSTUSED

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Kapitalirendi võlad	2 040	1 603
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	352	367
Muud	135	89
Kokku	2 518	2 059

LÜHIAJALISED KOHUSTUSED

2.16 LÜHIAJALISED ERALDISED

miljonites eurodes

	Summa seisuga 31. detsember 2011	Täiendavalt eraldatud vahendid	Kasutamata summade tühistamine	Kasutatud summad	Ümberpai- gutsed pikaajalis- test eraldistest	Hinnangu muutus	Summa seisuga 31. detsember 2012
Kohtuasjad	17	218	(2)	(9)	0	0	224
Tuumarajatiste likvideerimine	29	0	0	(29)	29	0	29
Finantseraldised	165	30	0	(43)	33	3	188
Muud	59	342	(32)	(5)	1	0	365
Kokku	270	590	(34)	(86)	63	3	806

2.17 LÜHIAJALISED FINANTSKOHUSTUSED

Siia rubriiki kuuluvad võetud laenud (vt lisa 2.14), mille bilansipäevajärgne tagasimakse tähtaeg ei ületa 12 kuud.

2.18 KREDITOORNE VÕLGNEVUS

miljonites eurodes

	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Pikaajalised kohustused, mille tähtaeg saabub järgneval eelarveaastal	2.18.1	89	81
Kreditoorne võlgnevus	2.18.2	21 558	22 311
Kumuleerunud kulud ja ettemakstud tulu	2.18.3	68 436	69 081
Kokku		90 083	91 473

2.18.1 *Pikaajalised kohustused, mille tähtaeg saabub järgneval eelarveaastal*

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Kapitalirendi võlad	70	66
Muud	19	15
Kokku	89	81

2.18.2 *Kreditoorne võlgnevus*

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Liikmesriigid	23 029	22 200
Tarnijad ja muud	1 704	1 611
Hinnangulised rahastamiskõlbmatud summad ja veel tegemata ettemaksed	(3 175)	(1 500)
Kokku	21 558	22 311

Kreditoorsed võlgnevused hõlmavad kuluaruandeid, mis on komisjonile esitatud toetusmeetmete raames. Taotletud summa kantakse üle pärast nõude saamist. Kui tehingupartneriks on liikmesriik, siis liigitatakse nõuded vastavalt sellele. Hankemeetmetega seoses saadud arvete ja kreditarvete korral kehtib samasugune kord. Asjaomaseid kulutaotlusi on arvestatud järgmisse eelarveaastasse ülekandmisel. Nende ülekandmis-kirjete alusel kirjendatakse hinnangulised rahastamiskõlblikud summad seega raamatupidamisarvestuses kuludena ning ülejäänud osa kajastatakse „Hinnanguliste rahastamiskõlbmatute summade ja veel tegemata ettemaksetena” (vt allpool). Selleks et varasid ja kohustusi mitte üle hinnata, otsustati netosumma kajastada lühiajalise kohustusena.

Liikmesriigid

Siin esitatud summadest kõige olulisemad seonduvad struktuurifondide meetmete raames maksmata kulu-taotlustega (5,6 miljardit eurot ESFi ja 15,6 miljardit eurot ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul).

Tarnijad ja muud

Siin rubriigis on kajastatud mitmesugused kreditoorsed võlgnevused, summad, mis võlgnetakse seoses toetusmeetmete ja hangetega, samuti summad, mis kuuluvad tasumisele avalik-õiguslikele asutustele ja konsolideerimata üksustele (nt Euroopa Arengufond).

Hinnangulised rahastamiskõlbmatud summad ja veel tegemata ettemaksed

Kreditoorset võlgnevust vähendatakse selle osa võrra saadud, kuid veel kontrollimata hüvitamisaotluste summast, mida ei loetud rahastamiskõlblikuks. Suurimad summad seonduvad struktuurimeetmeid haldavate peadirektoraatidega. Kreditoorset võlgnevust vähendatakse ka selle osa võrra saadud hüvitamisaotluste summast, mis vastab eelarveaasta lõpu seisuga veel maksmata ettemakstavatele kuludele (2,4 miljard eurot).

2.18.3 *Kumuleerunud kulud ja ettemakstud tulu*

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Kumuleerunud kulud	68 216	68 577
Ettemakstud tulu	201	490
Muud	19	14
Kokku	68 436	69 081

Kumuleerunud kulud jaotuvad järgmiselt:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Põllumajandus ja maaelu areng:		
EAGF: Otsetoetused ajavahemikul 16.10–31.12	33 040	33 774
EAGF: Otsetoetused — muud nõuded	11 492	10 701
EAGF: Suhkruvaalkonna ümberkorraldamine	0	224
EAGF: Muud	1	23
EAFRD:	12 497	12 127
Kokku	57 030	56 849
Struktuurimeetmed:		
EKF/FIFG	66	56
ERDF / Ühtekuuluvusfond	4 359	4 791
ISPA	382	172
ESF	1 378	1 687
Kokku	6 185	6 706
Muud kumuleerunud kulud:		
Teadus- ja arendustegevus	1 077	1 157
Muud	3 924	3 865
Kokku	5 001	5 022
Kokku	68 216	68 577

NETOVARA

2.19 RESERVID

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Õiglase väärtuse reserv	2.19.1	150	(108)
Tagatisfondi reserv	2.19.2	2 079	1 911
Muud reservid	2.19.3	1 832	1 805
Kokku		4 061	3 608

2.19.1 Õiglase väärtuse reserv

Raamatupidamiseeskirjade kohaselt kajastatakse müügivalmis varade õiglase väärtuse korrigeerimist õiglase väärtuse reservi kaudu. 2012. aastal vähendati õiglase väärtuse reservi õiglase väärtuse kumuleerunud vähenemise tulemusena 5 miljoni euro (2011. aastal 24 miljoni euro) võrra, mis kajastati kasumiaruandes seoses müügivalmis varadega.

2.19.2 Tagatisfondi reserv

See reserv kajastab fondi tagatavate summade 9 % suurust sihtsummat, mille hoidmine varana on nõutav.

2.19.3 Muud reservid

Siin kajastatud summa seondub peamiselt likvideeritava ESTÜ söe ja terase teadusfondi varade reserviga (1 534 miljonit eurot), mis moodustati ESTÜ likvideerimise raames.

2.20 LIIKMESRIIKIDELT SISSENÕUTAVAD SUMMAD

<i>miljonites eurodes</i>	
	Summa
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad 31.12.2011 seisuga	37 458
2011. aasta eelarve ülejäägi tagasimaksmine liikmesriikidele	1 497
Muutused tagatisfondi reservis	168
Muud muutused reservis	25
Eelarveaasta majandustulemus	5 329
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad 31.12.2012 seisuga kokku	44 477
Jaotub järgmiselt:	
Töötajahüvitised	42 503
Muud summad	1 974

Kõnealuse summa näol on tegemist selle osaga komisjoni kuni 31. detsembrini 2012 kantud kuludest, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse aastal N paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles aastal N+1 ning rahastada aasta N+1 eelarvest. Kuna sellised kulud arvatakse raamatupidamisarvestuses kohustuste hulka ning asjaomaseid summasid rahastatakse tulevastest eelarvetest, ületavad kohustused eelarveaasta lõpu seisuga märkimisväärselt varasid. Kõige enam esiletõstmist väärivad summad on seotud EAGFi tegevusega. Enamiku sissenõutavatest summadest maksavad liikmesriigid tegelikult vähem kui 12 kuu jooksul pärast asjaomase eelarveaasta lõppu järgmise aasta eelarve raames.

Põhimõtteliselt makstakse ainult töötajahüvitiste kohustused, mis komisjonil on oma töötajate ees, välja pikema perioodi jooksul; sealjuures tuleks märkida, et pensionimaksete rahastamist iga-aastastest eelarvetest tagavad liikmesriigid. Üksnes teabe huvides on allpool esitatud tulevaste töötajahüvitiste maksete jaotumise prognoos:

<i>miljonites eurodes</i>	
	Summa
2013. aastal tasumisele kuuluvad summad	1 399
Pärast 2013. aastat tasumisele kuuluvad summad	41 104
Töötajahüvitiste kohustused 31.12.2012 seisuga kokku	42 503

Tuleb aga märkida, et eespool kirjeldatu ei mõjuta eelarve täitmise tulemust – eelarve tulud peaksid alati võrduma eelarve kuludega või neid ületama ning võimalik tulude ülejääk tagastatakse liikmesriikidele.

3. KASUMIARUANDE LISAD

3.1 TULU OMAVAHENDITEST JA OSAMAKSUDEST

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	2012	2011
Kogurahvatulu põhised omavahendid		98 061	88 442
Traditsioonilised omavahendid: Tollimaksud		16 087	16 528
Suhkrumaksud		157	161
Käibemaksudpõhised omavahendid		14 871	14 763
Tulu omavahenditest	3.1.1	129 176	119 894

	Lisa	2012	2011
Eelarve korrigeerimine	3.1.2	1 439	4 533
Kolmandate riikide (sh EFTA riigid) osamaksud		304	250
Kokku		130 919	124 677

miljonites eurodes

3.1.1 Tulu omavahenditest

Omavahendid on ELi põhitegevustulude peamine osa. Seega rahastatakse kulusid valdavalt omavahenditest, muu tulu moodustab vaid väikse osa kogu rahastamisest. Omavahendite liike on kolm: traditsioonilised omavahendid, käibemaksupõhised omavahendid ja kogurahvatulu põhised omavahendid. Traditsioonilised omavahendid koosnevad omakorda suhkru- ja tollimaksudest. Omavahendite süsteemi kuulub ka eelarvetasakaalu hälvete korrigeerimise mehhanism (Ühendkuningriigi tagasimakse) ning Madalmaade ja Rootsi kogurahvatulul põhineva iga-aastase brutomakse vähendamine. Liikmesriigid jätavad sissenõudmiskuludena endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest; eespool osutatud summad on juba näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksematena.

Tuleb märkida, et 2011. aastal esitasid Belgia ametiasutused taotluse ligikaudu 126 miljoni euro (neto) suuruse traditsiooniliste omavahenditena ELi eelarvesse kantud summa tagasimaksmiseks. Kuna komisjoni kontrollkäigud ja kontrollikoja auditid on toonud Belgia kontrolli ja heakskiitmise ning raamatupidamis-süsteemides esile mõned puudused, mis samuti avaldavad mõju traditsiooniliste omavahenditena ELi eelarvesse kantavate summade usaldusväärsusele, tehti välisaudit. 2013. aasta esimeses pooles kontrollisid komisjoni talitused veelkord auditi tulemusi ja tagasimaksmistaotlust ning võtsid vajalikke parandusmeetmeid. Komisjoni kontroll toetas auditi järeldusi ning selle tulemusel leidis kinnitust, et tagasimaksenõudes ei leidu suuri vigu ja selle aluseks olev arvutus on usaldusväärne. Sellest tulenevalt kirjendati 31. detsembri 2012. aasta seisuga komisjoni raamatupidamisarvestuses eraldi vastavalt Belgia ametiasutuste nõudele, mis töödeldakse 2013. aastal.

3.1.2 Eelarve korrigeerimine

Eelarve korrigeerimise summa hulka kuulub 2011. aasta eelarve ülejääk (1 497 miljonit eurot), mis maksatakse liikmesriikidele kaudselt tagasi, vähendades selle võrra omavahendite summat, mille nad peavad järgmisel eelarveaastal ELile üle kandma; seega on tegemist 2012. eelarveaasta tuluga.

3.2 MUUD PÕHITEGEVUSTULUD

	Lisa	2012	2011
Trahvid	3.2.1	1 884	868
Põllumajandusmaksud	3.2.2	87	65
Kulude sissenõudmine:	3.2.3		
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine		63	76
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine		30	17
Detsentraliseeritud eelarve täitmine		27	106
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega		8	3
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega		1 376	845
Kokku		1 504	1 047

miljonites eurodes

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	2012	2011
Tulu haldustegevusest:	3.2.4		
Töötajad		1 209	1 141
Kinnisvara ja seadmetega seonduv tulu		23	94
Muu tulu haldustegevusest		59	119
Kokku		1 291	1 354
Mitmesugused põhitegevustulud:	3.2.5		
Korrigeerimised / eraldised		280	59
Kasum vahetuskursi muutustest		335	476
Muud		1 445	1 507
Kokku		2 060	2 042
Kokku		6 826	5 376

3.2.1 Trahvid

See tulu seonduv trahvidega, mille komisjon on määranud konkurentsieskirjade rikkumise eest. Nõuded ja nendega seotud tulu kajastatakse pärast seda, kui komisjoni trahvi määramise otsus on vastu võetud ja adressaati on sellest ametlikult teavitatud. Trahvitulude suurenemine võrreldes 2011. aastaga on tingitud 2012. aastal tele- ja arvutimonitori kineskoopide juhtumise määratud suurest trahvisummast.

2013. aasta märtsis trahviti ettevõtjat Microsoft 561 miljoni euroga selle eest, et ta jättis ELi kasutajate seas edendamata teised veebilehitsejad peale *Internet Exploreri*.

3.2.2 Põllumajandusmaksud

Kõnealused summad seonduvad peamiselt piimamaksudega, mis kujutavad endast turukorralduse vahendit, mille eesmärk on karistada oma kvoote ületanud piimatootjaid. Kuna need ei ole seotud komisjoni tehtud eelnevate maksetega, siis praktikas käsitletakse neid sihtotstarbelise tuluna.

3.2.3 Kulude sissenõudmine

Selles rubriigis on kajastatud komisjoni välja antud sissenõudekorraldused ja järgnevatest maksetest tehtud mahaarvamised, mis on kirjendatud komisjoni raamatupidamissüsteemis ja esitatud eelnevalt üldeklarvest väljamakstud kulude sissenõudmiseks kas kontrolli, lõpetatud auditi või rahastamiskõlblikkuse analüüsi alusel, ning liikmesriikide välja antud sissenõudekorraldused, mis on esitatud EAGFi kuludest abisaajatele. Siin on kajastatud ka eelneva eelarveaasta lõpu viitlaekumiste prognooside muutusi võrreldes aruandeaasta lõpu omadega.

Tuleb märkida, et need arvud väljendavad ainult ELi kehtivatest raamatupidamiseskirjadest tulenevate finantskorrektsioonide raamatupidamislikku mõju. Sel põhjusel ei kajastu (ega saagi kajastuda) ELi kulude sissenõudmine selles rubriigis täies ulatuses, eelkõige selliste oluliste kuluvaldkondade puhul nagu struktuurimeetmed, mille puhul rahastamiskõlbmatute summade tagastamise tagamiseks rakendatakse erikorda, mis enamikul juhtudel ei hõlma sissenõudekorralduse välja andmist ja mis sellest tulenevalt ei mõjuta ELi raamatupidamissüsteemi. ELi raamatupidamiseskirjade kohaselt ei ole tuluna kajastatud ka eelmaksete sissenõudmisi. Üksikasjalikum teave finantskorrektsioonide ja kulude sissenõudmise kohta on esitatud lisas 6.

Põllumajandus: EAGF ja maaelu areng

Selles rubriigis kirjendatud Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) eelarveaasta tulud moodustavad 1 020 miljonit eurot ning koosnevad järgnevalt:

— eelarveaasta jooksul tehtud otsustest tulenevad vastavuskorrektsioonid summas 724 miljonit eurot;

- pettuse ja eeskirjade eiramise juhtumid summas 296 miljonit eurot, mis koosneb järgnevalt: liikmesriikide deklareeritud ja eelarveaasta jooksul sisse nõutud tagasimaksud 195 miljonit eurot, millele lisandub selliste summade netosuurenemine, mis liikmesriigid on deklareerinud, kuid mis kuuluvad seoses pettuse ja eeskirjade eiramisega eelarveaasta lõpu seisuga sissenõudmisele (101 miljonit eurot).

Struktuurimeetmed

Selles rubriigis kajastatud struktuurimeetmete raames kantud kulude sissenõudmine moodustas 356 miljonit eurot (2011. aastal 109 miljonit eurot). Peamised siia alamrubriiki kuuluvad summad on sissenõudekorraldused, mille komisjon on välja andnud eelnevatel eelarveaastatel alusetult makstud kulude sissenõudmiseks summas 95 miljonit eurot (sealhulgas 5 miljonit eurot, mis on seotud EAGGF-i arendusrahastuga), ja viitlaekumiste muutus (suurenemine) eelarveaasta lõpu seisuga summas 261 miljonit eurot.

Sissenõudekorraldused antakse välja ainult järgmistel juhtudel:

- ametlike finantskorrektsiooni otsuste puhul, mille komisjon on vastu võtnud pärast liikmesriigi nõutavaes summades põhjendamatute kulude leidmist;
- programmi lõpetamisel tehtavate ja ELi osamakse vähendamiseni viivate korrigeerimiste puhul, kui liikmesriik ei ole deklareerinud piisavaid rahastamiskõlblikke kulusid, mis põhjendaksid kõiki juba tehtud eelmakseid ja vahemakseid; selliste toimingute jaoks ei ole vaja komisjoni ametlikku otsust, kui liikmesriik need heaks kiidab;
- programmi lõpetamise järel sissenõutud summade tagasimaksmise puhul, mis toimub pärast programmi lõpetamise ajal pooleli olnud kohtumenetluste lõpuleviimist.

Struktuurimeetmetega seoses välja antud muud sissenõudekorraldused käsitlevad eelmaksete tagasinõudmist – vt lisa 6.5. Kõnealused summad on näidatud tuluna, kuid kantud bilansi eelmaksete rubriiki.

3.2.4 Tulu haldustegevusest

See tulu tuleneb töötajate palkadest tehtud mahaarvamistest ja koosneb peamiselt kahest summast – töötajate pensionimaksetest ja tulude maksustamisest.

3.2.5 Mitmesugused põhitegevustulud

Kirjendatud summast 672 miljonit eurot (2011. aastal 535 miljonit eurot) on saadud ühinemisläbirääkimisi pidavatel riikidel. Selle rubriigi alla kuulub ka kasum vahetuskursi muutustest (välja arvatud finantstegevusest, mida on käsitletud lisas 3.5). Kasum tekib igapäevase tegevuse ja selle raames muus valuutas kui eurodes tehtavate tehingute käigus ning eelarveaasta lõpus läbiviidavast ümberhindlusest, mis on nõutav raamatupidamise aastaaruande koostamiseks. Nimetatud kasum hõlmab nii realiseeritud kui ka realiseerimata kasumit. Eelarveaasta jooksul saadi vahetuskursierinevustest 52 miljoni euro suurune netokasum (2011. aastal 94 miljonit eurot).

3.3 HALDUSKULUD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Personalikulud	5 708	5 416
Amortisatsioon ja väärtuse langus	451	412
Muud halduskulud	3 161	3 148
Kokku	9 320	8 976

Selles rubriigis on muu hulgas kajastatud 379 miljoni euro (2011. aasta: 358 miljoni euro) suurused kasutusrendiga seonduvad kulud. Rendilepingute järelejäanud tähtaja jooksul tasumisele kuuluvad summad on järgmised:

	<i>miljonites eurodes</i>			
	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad			
	Alla 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Hooned	340	947	575	1 862
IT ja muud seadmed	5	7	0	12
Kokku	345	954	575	1 874

3.4 PÕHITEGEVUSKULUD

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	2012	2011
Peamised põhitegevuskulud:	3.4.1		
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine		9 883	10 356
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine		4 151	4 119
Detsentraliseeritud eelarve täitmine		1 019	766
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega		106 378	104 067
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega		1 819	1 714
Kokku		123 250	121 022
Muud põhitegevuskulud:	3.4.2		
Korrigeerimised / eraldised		427	251
Kahjum vahetuskursi muutustest		281	382
Muud		675	2 123
Kokku		1 383	2 756
Kokku		124 633	123 778

3.4.1 Peamised põhitegevuskulud

Eli põhitegevuskulud hõlmavad finantsraamistiku eri rubriike ja esinevad eri vormis olenevalt sellest, kuidas raha välja makstakse ja millist eelarve täitmise viisi kasutatakse. Enamiku kulude puhul rakendatakse eelarve täitmist koostöös liikmesriikidega, millega kaasneb ülesannete delegeerimine liikmesriikidele; siia kuuluvad näiteks sellised valdkonnad nagu EAGFi kulud ja erinevate struktuurimeetmete (Regionaalarengu Fond, Sotsiaalfond, Maaelu Arengu Põllumajandusfond, Ühtekuuluvusfond ja Kalandusfond) kaudu rahastatav tegevus.

Põhitegevuskulud hõlmavad peamiselt järgmisi valdkondi: Põllumajandus ja maaelu areng (57 miljardit eurot), regionaalareng ja ühtekuuluvus (39 miljardit eurot), tööhõive ja sotsiaalküsimused (11 miljardit eurot), teadusuuringud ja sidevõrgud, sisu ja tehnoloogia (6 miljardit eurot) ning välissuhted (3 miljardit eurot).

3.4.2 Muud põhitegevuskulud

Kahjum vahetuskursi muutustest (välja arvatud finantsstegevusest, mida on käsitletud lisa 3.6) tekib igapäevasest tegevusest ja selle raames muus valuutas kui eurodes tehtavatest tehingutest ning eelarveaasta lõpus läbiviidavast ümberhindlusest, mis on vajalik raamatupidamise aastaaruande koostamiseks. Nimetatud kahjum hõlmab nii realiseeritud kui ka realiseerimata kahjumit.

Rubriik „muud” (muud põhitegevuskulud) hõlmas 2011. aastal peamiselt varasematel aastatel määratud trahvide korrektsioone 1 471 miljoni euro ulatuses.

Teadus- ja arendustegevuse kulud

Halduskulude (lisa 3.3) ja põhitegevuskulude alla kuuluvad järgmised teaduskulud ja kapitaliseerimata arendustegevuse kulud:

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Teadustegevuse kulud	331	327
Kapitaliseerimata arendustegevuse kulud	76	145
Kuluna kajastatud	407	472

3.5 FINANTSTULUD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Dividenditulu	12	5
Intressitulu:		
Eelmaksetelt	28	40
Viivised hilinenud maksetelt	242	89
Müügivalmis varadelt	100	113
Antud laenudelt	1 559	921
Rahalt ja raha ekvivalentidelt	26	132
Muud	2	5
Kokku	1 957	1 300
Muu finantstulu:		
Realiseeritud kasum finantsvarade müügist	18	3
Muud	160	178
Kokku	178	181
Nüüdisväärtuse korrigeerimised	0	1
Kasum vahetuskursi muutustest	10	4
Kokku	2 157	1 491

Finantstulu suurenemine on peamiselt tingitud laenudelt saadud intressitulu suurenemisest. See suurenemine on kooskõlas EFSMi laenude saldo suurenemisega (vt lisad 2.4.2 ja 7). Kuna need laenud on kompensatsioonitehingud, suurendati vastavalt ka laenude intressikulu (vt lisa 3.6. Rahalt ja raha ekvivalentidelt saadava tulu vähenemist selgitab turul pakutavate intressimäärade märkimisväärne vähenemine 2012. aastal. Enim mõjutatud kategooria on ajutiselt makstud trahvid. Selle kategooria puhul tingisid intressimäära langus ja märkimisäärsel hulgal trahvikontode sulgemine 2012. aastal intressitulu vähenemise ligikaudu 81 miljoni euro võrra.

3.6 FINANTSKULUD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Intressikulud:		
Liisingult	88	91
Võetud laenudelt	1 545	903
Muud	23	30
Kokku	1 656	1 024

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Muud finantskulud:		
Finantseraldiste korrigeerimised	75	74
Usaldusisikute hallatavate finantsinstrumentidega seotud kulud	43	47
Müügivalmis finantsvarade väärtuse langusest tingitud kahjum	8	12
Realiseeritud kahjum finantsvarade müügist	4	5
Muud	143	144
Kokku	273	282
Kahjum vahetuskursi muutustest	13	49
Kokku	1 942	1 355

3.7 OSA ÜHIS- JA SIDUSETTEVÖTETE NETOPUUDUJÄÄGIS

Raamatupidamisarvestuses rakendatava kapitaliosaluse meetodi kohaselt kajastab komisjon kasumiaruandes oma osa ühis- ja sidusettevõtete netopuudujäägis (vt ka lisad 2.3.1 ja 2.3.2).

3.8 MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

2012. aastal on kasumiaruandes kajastatud 137 023 miljoni euro (2011. aastal 130 391 miljoni euro) suurune tulu mittekauanduslikest tehingutest.

3.9 SEGMENTIARUANDLUS

Segmentiaruandes on esitatud põhitegevustulude ja -kulude jaotumine poliitikavaldkondade lõikes, võttes aluseks komisjonisese tegevuspõhise eelarvestruktuuri. Poliitikavaldkonnad võib rühmitada kolme suurema rubriigi alla – tegevus Euroopa Liidus, tegevus väljaspool Euroopa Liitu ning teenused ja muud.

„Tegevus Euroopa Liidus” on neist rubriikidest mahukaim, hõlmates paljusid Euroopa Liidu siseid poliitikavaldkondi. „Tegevus väljaspool Euroopa Liitu” käsitleb väljaspool ELi hallatavaid poliitikavaldkondi, näiteks kaubandust ja abi. „Teenused ja muu” on sise- ja horisontaalne tegevus, mis on vajalik ELi institutsioonide ja asutuste toimimiseks. Tähele tuleks panna, et ameteid käsitlev teave on esitatud asjaomase poliitikavaldkonna all. Samuti tuleks tähele panna, et omavahendeid ja osamaksusid ei ole eri tegevusliikide vahel ära jaotatud, sest neid arvutavad, koguvad ja haldavad komisjoni kesktalitused.

	Tegevus ELis	Tegevus väljaspool ELi	Teenused ja muu	Likvideeritav ESTÜ	Teised institutsioonid	Konsolideerimisest tulenevad elimineerimised	Kokku
Trahvid	1 884	—	—	—	—	—	1 884
Põllumajandusmaksud	87	—	—	—	—	—	87
Kulude sissenõudmine	1 444	59	1	—	—	—	1 504
Tulu haldustegevusest	99	1	992	—	664	(465)	1 291
Mitmesugused põhitegevustulud	2 692	90	440	7	8	(1 177)	2 060
Muud põhitegevustulud	6 206	150	1 433	7	672	(1 642)	6 826
Personalikulud	(2 256)	(318)	(1 352)	—	(1 802)	20	(5 708)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(126)	1	(113)	—	(213)	—	(451)
Muud halduskulud	(1 003)	(311)	(880)	—	(1 594)	627	(3 161)
Halduskulud	(3 385)	(628)	(2 345)	—	(3 609)	647	(9 320)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(6 996)	(3 572)	(159)	—	—	844	(9 883)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(3 762)	(422)	(34)	—	—	67	(4 151)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	(494)	(525)	—	—	—	—	(1 019)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	(106 464)	83	3	—	—	—	(106 378)
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	(269)	(1 550)	—	—	—	—	(1 819)
Muud põhitegevuskulud	(774)	(3)	(634)	(48)	(8)	84	(1 383)
Põhitegevuskulud	(118 759)	(5 989)	(824)	(48)	(8)	995	(124 633)
Põhitegevuskulud kokku	(122 144)	(6 617)	(3 169)	(48)	(3 617)	1 642	(133 953)
Neto põhitegevuskulud	(115 938)	(6 467)	(1 736)	(41)	(2 945)	0	(127 127)
Tulu omavahenditest ja osamaksudest							130 919
Põhitegevuse ülejääk							3 792
Finantstulu (neto)							215
Muutused pensionide ja muude töötajahüvitiste kohustustes							(8 846)
Osa ühisettevõtmete ja sidusettevõtete netopuudujäägis							(490)
Eelarveaasta tulem							(5 329)

SEGMENTIARUANDLUS – TEGEVUS ELIS

miljonites eurodes

	Majandus ja rahandus	Ettevõtlus ja tööstus	Konkurents	Tööhõive	Põllumajandus	Transport ja energia	Keskkond	Teadusuuringud	Infoühiskond
Muud põhitegevustulud:									
Trahvid	0	6	1 878	0	0	0	0	0	0
Põllumajandusmaksud	0	0	0	0	87	0	0	0	0
Kulude sissenõudmine	0	1	0	48	1 025	10	3	21	18
Tulu haldustegevusest	0	18	0	0	0	16	0	7	0
Mitmesugused põhitegevustulud	4	93	0	34	239	220	39	845	12
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	4	118	1 878	82	1 351	246	42	873	30
Halduskulud:	(68)	(210)	(89)	(107)	(127)	(412)	(126)	(432)	(131)
Personalikulud	(60)	(147)	(83)	(82)	(107)	(281)	(88)	(236)	(107)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	0	(8)	0	(1)	0	(15)	(1)	(15)	0
Muud halduskulud	(8)	(55)	(6)	(24)	(20)	(116)	(37)	(181)	(24)
Põhitegevuskulud:	(40)	394	(80)	(10 873)	(56 842)	(2 372)	(329)	(4 365)	(1 312)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(40)	211	0	(169)	(48)	(1 061)	(307)	(2 906)	(1 285)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	0	352	0	(3)	0	(1 127)	(10)	(1 408)	(22)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	(61)	(38)	0	0	0	0
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	0	0	(10 618)	(56 655)	0	0	0	0
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	0	(130)	0	(7)	0	(123)	0	0	0
Muud põhitegevuskulud	0	(39)	(80)	(15)	(101)	(61)	(12)	(51)	(5)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(108)	184	(169)	(10 980)	(56 969)	(2 784)	(455)	(4 797)	(1 443)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(104)	302	1 709	(10 898)	(55 618)	(2 538)	(413)	(3 924)	(1 413)

miljonites eurodes

	Teadusuuringute Ühiskeskus	Kalandus	Siseturg	Regionaalpoliitika	Maksud ja tolliliit	Haridus ja kultuur	Tervis ja tarbijakaitse	Õigus, vabadus ja turvalisus	Tegevus ELIS kokku
Muud põhitegevustulud:									
Trahvid	0	0	0	0	0	0	0	0	1 884
Põllumajandusmaksud	0	0	0	0	0	0	0	0	87
Kulude sissenõudmine	0	6	0	303	0	6	2	1	1 444
Tulu haldustegevusest	39	0	2	0	0	0	16	1	99
Mitmesugused põhitegevustulud	78	9	225	(3)	1	287	363	246	2 692

	<i>miljonites eurodes</i>								
	Teadusuuringute Ühiskeskus	Kalandus	Siseturg	Regionaalpoliitika	Maksundus ja tolliliit	Haridus ja kultuur	Tervis ja tarbijakaitse	Õigus, vabadus ja turvalisus	Tegevus ELis kokku
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	117	15	227	300	1	293	381	248	6 206
Halduskulud:	(358)	(47)	(229)	(78)	(113)	(205)	(348)	(305)	(3 385)
Personalikulud	(249)	(39)	(150)	(66)	(43)	(110)	(234)	(174)	(2 256)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(27)	0	(8)	0	(10)	(1)	(25)	(15)	(126)
Muud halduskulud	(82)	(8)	(71)	(12)	(60)	(94)	(89)	(116)	(1 003)
Põhitegevuskulud:	(82)	(807)	(69)	(38 622)	(14)	(1 808)	(661)	(877)	(118 759)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(60)	(175)	(36)	(41)	(14)	(229)	(436)	(400)	(6 996)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	0	0	(1 478)	(66)	0	(3 762)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	0	0	0	(395)	0	0	0	0	(494)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	(629)	0	(38 186)	0	0	0	(376)	(106 464)
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	0	0	0	0	0	(2)	(7)	0	(269)
Muud põhitegevuskulud	(22)	(3)	(33)	0	0	(99)	(152)	(101)	(774)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(440)	(854)	(298)	(38 700)	(127)	(2 013)	(1 009)	(1 182)	(122 144)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(323)	(839)	(71)	(38 400)	(126)	(1 720)	(628)	(934)	(115 938)

SEGMENTIARUANDLUS – TEGEVUS VÄLJASPOOL ELI

	<i>miljonites eurodes</i>					
	Välissuhted	Kaubandus	Arenguabi	Laienemine	Humanitaarabi	Tegevus väljaspool ELi kokku
Muud põhitegevustulud:						
Kulude sissenõudmine	34	0	2	24	(1)	59
Tulu haldustegevusest	1	0	0	0	0	1
Mitmesugused põhitegevustulud	5	0	87	(1)	(1)	90
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	40	0	89	23	(2)	150
Halduskulud:	(102)	(72)	(342)	(80)	(32)	(628)
Personalikulud	(15)	(65)	(165)	(49)	(24)	(318)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	1	0	0	0	0	1
Muud halduskulud	(88)	(7)	(177)	(31)	(8)	(311)

	Välissuhted	Kaubandus	Arenguabi	Laienemine	Humanitaarabi	Tegevus väljaspool ELi kokku
Põhitegevuskulud:	(2 876)	(11)	(1 091)	(863)	(1 148)	(5 989)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(1 729)	(6)	(782)	(485)	(570)	(3 572)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(350)	0	(19)	(53)	0	(422)
Detsentraliseeritud eelarve täitmine	(218)	0	(37)	(270)	0	(525)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	83	0	0	0	0	83
Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega	(662)	(5)	(252)	(54)	(577)	(1 550)
Muud põhitegevuskulud	0	0	(1)	(1)	(1)	(3)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(2 978)	(83)	(1 433)	(943)	(1 180)	(6 617)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(2 938)	(83)	(1 344)	(920)	(1 182)	(6 467)

SEGMENTIARUANDLUS – TEENUSED JA MUU

	Press ja teave	Pettustevastane Amet	Koordineerimine	Personal ja haldus	Eurostat	Eelarve	Audit	Keeled	Muud	Teenused ja muu kokku
Muud põhitegevustulud:										
Kulude sissenõudmine	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tulu haldustegevusest	0	7	2	829	0	56	0	98	0	992
Mitmesugused põhitegevustulud	(2)	5	1	53	0	9	0	47	327	440
MUUD PÕHITEGEVUSTULUD	(1)	12	3	882	0	65	0	145	327	1 433
Halduskulud:	(124)	(51)	(184)	(1 424)	(91)	(58)	(11)	(441)	39	(2 345)
Personalikulud	(79)	(38)	(159)	(632)	(70)	(45)	(10)	(358)	39	(1 352)
Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmetega seonduvad kulud	(2)	(1)	0	(109)	0	0	0	(1)	0	(113)
Muud halduskulud	(43)	(12)	(25)	(683)	(21)	(13)	(1)	(82)	0	(880)
Põhitegevuskulud:	(124)	(22)	(2)	(14)	(32)	(341)	0	(16)	(273)	(824)
Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine	(90)	(22)	0	(12)	(32)	(3)	0	0	0	(159)
Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine	(34)	0	0	0	0	0	0	0	0	(34)
Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Muud põhitegevuskulud	0	0	(2)	(2)	0	(341)	0	(16)	(273)	(634)
PÕHITEGEVUSKULUD KOKKU	(248)	(73)	(186)	(1 438)	(123)	(399)	(11)	(457)	(234)	(3 169)
NETO PÕHITEGEVUSKULUD	(249)	(61)	(183)	(556)	(123)	(334)	(11)	(312)	93	(1 736)

4. RAHAVOOGUDE ARUANDE LISAD

4.1 RAHAVOOGUDE ARUANDE EESMÄRK JA KOOSTAMINE

Teavet rahavoogude kohta kasutatakse alusena selle hindamisel, milline on ELi raha ja raha ekvivalentide loomise suutlikkus ja millised on ELi vajadused nende rahavoogude kasutamisel.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. See tähendab, et eelarveaasta netoülejääki või -puudujääki korrigeeritakse mõjuga, mida avaldavad mitterahalised tehingud, varasematest või tulevastest põhitegevusega seotud maksetest või -laekumistest tulenevad viitvõlad või ettemaksed ning investeerimistegevuse rahavoogudega seotud tulud või kulud.

Välisvaluutatehingutest tekkinud rahavood kirjendatakse ELi aruandlusvaluutas (eurodes), kohaldades välisvaluutas väljendatud summa suhtes rahavoo kuupäeval kehtinud euro ja välisvaluuta vahelist vahetuskursi.

Esitatud rahavoogude aruandes on perioodi rahavood kajastatud liigitatuna rahavoogudeks põhitegevusest ja investeerimistegevusest (finantseerimistegevus ELil puudub).

4.2 PÕHITEGEVUS

Põhitegevus on ELi igasugune tegevus, välja arvatud investeerimistegevus. See moodustab suurema osa läbiviidud tegevusest. Abisaajatele antud laene (ja võimalikke nendega seoses võetud laene) ei käsitata investeerimistegevusena (ega finantseerimistegevusena), sest need antakse üldiste eesmärkide täitmise ja seega ELi igapäevase tegevuse raames. Põhitegevus hõlmab ka investeeeringuid, mis on seotud näiteks EIFi, EBRD ja riskikapitali fondidega. Seda põhjusel, et nimetatud tegevuse eesmärk on osaleda poliitiliseks eesmärgiks seatud tulemuste saavutamises.

4.3 INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeerimistegevus on immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete soetamine ja võõrandamine ning raha ekvivalentide all kajastamata muude investeeringute soetamine ja võõrandamine. Investeerimistegevus ei hõlma abisaajatele antud laene. Eesmärk on kajastada ELi tehtud tegelikke investeeringuid.

5. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED NING MUUD OLULISED AVALDATAVAD ANDMED

5.1 TINGIMUSLIKUD VARAD

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Saadud tagatised:		
Täitmistagatised	337	300
Muud tagatised	43	34
Muud tingimuslikud varad	14	19
Kokku	394	353

Täitmistagatise nõutakse tagamaks, et ELi rahastamisest abi saajad täidavad oma kohustusi, mis tulenevad ELiga sõlmitud lepingutest.

5.2 TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Antud tagatised	5.2.1	22 317	24 394
Trahvid	5.2.2	6 378	8 951
EAGF, maaelu areng ja ühinemiseelne abi	5.2.3	1 188	2 345
Ühtekuuluvuspoliitika	5.2.4	546	318

<i>miljonites eurodes</i>			
	Lisa	31.12.2012	31.12.2011
Kohtuasjad ja muud vaidlused	5.2.5	91	251
Muud tingimuslikud kohustused		1	2
Kokku		30 521	36 261

Kõiki tingimuslikke kohustusi peale trahvidega seotud kohustuste rahastatakse vajaduse tekkimisel ELi eelarvest tulevastel aastatel.

5.2.1 *Antud tagatised*

<i>miljonites eurodes</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Tagatised EIP omavahenditest antud laenudele		
65 % tagatis	18 683	20 362
70 % tagatis	1 654	1 992
75 % tagatis	383	534
100 % tagatis	594	724
Kokku	21 314	23 612
Muud antud tagatised	1 003	782
Kokku	22 317	24 394

ELi eelarvest on tagatud laenuid, millele EIP on alla kirjutanud ja mille ta on 31. detsembri 2012. aasta seisuga andnud oma omavahenditest kolmandatele riikidele (sealhulgas liikmesriikidele enne nende ühinemist antud laenuid). Samal ajal on ELi tagatis piiratud lubatud krediitdiliinide ülemmäära protsendiga: 65 % (2000.–2007. aasta volituste alusel), 70 %, 75 % või 100 %. 2007.–2013. aasta volituste puhul on ELi tagatis piiratud 65 % saldost, mitte lubatud krediitdiliinide ülemmäärast. Kui ülemmäära ei ole saavutatud, katab ELi tagatis kogu summa. 31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustas laenujääk kokku 21 314 miljonit eurot, mis kujutab endast ELi maksimumriski.

Eespool osutatud 2011. aasta 65 % tagatise summas ei ole arvesse võetud 2000.–2007. ja 2007.–2013. aasta volitustest tulenevaid arvutuserinevusi. Kui 2011. aasta summa arvutamisel oleks seda erinevust arvesse võetud, oleks kajastatav summa olnud 17 423 miljonit eurot.

Muud antud tagatised on peamiselt seotud riskijagamisrahastuga (948 miljonit eurot) ja TEN-T projektide laenu tagamistahendiga (39 miljonit eurot). Lisateavet kõnealuste vahendite kohta on esitatud lisas 2.4.

5.2.2 *Trahvid*

Kõnealune summa seondub trahvidega, mille komisjon on määranud konkurentsieeskirjade rikkumise eest ja mis on ajutiselt tasutud, kuid kaevatud edasi või võidakse edasi kaevata. Asjaomast summat kajastatakse tingimusliku kohustusena seni, kuni juhtumi kohta on vastu võetud lõplik Euroopa Kohtu otsus. Ajutiselt maksetelt kogunenud intressid kuuluvad eelarveaasta tulemi hulka ja on samuti kajastatud tingimusliku kohustusena, et peegeldada ebakindlust seoses nimetatud summade kuuluvusega komisjonile.

5.2.3 *EAGF, maaelu areng ja ühinemiseelne abi*

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud EAGFi vastavusotsustega ning maaelu arengu ja ühinemiseelne abi finantskorrektsioonidega, mille suhtes Euroopa Kohus ei ole veel kohtuotsust teinud. Kohustuse lõplik summa ja aasta, mil rahuldatud kaebuse mõju kantakse eelarvesse, oleneb Euroopa Kohtus toimuva menetluse kestusest.

5.2.4 Ühtekuuluvuspoliitika

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud ühtekuuluvuspoliitika meetmetega, mille puhul oodatakse suulise ärakuulamise kuupäeva määramist või Euroopa Kohtu kohtuotsust.

5.2.5 Kohtuasjad ja muud vaidlused

See rubriik seondub kahjude hüvitamiseks komisjoni ja ELi muude asutuste vastu esitatud hagidega, mis on praegu menetlemisel, ning muude kohtuvaidluste ja prognoositud kohtukuludega. Tuleb märkida, et EÜ asutamislepingu artikli 288 kohases kahjude hüvitamiseks esitatud hagi peab hageja tõendama, et institutsioon on toime pannud üksikisikute õigusi käsitleva õigussätte piisavalt raske rikkumise, ning näitama, millised on hageja tegelikult kantud kahjud ning milline on otsene põhjuslik seos õigusvastase akti ja kahjude vahel.

5.3 MUUD OLULISED AVALDATAVAD ANDMED

5.3.1 Täitmata kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Täitmata kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud	175 853	165 236

Eespool avaldatud summa moodustavad kõnealused eelarvelised täitmata kulukohustused, millest on lahutatud sellised seonduvad summad, mis on kajastatud 2012. aasta kasumiaruandes kuluna. Eelarvelised täitmata kulukohustused on summa, mis kujutab endast võetud kulukohustusi, millele vastavad makseid ei ole veel tehtud ja/või mida ei ole veel tühistatud. Need on mitmeaastaste programmide loomulik tagajärg. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli eelarveliste täitmata kulukohustuste summa kokku 217 810 miljonit eurot (2011. aastal 207 443 miljonit eurot).

5.3.2 Olulised juriidilised kohustused

	<i>miljonites eurodes</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Struktuurimeetmed	71 775	142 916
Protokoll Vahemeremaadega	264	264
Kalanduskokkulepped	173	37
Galileo programm	143	320
Ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programm	233	400
Üleeuroopalised transpordivõrgud (TEN-T)	1 331	3 416
Muud lepingulised kohustused	3 884	4 493
Kokku	77 803	151 846

Kõnealused kulukohustused tekkisid seetõttu, et EL võttis pikaajalised juriidilised kohustused selliste summade kohta, mis ei olnud veel eelarves kulukohustuste assigneeringutega kaetud. Need võivad olla seotud mitmeaastaste programmidega näiteks struktuurimeetmete puhul või summadega, mis EL on kohustatud tulevikus maksuma bilansipäeva seisuga sõlmitud halduslepingute alusel (mis seonduvad näiteks selliste teenuste osutamisega nagu turva- ja koristusteenused, kuid ka lepinguliste kohustustega selliste spetsiifiliste projektide puhul nagu näiteks ehitustööd).

Struktuurimeetmed

Järgnevas tabelis on võrreldud juriidilisi kohustusi, mille jaoks eelarvelisi kulukohustusi ei ole veel võetud, ja 2007.–2013. aasta finantsraamistikus ettenähtud summadest tulenevaid maksimaalseid kulukohustusi.

miljonites eurodes

	2007.–2013. aasta finantsperspektiivis ettenähtud summad (A)	Võetud juriidilised kohustused (B)	2007.–2011. aasta eelarvelised kulukohustused (C)	Juriidiliste kohustuste ja eelarveliste kulukohustuste vahe (= B – C)	Maksimaalsed kulukohustused (= A – C)
Struktuurifondid	347 552	347 521	293 050	54 471	54 502
Loodusvarad	100 549	100 539	85 058	15 481	15 491
Ühinemiseelse abi rahastamisvahend	11 255	9 895	9 473	422	1 782
Kokku	459 356	457 955	387 581	70 374	71 775

Protokollid Vahemere maadega

Siin on kajastatud kulukohustused, mis seonduvad Vahemere piirkonna kolmandate riikidega sõlmitud finantsprotokollidega. Siin esitatud summa kujutab endast sõlmitud protokollide kogusumma ja raamatupidamisarvestuses kirjendatud eelarveliste kulukohustuste summa vahet. Nimetatud protokollide näol on tegemist rahvusvaheliste lepingutega, mida ei saa ilma mõlema osapoole nõusolekuta lõpetada, kuigi lõpetamise menetlus on käimas.

Kalanduskokkulepped

Kõnealused kulukohustused on võetud kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste kalanduslepingute alusel.

Galileo programm

Siin kajastatud summad on ette nähtud Galileo programmi jaoks, mille raames arendatakse Euroopa ülemaailmset satelliitnavigatsioonisüsteemi, vt ka lisa 2.2.

Ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programm

Komisjon on sõlminud ESAga ajavahemikuks 2008–2013 lepingu ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) programmi rakendamiseks kosmosevaldkonnas. Kõnealuseks perioodiks ettenähtud soovituslik summa on 728 miljonit eurot.

Üleeuroopalise transpordivõrguga (TEN-T) seonduvad kohustused

See summa seonduv üleeuroopaliste transpordivõrkude (TEN-T) valdkonnas ajavahemikul 2007-2013 antavate toetustega. Programmi kuuluvad projektid, mis on kindlaks määratud üleeuroopaliste transpordivõrkude arendamise eesmärgil, et toetada nii infrastruktuuri projekte kui ka teadus- ja innovatsiooni projekte eesmärgiga edendada uute tehnoloogiate ja uuenduslike protsesside kaasamist uutesse kasutusse võetavatesse transpordinfrastruktuuridesse. Selle programmi jaoks ettenähtud soovituslik summa on 7 900 miljonit eurot.

TEN-Tga seotud juriidiliste kohustuste vähenemine on tingitud juriidiliste kohustuste vähendamisest muutmisotsustega ja eelarveliste kulukohustuste suurenemisest.

Muud lepingulised kohustused

Siin kajastatud summad vastavad summadele, mis tuleb lepingute tähtaja jooksul veel välja maksta. Suurimad summad on seotud ühisetevõtte „Fusion for Energy” poolt ITERi projekti raames korraldatud hange- ja Euroopa Parlamendi ehituslepingutega.

6. ELI EELARVE KAITSMINE

6.1 TAUST

ELi eelarve täitmise oluline tahk on vajadus tagada vigade, eeskirjade eiramise ja pettuse ennetamine, tuvastamine ja kõrvaldamine. Käesolevas lisas antakse 1) ülevaade õigusaktidega ettenähtud ennetus- ja parandusmehhanismidest, sealhulgas ELi asutuste ja liikmesriikide avastatud eeskirjade eiramise ja pettuse tuvastamise ja kõrvaldamise korrast ning 2) võimalikult täpne hinnang asjaomaste summade kohta, et konkreetset illustreerida ELi eelarve kaitsmist.

Esitav teave ei käsitle üksnes ELi tasandil võetud meetmeid, vaid ka korrektsioone, mida koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täimisega seoses teostavad liikmesriigid ise nende endi läbiviidud kontrollimiste ja auditite tulemusel (teave käsitleb ainult 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi, kuna varasemate programmitöö perioodide kohta liikmesriikide poolt esitatud andmed on puudulikud ja/või ebausaldusväärsed). Komisjoni raamatupidamissüsteemi korrektsioone ei kanta, sest enamikul juhtudel saavad liikmesriigid neid summasid muude rahastamiskõlblike kulude jaoks uuesti kasutusse võtta. Liikmesriikide andmed esitatakse tabelis 6.7.

Täiendavad üksikasjad allpool toodud summade ja protsesside kohta on esitatud komisjoni sellekohases teatises, mis alates 2013. aastast saadetakse iga aasta septembris eelarve täitmisele heakskiitu andvale asutusele ja kontrollikojale ning mis on kättesaadav Euroopa-portaalis eelarve peadirektoraadi veebilehel.

6.2 EUROOPA KOMISJONI ENNETUSMEHHANISMID

Otsesel eelarve täitmisel võetavate ennetavate meetmete hulka kuulub abisaajate taotlustes esitatud kulude rahastamiskõlblikkuse kontroll vastutavate talituste poolt. Tegemist on eelkontrolliga, mis on ette nähtud programmide juhtimise korras ja mille otstarve on anda piisav kinnitus, et kulude hüvitamine on seaduslik ja korrektne. Komisjoni talitused võivad ka eelkõige lepingulistest küsimustes anda juhiseid, mis aitavad tagada rahaliste vahendite usaldusväärse ja tõhusa haldamise ja seega vähendavad rikkumisohtu.

Eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega (s.o põllumajandus- ja ühtekuuluvuspoliitika kulude puhul) vastutavad liikmesriigid kogu kulutsükli jooksul esmajoones ise selle eest, et ELi eelarvest tehtud kulutused on seaduslikud ja korrektsed. Ennetusmehhanismid on ette nähtud ka komisjoni tasandil, kes täidab oma rolli järelevalveasutusena. Komisjon võib:

— **katkestada** 2007.–2013. aasta programmide puhul maksetähtaja arvestamise kuni kuueks kuuks, kui:

- a) on tõendeid, mis annavad alust arvata, et asjaomase liikmesriigi juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimises esineb märkimisväärseid puudusi, või
- b) komisjoni talitused peavad läbi viima täiendava kontrolli pärast teabe saamist selle kohta, et tõendatud kuluaruandes sisalduvad kulud on seotud olulise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud;

— **peatada** 2007.–2013. aasta programmide puhul liikmesriigile tehtavad vahemaksed kas täielikult või osaliselt järgmistel juhtudel:

- a) kui on tõendeid, et programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemides esineb märkimisväärseid puudusi ja liikmesriik ei ole võtnud vajalikke parandusmeetmeid, või
- b) kui tõendatud kuluaruandes sisalduvad kulud on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud, või
- c) kui liikmesriik on oma juhtimis- ja kontrollikohustusi raskelt rikkunud.

Kui liikmesriik ei võta nõutud meetmeid, võib komisjon otsustada, et kehtestatakse finantskorrektsioon. Peatamist ja katkestamist käsitlevad andmed on esitatud lisas 6.4.1.

6.3 EUROOPA KOMISJONI PARANDUSMEHHAANISMID

6.3.1. *Finantskorrektsioonid*

Kui eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, vastutavad abisaajate vigade ning nendepoolse eeskirjade eiramise ja pettuse ennetamise, avastamise ja parandamise eest liikmesriigid ning komisjon täidab üldise järelevalve rolli. Kui suured puudused liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides on põhjustanud või võivad põhjustada üksikuid või süsteemseid vigu, eeskirjade rikkumist ja pettust, võib komisjon kohaldada finantskorrektsioone. **Finantskorrektsioonide** menetlemine toimub kolmes põhietapis:

- 1) *Pooleliolevad finantskorrektsioonid*: neid korrektsioone võidakse muuta, kuna liikmesriigid ei ole neid veel ametlikult heaks kiitnud, näiteks juhul, kui audit on küll lõppenud, kuid komisjoni ja liikmesriigi vaheline ärakuulamismenetluse etapp ei ole veel lõppenud.
- 2) *Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid*: need summad on lõplikud, st asjaomase liikmesriigi poolt kinnitatud (temaga kokku lepitud) või komisjoni otsusega kindlaks määratud. Neist on antud ülevaade tabelis **6.4.2.1**.
- 3) *Rakendatud finantskorrektsioonid*: need summad kajastavad menetluse viimast etappi, mil väljaselgitatud alusetult makstud kulud lõplikult korrigeeritakse. Eri valdkondade regulatiivses raamistikus on ette nähtud eri korrektsioonimehhanisme. Asjakohased arvud esitatakse tabelites **6.4.2.2** ja **6.4.3.1**.

6.3.2 *Sissenõudmised*

ELi eelarve otsese täitmise korral tuleb eelarvevahendite käsutajal kooskõlas finantsmäärusega koostada sissenõudekorraldused alusetult makstud summade kohta. Sissenõudmised rakendatakse seejärel kas otse võlgnikult (st liikmesriigilt) saadava pangavahetuse kaudu või tasaarvestades need muude summadega, mida komisjon võlglasele võlgneb. Finantsmäärusega on ette nähtud täiendavad menetlused, et tagada tähtajaks tasumata sissenõudekorralduste alusel tasumisele kuuluvate summade sissenõudmine, mille puhul võtab peaarvupidaja spetsiaalseid järelemeetmeid.

Põllumajanduse valdkonnas koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames on liikmesriigid kohustatud tuvastama vead ja eeskirjade eiramised ning nõudma alusetult makstud summad sisse kooskõlas riigisiseste eeskirjade ja menetlustega. EAGFi puhul kantakse abisaajatelt sissenõutud summad pärast liikmesriikide kohaldatavat (keskmiselt) 20 % suurust mahaarvamist üle komisjonile, kes kirjendab need tuluna. EAFRD-i puhul arvatakse sissenõutud summad järgmisest maksetaotlusest enne selle komisjoni talitustele saatmist maha ja seetõttu saab asjaomase summa programmi jaoks uuesti kasutusse võtta. Kui liikmesriik ei nõua kulusid sisse või ei näita oma tegevuses üles piisavat hoolsust, võib komisjon otsustada sekkuda ja määrata asjaomasele liikmesriigile finantskorrektsiooni. Ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas vastutavad abisaajatelt alusetult makstud summade (ja vajadusel sellele lisandunud viivise) sissenõudmise eest esmajoones liikmesriigid (mitte komisjon). Käesolevas lisas on lisaks komisjoni kehtestatud finantskorrektsioonidele avaldatud teabena ka liikmesriikide sissenõutud summad. 2007.–2013. aasta programmiperioodil on liikmesriikidel õiguslik kohustus esitada komisjonile selged ja struktureeritud andmed summade kohta, mis on arvatud kaasrahastamisest maha enne riigi tasandil toimuva sissenõudemenetluse lõpulejõudmist, ja summade kohta, mis on abisaajatelt riigi tasandil tegelikult sisse nõutud.

6.3.3 *Kasutamata eelmakse summade sissenõudmine*

EL kasutab abisaajatele eelmaksete tegemist peaaegu kõigis valdkondades. Nagu on selgitatud lisas **1.5.7**, on nende maksete eesmärk pakkuda abisaajale sularaha ettemakset, st käibevahendeid. Kui abisaaja ei kasuta (kuluta) ELilt saadud eelmakse summat täielikult ära, väljastavad komisjoni talitused sissenõudekorralduse, et raha tagastataks ELi eelarvesse. Tegemist on ELi kontrollisüsteemi olulise osaga, millega tagatakse, et abisaaja ei saa rohkem raha, kui on kuludega nõuetekohaselt põhjendatud. See aitab kaitsta ELi eelarvet. Sissenõudeid on kajastatud tabelis **6.5**.

Kasutamata eelmaksesummade sissenõudmist ei tohi segi ajada eeskirjadevastaselt väljamakstud kulude sissenõudmisega. Kui komisjoni talitused sellised eelmaksesummad avastavad ja sisse nõuavad, kohaldatakse tavapäraselt finantskorrektsiooni või sissenõudmismenetlust, mida on kirjeldatud lisades **6.3.1** ja **6.3.2**.

6.3.4 Tulu omavahenditest – sissenõutud summad

Eli eelarvevahendite peamine allikas on omavahenditest saadav tulu. Selle puhul on sissenõudmine seotud järelmeetmetega, mis võetakse seoses komisjoni kontrolliaruannete, Euroopa Kontrollikoja auditite, liikmesriikides tagasinõudmisel tehtud haldusvigadest või esinenud hooletusest tulenevate finantsvastutuse juhtumitega, rikkumismenetlustega, Euroopa Kohtu otsustega ning summadega, mis tulenevad liikmesriikide eeskirjadevastastest maksetest ja omavahenditega seotud intressidest või maksete hilinemisest. Need summad on esitatud tabelis 6.6.

6.4 ENNETAVATE JA PARANDUSMEETMETE FINANTSMÕJU

6.4.1 Maksete katkestamised ja peatamised 2012. aastal

Katkestamised:

Järgmistes tabelites on esitatud andmed ERFi, ESFi ja EKFIGa seotud maksete katkestamise juhtumite arvu ja summade muutumise kohta. Algsaldo hõlmab kõiki 2011. aasta lõpuks sulgemata juhtumeid olenemata sellest, millal maksete katkestamisest liikmesriigile teatati (seetõttu ei ole mõningad arvandmed otseselt võrreldavad 2011. aasta aruannetes esitatud andmetega). Uute juhtumitena on käsitatud ainult 2012. aastal teatavaks tehtud juhtumeid. Suletud juhtumid on sellised juhtumid, mille puhul kulutaotluste alusel väljamaksete tegemine taastati 2012. aastal olenemata nende katkestamise ajast. 2012. aasta lõpu seisuga avatud juhtumid on 31. detsembri 2012. aasta seisuga jõus olnud maksete katkestamised, st juhtumid, mille puhul kulutaotluste alusel väljamaksete tegemine oli katkestatud kuni asjaomase liikmesriigi poolt parandusmeetmete võtmiseni.

miljonites eurodes

Programmi periood 2007–2013	ERF ja Ühtekuuluvusfond							
	Avatud juhtumid seisuga 31.12.2011 kokku		Uued juhtumid 2012		Lõpetatud juhtumid 2012		Avatud juhtumid seisuga 31.12.2012 kokku	
Liikmesriik	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa
Saksamaa	3	17	2	163			5	180
Hispaania			49	1 495	41	1 319	8	176
Prantsusmaa			6	51	5	24	1	27
Itaalia ⁽¹⁾	10	265	20	1 122	19	860	11	526
Läti			5	94	5	94	0	0
Leedu			4	164	4	164	0	0
Ungari			3	55			3	55
Poola			5	605			5	605
Rumeenia			1	41			1	41
Sloveenia			1	6	1	6	0	0
Slovakkia	2	71			2	71	0	0
Ühendkuningriik			1	22			1	22
Piiriülelised			11	59	8	52	3	6
Kokku	15	353	108	3 878	85	2 592	38	1 639

⁽¹⁾ Algsaldos on arvesse võetud 2011. aasta näitajates tehtud korrektsioone.

Lisaks katkestamismenetlustele saadeti 2012. aastal seoses ERFiga 119 kirjalikku hoiatust (juhtudel, kui täitmata maksenõudeid ei olnud). See aitas vähendada eeskirjadevastaste maksete summat.

miljonites eurodes

Programmiperiood 2007–2013	ESF							
	Avatud juhtumid seisuga 31.12.2011 kokku		Uued juhtumid 2012		Lõpetatud juhtumid 2012		Avatud juhtumid seisuga 31.12.2012 kokku	
Liikmesriik	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa
Tšehhi			1	47			1	47
Saksamaa			5	165	4	145	1	19
Hispaania	2	10	8	159	9	160	1	9
Prantsusmaa	2	25	9	142	4	91	7	76
Itaalia	4	53	7	207	6	231	5	30
Läti			2	26	2	26	0	0
Leedu			1	1	1	1	0	0
Rumeenia			1	21	1	21	0	0
Slovakkia			1	45	1	45	0	0
Ühendkuningriik	2	234	2	69	4	303	0	0
Kokku	10	323	37	881	32	1 023	15	181

miljonites eurodes

Programmiperiood 2007–2013	EKF							
	Avatud juhtumid seisuga 31.12.2011 kokku		Uued juhtumid 2012		Lõpetatud juhtumid 2012		Avatud juhtumid seisuga 31.12.2012 kokku	
Liikmesriik	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa	Juhtumite arv	Summa
Tšehhi			1	1	1	1	0	0
Taani	1	0			1	0	0	0
Saksamaa	2	1					2	1
Eesti	1	0	3	0			4	0
Hispaania	1	62	2	32	2	84	1	9
Prantsusmaa	2	3					2	3
Itaalia			6	38			6	38
Läti			1	0			1	0
Madalmaad			3	8	3	8	0	0
Poola			1	2	1	2	0	0
Portugal			3	16	2	12	1	4
Rumeenia			5	35			5	35
Slovakkia			2	2			2	2
Soome	2	0	3	0	5	1	0	0
Rootsi	1	0	2	6			3	6
Ühendkuningriik	1	34	4	7	2	33	3	8
Kokku	11	100	36	149	17	141	30	108

Katkestamised:

Peatamismenetlus algatati kahe **ERFi** ja **Ühtekuuluvusfondi** programmi puhul (Saksamaal ja Itaalias) 31. detsembri 2012. aasta seisuga ei olnud peatamist veel lõpetatud. Seoses **ESFiga** võeti 2012. aastal vastu kaks peatamisotsust (Tšehhi ja Slovakkia). Tšehhi puhul oli peatamine 31. detsembri 2012. aasta seisuga endiselt jõus. 2012. aastal ei tehtud ühtegi **EKFIGa** seotud peatamisotsust.

6.4.2 2012. aastal otsustatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised**6.4.2.1 2012. aastal kinnitatud/otsustatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised**

<i>miljonites eurodes</i>					
	Finantskorrektsioonid	Korrektsioonid	Sissenõudmised	2012 Kokku	2011 Kokku
Põllumajandus:					
EAGF	475		162	638	839
Maaelu areng	76		145	221	228
Ühtekuuluvuspoliitika:					
ERF	958		—	958	424
Ühtekuuluvusfond	203		—	203	17
ESF	425		—	425	227
FIFG/EKF	2		—	2	3
EAGGFi arendusrahastu	31		3	34	1
Muud	—		19	19	50
Sisepoliitikavaldkonnad	1		252	253	270
Välispoliitikavaldkonnad	—		107	107	107
Haldus ⁽¹⁾	—		7	7	8
2012. aastal otsustatud/kinnitatud kokku	2 172		695	2 867	
<i>2011. aastal otsustatud/kinnitatud kokku</i>	<i>1 406</i>		<i>768</i>		<i>2 174</i>

⁽¹⁾ Haldusega seotud näitajaid ei ole varem kajastatud.

6.4.2.2 2012. aastal rakendatud finantskorrektsioonid ja sissenõudmised

<i>miljonites eurodes</i>					
	Finantskorrektsioonid	Korrektsioonid	Sissenõudmised	2012 Kokku	2011 Kokku
Põllumajandus:					
EAGF	610		161	771	621
Maaelu areng	59		166	225	201
Ühtekuuluvuspoliitika:					
ERF	2 416		—	2 416	419
Ühtekuuluvusfond	207		—	207	115
ESF	430		—	430	178
FIFG/EKF	1		—	1	(90)
EAGGFi arendusrahastu	17		3	20	1
Muud	—		11	11	48
Sisepoliitikavaldkonnad	1		229	230	268
Välispoliitikavaldkonnad	—		99	99	77
Haldus ⁽¹⁾	—		9	9	2
Kokku rakendatud 2012. aastal	3 742		678	4 419	
<i>Kokku rakendatud 2011. aastal</i>	<i>1 106</i>		<i>733</i>		<i>1 840</i>

⁽¹⁾ Haldusega seotud näitajaid ei ole varem kajastatud.

6.4.2.3 Koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames rakendatud finantskorrektsioonide jaotus liikmesriikide kaupa 2012. aastal

miljonites eurodes

Liikmesriik	EAGF	Maaelu areng	ERF	Ühtekuuluvusfond	ESF	Muud	Kokku 2012	Kokku 2011
Belgia	0	3	0	—	11	0	14	1
Bulgaaria	15	7	0	6	1	—	30	25
Tšehhi	0	—	116	8	—	0	125	6
Taani	22	—	0	—	—	—	22	0
Saksamaa	(16)	3	23	—	0	0	10	1
Eesti	0	1	0	0	0	—	1	0
Iirimaa	(1)	10	—	—	—	—	9	2
Kreeka	85	5	0	13	159	0	262	448
Hispaania	47	2	1 952	81	84	7	2 172	159
Prantsusmaa	64	1	20	—	37	2	123	33
Itaalia	209	0	57	—	3	7	275	50
Küpros	8	0	—	—	—	0	8	3
Läti	—	—	1	1	9	0	12	0
Leedu	3	4	3	1	0	0	10	0
Luksemburg	0	—	0	—	—	—	0	0
Ungari	6	0	0	—	—	0	6	41
Malta	0	—	—	—	—	—	0	0
Madalmaad	17	2	0	—	—	0	20	53
Austria	1	—	—	—	—	0	1	0
Poola	12	2	45	79	23	0	162	148
Portugal	15	1	117	0	—	0	134	26
Rumeenia	24	12	22	—	81	—	139	53
Sloveenia	0	0	—	—	—	0	0	4
Slovakkia	0	—	29	17	11	—	57	5
Soome	1	0	0	—	—	0	1	0
Rootsi	72	2	0	—	0	—	74	3
Ühendkuningriik	27	4	4	—	12	2	50	44
Piirkonna-/piiriülesed	—	—	24	—	—	—	24	1
Kokku rakendatud	610	59	2 416	207	430	19	3 742	1 106

6.4.2.4 2012. aasta finantskorrektsioonide ja sissenõudmiste muutuste selgitus

Põllumajandus ja maaelu areng: Otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonid on peamiselt seotud komisjoni teostatud auditite tulemuste alusel tehtud komisjoni vastavuskontrolli ja raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsustega. Tegelikult sissenõutud summa erineb otsusega kindlaksmääratud summast hilisema laekumise tõttu. Võrreldes eelmise aasta andmetega ei ole tagasi nõutud summad oluliselt muutunud.

Ühtekuuluvuspoliitika:

ERF ja Ühtekuuluvusfond. Aasta jooksul kinnitatud/otsustatud ja rakendatud finantskorrektsioonide summa on palju suurem kui eelmisel aastal.

Otsustatud/kinnitatud summad:

— 2007.–2013. aasta. 2012. aastal kinnitatud/otsustatud ja rakendatud finantskorrektsioonide kogusummast (1 161 miljonit eurot) üle poole (631 miljonit eurot) on seotud praeguse 2007.–2013. aasta programmiperioodiga ning tuleneb komisjonipoolse järelevalve tugevdamisest ja lõpetatud auditite arvu suurenemisest selles programmide rakendamise etapis. 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi

puhul 2012. aastal kinnitatud/otsustatud ja rakendatud finantskorrektsioonid tulenevad peamiselt Hispaania (267 miljonit eurot), Tšehhi (111 miljonit eurot), Kreeka (82 miljonit eurot) ja Poolaga (77 miljonit eurot) seotud korrektsioonidest. Need summad ei hõlma kulude korrektsioone, mis on deklareeritud liikmesriikides ja mida seetõttu ei ole komisjonile tõendatud neilt nõutud parandusmeetmete kava kohaselt.

- 2000–2006. aasta. Ülejäänud summa (531 miljonit eurot) hõlmab finantskorrektsioone, mis on seotud 2000.–2006. aasta programmitöö perioodi käimasoleva lõpuleviimisega. Programmi lõppedes kohaldatavad finantskorrektsioonid põhinevad programmide ja projektide lõpetamise deklaratsioonide analüüsil või jääkvigade määra ekstrapoleerimisel. Suuremad finantskorrektsioonid on seotud Hispaania (316 miljonit eurot), Itaalia (65 miljonit eurot) ja Portugaliga (53 miljonit eurot). Kuna programmide ja projektide lõpetamine 2013. aastal jätkub, peaksid jätkuma ka korrektsioonid, kuigi senisest väiksemas mahus.

Rakendatud summad:

Käesoleval aastal teatatud summad on peaaegu seotud ajavahemikuga 2000–2006 ning varasematel aastatel otsustatud/kinnitatud finantskorrektsioonidega. Teatatud on suure korrektsiooni (1,8 miljardit eurot) rakendamise Hispaanias, sest lõpetamisdokumendid on läbi vaadatud, Hispaania ametiasutuste esitatud kulu- taotlused on kinnitatud, neist on lahutatud finantskorrektsioonid ning lõppsaldo Hispaaniale osaliselt välja makstud. Tuleb märkida, et kuna 2012. aasta eelarves ei jätkunud aasta lõpul maksete assigneeringuid (sest eelarvepädevad institutsioonid lükkasid tagasi paranduseelarve ettepaneku, millega oleks maksete assigneeringuid suurendatud), ei saanud komisjoni talitused Hispaaniale välja maksta kogu lõppsaldo.

ESF:

- 2000.–2006. aasta: Enamik teatatud finantskorrektsioonidest tulenes jääkvigade määra ekstrapoleerimisest (pärast lõpetamisklaratsioonide analüüsi) ja programmi lõpetamise ajal tehtud netokorrektsioonidest. Lõpetamisauditeid alles viiakse läbi.
- 2007.–2013. aasta: Teatatud summad on seotud liikmesriikide poolt kogu programmi kestel esitanud vahemaksete taotlustest maha arvatud eeskirjadevastaste summadega. Teatatud summade suurenemine tuleneb käesoleva programmitöö perioodi vältel väljatöötatud ühisest auditistrateegiast.

6.4.3 Rakendatud finantskorrektsioonide ja sissenõudmiste kumulatiivsed andmed

6.4.3.1 Rakendatud finantskorrektsioonide kumulatiivsed andmed

Allpool on esitatud teave programmitöö perioodi jooksul teatatud kumuleeritud finantskorrektsioonide kohta:

Finantskorrektsioonid	Programmitöö periood			Kumuleeritud EAGF otsused	2012. aasta lõpu seisuga kokku	% Rakendatud või otsustatud/kinnitatud	Veel rakendatava kokku 2012. aasta lõpu seisuga	Rakendatud 2011. aasta lõpu seisuga
	1994.–1999. aasta	2000.–2006. aasta	2007.–2013. aasta					
Põllumajandus:	—	93	81	7 728	7 902	92,7 %	623	7 139
EAGF	—	—	—	7 728	7 728	93,3 %	558	7 024
Maaelu arendamine ⁽¹⁾	—	93	81	—	174	72,8 %	65	115
Ühtekuuluvuspoliitika:	2 535	6 359	779	—	9 673	89,7 %	1 114	
ERF	1 764	4 626	154	—	6 544	89,6 %	761	4 128
Ühtekuuluvusfond	264	464	87	—	815	82,8 %	169	608
ESF	407	1 206	538	—	2 150	96,7 %	74	1 720
FIFG/EKF	100	5	0	—	105	52,2 %	96	104
EAGGF-i arendusrahastu ⁽¹⁾	0	58	—	—	58	80,6 %	14	41
Muud	—	—	—	2	2	100,0 %	—	0
Kokku	2 535	6 452	861	7 730	17 577	91,0 %	1 737	13 741

⁽¹⁾ Mõned eelnevalt finantskorrektsioonidena kajastatud summad on nüüd esitatud sissenõudmiste all.

Käesoleva tabeli põllumajanduse finantskorrektsioonide summad on vastavuskontrolli otsustega seotud brutosummad. Lisas 6.4.2.2 esitatud summade puhul on siiski arvesse võetud ka raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsuseid.

EAGF i puhul rakendatud kumuleeritud summa ulatub 7 728 miljoni euroni ja see hõlmab kõiki finantskorrektsioone alates 1999. aastal tehtud esimesest otsusest. **Maaelu arengu** puhul on kumuleeritud summa suurus 174 miljonit eurot, mis hõlmab kõiki korrektsioone ja eeskirjadevastasel makstud summade tagasinõudmisi alates 2007. aastast. Tuleb märkida, et mõnel juhul lükati rakendamise kuupäeva mitme aasta võrra edasi. Lisaks tehakse teatavate otsuste kohaseid tagasimakseid tagantjärele aastaste osamaksetena. See kehtib 7. juunil 2010 allakirjutatud Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi raamlepingu kohaselt finantsabi saavate liikmesriikide suhtes. Seetõttu otsustega ettenähtud ja tegelikult rakendatud kumulatiivsete summade vahe üha suureneb.

Ühtekuuluvuspoliitika:

2000.–2006. aasta. Euroopa Regionaalarengu Fondi 2000.–2006. aasta programmitöö perioodi rakendamise määra suurenemise (53 %lt 2011. aastal 92 %le 2012. aastal) tingis asjaolu, et kõigile liikmesriikidele peale seitsme liikmesriigi saadeti 2012. aasta lõpuks ERFi rakenduskavade lõpetamist käsitlevad kirjad ning seejärel anti luba ERFi 2000.–2006. aasta lõppmaksete taotluste kohaste väljamaksete tegemiseks (kasutatavate assigneeringute piires). 2012. aasta lõpu seisuga oli kõrge ka **ESFi** rakendamise määr. **FIFGi** puhul on käesoleva programmitöö perioodi rakendamise määr tagasihoidlik seetõttu, et lõpetamisdokumendid ja lõppmaksete taotlused ei ole komisjoni talitustes veel läbi vaadatud.

2007.–2013. aasta. Kuna komisjonipoolne järelevalve on muutunud rangemaks, on suurenenud programmide rakendamise praeguses etapis lõpule viidud auditite arv. Komisjoni järelevalvetegevuse ja ELi auditite tulemusel suureneb otsustatud/kinnitatud ja rakendatud finantskorrektsioonide arv lähiaastatel veelgi.

Eespool esitatud tabelis on kajastatud finantskorrektsioonid, mille asjaomased liikmesriigid on vaidlustanud (varasemad kogemused on siiski näidanud, et komisjonil on väga harva tulnud summad sellistel juhtudel tagasi maksta). Täpsem teave on esitatud lisas 5.2.4.

6.4.3.2 Rakendatud sissenõudmised – kumulatiivsed andmed

Tagasinõutud summade kohta on usaldusväärne kumulatiivne teave olemas alles alates 2008. aastast, mil komisjoni raamatupidamissüsteemis rakendati spetsiaalne funktsioon, mis võimaldas parandada sissenõudmiste jälgimist ja neid käsitlevate aruannete koostamist. Allpool on esitatud teave sissenõutud summade kohta aastate lõikes.

Sissenõudmised	Aastad					miljonites eurodes	
	2008	2009	2010	2011	2012	2012. aasta lõpu seisuga kokku	2011. aasta lõpu seisuga kokku
Põllumajandus:							
EAGF	356	148	172	178	161	1 015	854
Maaelu areng	0	25	114	161	166	466	301
Ühtekuuluvus	31	102	25	48	14	219	205
Sisepoliitikavaldkonnad	40	100	162	268	229	799	570
Välispoliitikavaldkonnad	32	81	136	77	99	425	326
Haldus	0	9	5	2	9	25	16
Kokku	459	464	614	734	678	2 949	2 272

6.5 KASUTAMATA EELMAKSE SUMMADE SISSENÕUDMINE

	miljonites eurodes	
	2012	2011
Põllumajandus:		
EAGF	0	0
Maaelu areng	0	0

miljonites eurodes

	2012	2011
Ühtekuuluvuspoliitika:		
ERF	38	13
Ühtekuuluvusfond	5	2
ESF	214	17
FIFG/EKF	0	0
EAGGF <i>i</i> arendusrahastu	5	10
Sisepoliitikavaldkonnad	207	212
Välispoliitikavaldkonnad	104	72
Haldus	2	0
Sisse nõutud kokku	575	327

Esitatud summad on lisades 2.6 ja 2.10 osutatud eelmaksesummadest maha arvestatud.

6.6 SEoses OMAVAHENDITEST SAADUD TULUGA SISSENÕUTUD SUMMAD

miljonites eurodes

	2012	2011
Sissenõutud summad:		
— Põhiosa	133	63
— Intressid	160	312
Sisse nõutud kokku	293	375

6.7 TÄIENDAVAD FINANTSKORREKTSIOONID (TÜHISTAMISED JA SISSENÕUDMISED), MILLE RAKENDAMISEST LIIKMESRIIGID ON TEATANUD (2007–2013)

miljonites eurodes

Liikmesriik	ERF/Ühtekuuluvusfond	ESF	EKF	Kokku seisuga 31.12.2012
Belgia	3	11	—	14
Bulgaaria	13	2	0	15
Tšehhi	191	37	—	228
Taani	0	0	0	0
Saksamaa	290	49	1	340
Eesti	4	0	0	4
Iirimaa	0	5	0	5
Kreeka	63	—	0	63
Hispaania	204	39	9	252
Prantsusmaa	42	37	0 ⁽¹⁾	79
Itaalia	141	27	0	168
Küpros	0	0	0	1
Läti	10	—	0	10

miljonites eurodes

Liikmesriik	ERF/Ühtekuuluvusfond	ESF	EKF	Kokku seisuga 31.12.2012
Leedu	6	0	0	6
Luksemburg	—	0	—	0
Ungari	26	—	0	26
Malta	1	0	—	1
Madalmaad	1	2	0	3
Austria	4	1	0	5
Poola	204	—	0	204
Portugal	46	28	1	75
Rumeenia	43	—	0	43
Sloveenia	5	5	—	10
Slovakkia	33	4	0	37
Soome	1	0	0	1
Rootsi	2	1	1	4
Ühendkuningriik	38	13	1	52
Piiriüleised	8	—	—	8
Kokku rakendatud	1 377	261	14	1 652

(¹) Auditi järeldest nähtub, et Prantsusmaa sertifitseerimisasutusel tuleb oluliselt parandada aruandlust EKFi sissenõudmisi käsitlevate andmete kohta.

Eelmises tabelis on esitatud liikmesriikide poolt alates 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi algusest teatatud finantskorrektsioonide kumuleeritud summad 2012. aasta lõpu seisuga. Need lisanduvad komisjoni teatatud finantskorrektsioonide kumuleeritud summadele (vt lisa 6.4.3).

Selleks et saada liikmesriikide tühistatud ja sisse nõutud summade kohta esitatud andmete täielikkuse ja usaldusväarsuse kohta täiendav kinnitus, algatas komisjon 2011. aastal struktuurimeetmete (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF, EKF) auditeerimise eesmärgiga tagada, et liikmesriikide esitatud andmed on täielikud ja usaldusväärsed. Riskianalüüsi põhjal valiti välja 12 sertifitseerimisasutust kümnes liikmesriigis (¹). 2012. aastal on asjaomased komisjoni talitused saanud piisava kinnituse, et 12 auditeeritud sertifitseerimisasutusest on 11 võtnud piisavaid meetmeid arvestuse pidamiseks alusetult väljamakstud summade tühistamise ja sissenõudmise ning neist komisjoni teavitamise valdkonnas.

Pärast 2013. aasta tühistamisi ja sissenõudmisi käsitlevate aastaaruannete analüüsimist teostavad komisjoni talitused 2013. ja järgmistel aastatel auditi ka teistes liikmesriikides.

7. RAHALISE TOETUSE ANDMISE MEHHAANISMID

Käesolevas lisas antakse täielik ülevaade ELi rahalise toetuse andmise mehhanismidest lisaks teabele, mis on esitatud lisas 2. Lisa esimene osa (7.1) sisaldab teavet komisjoni hallatava ELi laenuvõtmise ja -andmise kohta. Lisa teine osa (7.2) kajastab selliseid riikidevahelisi finantsstabiilsuse mehhanisme, mis ei kuulu ELi lepingu raamistikku ning seetõttu ei mõjuta ELi eelarvet.

(¹) Lõpparuannete ning asjaomastes liikmesriikides võetud auditi järelemeetmete põhjal koostati auditijäreldused, mis esitati eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile.

7.1 KOMISJONI HALLATAV LAENUVÕTMISE JA -ANDMISE TEGEVUS

7.1.1 Laenuvõtmise ja -andmise tegevus - ülevaade

Summad bilansilises maksumuses

	Makromajanduslik finantsabi	Euratom	Maksebilansi toetamise mehhanism	EFSM	Likvideeritav ESTÜ	Kokku 31.12.2012	Kokku 31.12.2011
Antud laenud (lisa 2.4.2)	549	425	11 623	44 476	221	57 294	41 281
Võetud laenud (lisa 2.14)	549	425	11 623	44 476	194	57 267	41 251

miljonites eurodes

Eespool on summad esitatud bilansilises maksumuses, allpool olevates tabelites aga nimiväärtuses.

ELile on Euroopa Liidu lepinguga antud õigus võtta vastu laenuvõtmise programme, et kaasata oma volituste täitmiseks vajalikke rahalisi vahendeid. Euroopa Komisjon haldab ELi nimel praegu kolme peamist programmi (makromajanduslik finantsabi (MFA), maksebilansi toetamise mehhanism ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM)), mille raames ta võib anda laenusid ja rahastada neid võlainstrumentide emitteerimise teel, pakkudes neid kapitaliturgudel või otse finantsasutustele.

Nende kolme rahastamisvahendi puhul väärivad äramärkimist peamiselt järgmised asjaolud või aspektid:

- ELi laenusid võetakse kapitaliturgudelt või finantsasutustelt ja mitte eelarvest, sest ELil ei ole lubatud võtta laenusid oma tavapärase eelarveliste kulude ega eelarvepuudujäägi rahastamiseks.
- Võetud laenude maht kõigub väikestest suunatud emissioonidest, mille maht miljonites eurodes on ühe- või kahekohaline, kuni sihttasemepõhiste tehinguteni maksebilansi toetamise mehhanismi laenude ja EFSMi raames.
- Kaasatud vahendid laenatakse abi saavale riigile välja võetud laenuga samadel tingimustel, s.o sama kupongimäära ja lõpptähtajaga ja samas summas. Kuigi antud ja võetud laenude puhul järgitakse samade tingimuste metoodikat, on võlakirjast tuleneva laenu teenindamine siiski ELi juriidiline kohustus, mis tagab kõigi võlakirjamaksete tähtaegse ja täieliku tasumise. Seda arvesse võttes nõutakse maksebilansi toetamise mehhanismist abi saajatelt, et nad teeksid tagasimaksed seitse päeva enne maksetähtaega, ja EFSMist abi saajatelt, et nad teeksid need 14 päeva varem, mis annab komisjonile piisavalt aega tähtaegse makse tagamiseks mis tahes asjaoludel.
- Iga riigi programmi puhul otsustavad nõukogu ja komisjon laenu kogusumma, tasumisele kuuluvad osamaksed, konkreetse laenu lõpptähtaja ja laenupaketi maksimaalse keskmise lõpptähtaja. Seejärel lepivad komisjon ja abisaav riik kokku laenu/rahastamise parameetrid, sh osamaksed ja nende osade maksmise. Lisaks sellele olenevad kõik osamaksed, v.a esimene osamakse, rangete tingimuste täitmisest, mis ELi/IMFi ühise finantsabi andmise puhul sarnanevad IMFi toetuste kokkulepitud tingimustega, mis on veel üks rahastamise ajastamist mõjutav tegur.
- See tähendab, et emissiooni ajastamine ja lõpptähtajad olenevad sellega seonduvast ELi laenuandmise tegevusest.
- Rahastatavad summad on nomineeritud ainult eurodes ja lõpptähtaeg jääb vahemikku 5-30 aastat.
- Võetud laenud on ELi otsesed ja tingimusteta kohustused, millele on andnud garantii 28 liikmesriiki.
- Kui abisaaval riigil peaks tekkima makseviivitus, siis võetakse võla teenindamiseks vajalikud vahendid võimaluse korral komisjoni kättesaadavast sularahahalduse vahendite saldost. Kui see ei ole võimalik, saab komisjon vajalikud vahendid liikmesriikidelt. ELi liikmesriikidel on ELi omavahendeid käsitlevate õigusaktide (Nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikkel 12) kohaselt juriidiline kohustus teha ELi kohustuste täitmiseks kättesaadavaks piisavad vahendid. Seega on investorid avatud üksnes ELi krediidiriskile, mitte aga rahastatud laenude saaja krediidiriskile.
- Antud laenude katmine samadel tingimustel võetud laenudega tagab, et ELi eelarvele ei avaldu intressi-ega valuutarisk.

Ka **Euratom** võtab juriidilise isikuna (keda esindab komisjon) laenusid, et anda nii liikmesriikidele kui ka kolmandatele riikidele laenusid energeetikarajatistega seonduvate projektide rahastamiseks. Lisaks omandas likvideeritav Euroopa Sõe- ja Teraseühendus (**ESTÜ**) 2002. ja 2007. aastal pärast kohustusi mittetäitva võlgniku võlgade ümberstruktureerimist EIP-lt lihtveksleid, mille reiting on AAA. Bilansipäeva seisuga oli nende lihtvekslite raamatupidamislik väärtus 221 miljonit eurot.

Täpsem teave iga nimetatud rahastamisvahendi kohta on esitatud allpool. Tegelikud intressimäärad (väljendatuna intressimäärade vahemikuna) olid järgmised:

Antud laenud	31.12.2012	31.12.2011
Makromajanduslik finantsabi	0,298 % – 4,5 4 %	1,58513 % – 4,54 %
Euratom	0,431 % – 5,76 %	1,067 % – 5,76 %
Maksebilansi toetamise mehhanism	2,375 % – 3,625 %	2,375 % – 3,625 %
EFSM	2,375 % – 3,750 %	2,375 % – 3,50 %
Likvideeritav ESTÜ	5,2354 % – 5,8103 %	1,158 % – 5,8103 %

Võetud laenud	31.12.2012	31.12.2011
Makromajanduslik finantsabi	0,298 % – 4,54 %	1,58513 % – 4,54 %
Euratom	0,351 % – 5,6775 %	0,867 % – 5,6775 %
Maksebilansi toetamise mehhanism	2,375 % – 3,625 %	2,375 % – 3,625 %
EFSM	2,375 % – 3,750 %	2,375 % – 3,50 %
Likvideeritav ESTÜ	6,92 % – 9,78 %	1,158 % – 9,2714 %

7.1.2 Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM)

EFSM nimiväärtuses

miljonites eurodes

	Iirimaa	Portugal	Kokku
Antud laenud kokku	22 500	26 000	48 500
31.12.2011 seisuga välja makstud	13 900	14 100	28 000
2012. aastal välja makstud	7 800	8 000	15 800
31.12.2012 seisuga väljamakstud laenud	21 700	22 100	43 800
31.12.2012 seisuga tagasimakstud laenud ⁽¹⁾	0	0	0
31.12.2012 seisuga tagasimaksmata laenud	21 700	22 100	43 800
31.12.2012 seisuga kasutamata summad	800	3 900	4 700

⁽¹⁾ Lisa 7.1.3 lõpus on esitatud tabel, kus on näidatud nende laenude tagasimaksegraafik.

11. mail 2010 võttis nõukogu vastu Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (nõukogu määrus (EL) nr 407/2010), et säilitada finantsstabiilsus Euroopas. Mehhanism põhineb ELi toimimise lepingu artikli 122 lõikel 2 ning võimaldab anda finantsabi liikmesriigile, kes on raskustes või kellel on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad temast olenemata erandlikud asjaolud. Abi võidakse anda laenu või krediidiilini vormis. Komisjon laenab ELi nimel vahendeid kapitaliturgudelt või finantsasutustelt ja laenab need vahendid abi saavale liikmesriigile. Iga riigi suhtes, kes saab EFSMi raames laenu, koostatakse enne laenu osamakse väljamaksmist kvartalihinngang laenu saamise poliitikingimuste täitmise kohta.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 9. mai 2010. aasta järeldustega kehtestati mehhanismi maksimumseks mahuks 60 miljardit eurot, kuid seadusjärgne ülemäär on sätestatud nõukogu määruse (EL) nr 407/2010 artikli 2 lõikes 2, mille kohaselt on veel tagasimaksmata laenude või krediidiinide laenujääk piiratud omavahendite ülemäär piirese jääva varuga. EFSMi raames välja makstud laenudega seoses võetud laenud on tagatud ELi eelarvega; seega on eelarvele 31. detsembri 2012. aasta seisuga avalduv maksimaalne võimalik risk nende laenude puhul 44 476 miljonit eurot (eespool märgitud 43,8 miljardi euro näol on tegemist nimiväärtusega). Kuna EFSMi raames võetud laenud on tagatud ELi eelarvega, teostab Euroopa Parlament komisjoni EFSMi tehingute üle järelevalvet ja rakendab kontrolli eelarvenetluse ning eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse käigus.

Nõukogu tegi 2010. aasta detsembris rakendusotsuse maksimaalselt 22,5 miljardi euro suuruse laenu andmiseks Iirimale ja 2011. aasta mais maksimaalselt 26 miljardi euro suuruse laenu andmiseks Portugalile. Algsetes rakendusotsustes nähti ette marginaaliga intressimäär, et tulemuseks oleks IMFi toetusega sarnased tingimused. 11. oktoobri 2011. aasta rakendusotsustega 2011/682/EL ja 2011/683/EL tühistas nõukogu intressimäär marginaali tagasiulatavalt ja pikendas laenude maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega 7,5 aastalt 12,5 aastale ning nende üksikute osade tagasimaksetähtaega kuni 30 aastani. 12. aprillil 2013 nõustus majandus- ja rahandusministrite nõukogu pikendama Iirimale ja Portugalile antud EFSMi laenu maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega 7 aastat 19,5 aastani. Tähtaja pikendamise eesmärk on parandada võla lunastamise tingimusi ja vähendada võla refinantseerimise vajadust programmitähtsajal.

ELil on kavas emiteerida EFSMi raames 2013. aasta viimases kvartais täiendavaid võlakirjasid kogusummas 3 miljardit eurot, et rahastada Iirimale ja Portugalile antavaid laenusid. EFSM ei algata uusi rahastamis- ega laenuprogramme, kuid jätkab käimasolevate Portugali ja Iirimaa programmide rahastamist (vt ka lisa 7.2.2).

7.1.3 Maksebilansi toetamise mehhanism

Maksebilansi toetamise mehhanism on poliitiline rahastamisvahend, millest antakse ELi liikmesriikidele keskpika tähtajaga finantsabi. See võimaldab anda laene liikmesriikidele, kelle maksebilans või kapitali liikumine on sattunud raskustesse või kelle puhul selline oht on suur. Kõnealusest rahastamisvahendist võib toetada üksnes neid liikmesriike, kes ei ole eurot kasutusele võtnud. Rahastamisvahendist antavate laenude jäägi ülempiir on 50 miljardit eurot. Maksebilansi toetamise mehhanismi laenudega seoses võetud laenud on tagatud ELi eelarvega; seega on eelarvele 31. detsembri 2012. aasta seisuga avalduv maksimaalne võimalik risk nende laenude puhul 11 625 miljonit eurot (allpool märgitud 11,4 miljardi euro näol on tegemist nimiväärtusega).

Maksebilansi toetamise mehhanism nimiväärtuses

	<i>miljonites eurodes</i>			
	Ungari	Läti	Rumeenia	Kokku
Antud laenud kokku	6 500	3 100	6 400	16 000
2008. aastal välja makstud	2 000	—	—	2 000
2009. aastal välja makstud	3 500	2 200	1 500	7 200
2010. aastal välja makstud	—	700	2 150	2 850
2011. aastal välja makstud	—	—	1 350	1 350
2012. aastal välja makstud	—	—	—	—
31.12.2012 seisuga väljamakstud laenud	5 500	2 900	5 000	13 400
31.12.2012 seisuga tagasimakstud laenud	(2 000)	—	—	(2 000)
31.12.2012 seisuga tagasimaksmata summa	3 500	2 900	5 000	11 400
31.12.2012 seisuga kasutamata summad	0	0	1 400	1 400

Käesoleva lisa lõpus on esitatud tabel, kus on näidatud nende laenude tagasimaksegraafik.

Ajavahemikus 2008. aasta novembrist kuni 2012. aasta lõpuni anti Ungarile, Lätile ja Rumeeniale laenusid kokku 16 miljardi euro suuruses summas, millest 13,4 miljardit eurot oli 2012. aasta lõpuks välja makstud. Tuleks märkida, et Ungari jaoks mõeldud maksebilansi toetamise abiprogramm aegus 2010. aasta novembris (1 miljard eurot jäi sealjuures kasutamata) ja esimene tagasimakse summas 2 miljardit eurot laekus tähtaegselt 2011. aasta detsembris. Läti jaoks mõeldud maksebilansi toetamise abiprogramm aegus 1. jaanuaril 2012, kusjuures kasutamata jäi 200 miljonit eurot). Rumeenia jaoks mõeldud maksebilansi toetamise abiprogramm aegus 2012. aasta mais ja selle raames maksti välja kogu eraldatud summa.

Rumeenia taotles 2011. aasta veebruaris maksebilansi toetamise mehhanismi raames järelmeetmena ennetavat finantsabi, et toetada majanduskasvu taaskäivitumist. 12. mail 2011 otsustas nõukogu ELi maksebilansi toetamise mehhanismi raames teha Rumeeniale ennetavalt kättesaadavaks kuni 1,4 miljardit eurot (nõukogu otsus 2011/288/EL), mis taotluse korral antakse välja kuni seitsmeaastase tähtajaga laenuna. See ennetav abimeede aegus 2013. aasta märtsi lõpus ilma, et seda oleks kasutatud.

Järgmises tabelis on esitatud ülevaade EFSMist ja maksebilansi toetamise mehhanismist antud laenusummade (nominaalväärtuses) kavandatud tagasimaksegraafikust aruandele allakirjutamise kuupäeva seisuga:

miljardites eurodes

Aasta	Maksebilansi toetamise mehhanism				EFSM			Kokku
	Ungari	Läti	Rumeenia	Kokku	Iirimaa	Portugal	Kokku	
2014	2,0	1,0		3,0				3,0
2015		1,2	1,5	2,7	5,0		5,0	7,7
2016	1,5			1,5		4,75	4,75	6,25
2017			1,15	1,15				1,15
2018			1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85
2019		0,5	1,0	1,5				1,5
2021					3,0	6,75	9,75	9,75
2022						2,7	2,7	2,7
2025		0,2		0,2				0,2
2026					2,0	2,0	4,0	4,0
2027					1,0	2,0	3,0	3,0
2028					2,3		2,3	2,3
2032					3,0		3,0	3,0
2038						1,8	1,8	1,8
2042					1,5	1,5	3,0	3,0
Kokku	3,5	2,9	5,0	11,4	21,7	22,1	43,8	55,2

7.1.4 Makromajanduslik finantsabi, EURATOM ja likvideeritav ESTÜ

Makromajanduslik finantsabi on poliitiline rahastamisvahend, millega ELi territooriumile geograafiliselt lähedal asuvatele partnerriikidele antakse sidumata ja mittesihtotstarbelist maksebilansi ja/või eelarvetoetust. Makromajanduslik finantsabi võib olla keskmise või pika tähtajaga laen või toetus või mõlema asjakohane kombinatsioon ja tavaliselt lisandub see rahastamisele, mida pakutakse Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) toetatavate kohandamis- ja reformiprogrammide raames. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli komisjon sõlminud 100 miljoni euro suuruses summas täiendavaid laenulepinguid, mida teine lepingupool ei olnud enne eelarveaasta lõppu veel kasutusse võtnud. Komisjon ei ole saanud neile laenudele tagatise kolmandatelt isikutelt, kuid neid laenusid tagab tagatisfond (vt lisa 2.4).

Euratom on ELi alla kuuluv juriidiline isik, keda esindab Euroopa Komisjon. Euratom annab liikmesriikidele laene, et rahastada liikmesriikides investimisprojekte, mis on seotud elektrienergia tööstusliku tootmise tuumaelektrijaamades ja kütusetsükli põhinevate tööstusrajatistega. Euratom annab laene ka kolmandatele riikidele, et parandada tegutsevate või ehitamisel olevate tuumaelektrijaamade ja tuumkütusetsükliga rajatiste turvalisust ja tõhusust. Nende laenude katteks on saadud kolmandelt isikutelt tagatise 423 miljoni euro suuruses summas (2011. aastal 447 miljoni euro suuruses summas).

ESTÜ laenuid hõlmavad laenusid, mille likvideeritav ESTÜ on andnud laenatud vahenditest vastavalt ESTÜ asutamislepingu artiklitele 54 ja 56, ning kolme noteerimata võlakirja, mille EIP on emiteerinud maksekohustusi mittetäitva võlgniku võlgade katteks. Neid võlakirju hoitakse kuni nende lõpptähtajani (2017 ja 2019), et katta nendega seoses võetud laenude teeninduskulusid. Bilansilise maksumuse muutused vastavad kogunenud intresside ning soetamisel makstud hinnalisandite ja kantud tehingukulude aastase amortisatsioonide summa muutusele, arvutatuna tegeliku intressimäära meetodi kohaselt.

7.2 VALITSUSTEVÄHELISED FINANTSSTABIILSUSMEHHAANISMID VÄLJASPOOL ELI LEPINGU RAAMISTIKKU

7.2.1 Euroopa Finantsstabiilsuse Fond (EFSF)

Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) asutasid euroala liikmesriigid pärast 9. mail 2010. aastal toimunud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kohtumisel tehtud otsuseid. EFSFi ülesandeks on kaitsta finantsstabiilsust Euroopas, andes finantsabi euroala liikmesriikidele. Kooskõlas kehtiva raamlepinguga ei anna EFSF pärast 1. juulit 2013 enam uusi laenusid (vt lisa 7.2.2). Euroala riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 2011. aasta juulis saavutatud kokkuleppe kohaselt on EFSF-l lubatud kasutada järgmisi rahastamisvahendeid, mis on seotud asjakohaste tingimuste täitmisega:

- anda laenusid finantsraskustes riikidele;
- sekkuda võlakirjade esmas- ja järelturul. Järelturul sekkumine võib toimuda ainult Euroopa Keskpanga analüüsi põhjal, võttes arvesse erakorraliste asjaolude olemasolu finantsturgudel ja finantsstabiilsusele avalduvaid riske;
- tegutseda ennetava programmi alusel;
- rahastada finantsasutuste rekapiitalseerimist valitsustele antavate laenude kaudu;
- pakkuda haavatavate liikmesriikide uute emissioonidega kaasnevaid sertifikaate osalise kaitse kohta riskide vastu.

EFSF-ile on kohustunud andma garantii 17 euroala liikmesriiki kogusummas 780 miljardit eurot ja maksimaalselt on sellest võimalik anda laenusid 440 miljardi euro ulatuses. See fond ei ole tagatud ELi eelarvega. EFSF on Luksemburgis registreeritud äriühing, mis kuulub euroala liikmesriikidele väljaspool ELi aluslepingute raamistikku ning seega ei ole see ELi asutus, vaid täiesti eraldiseisev majandusüksus, mis ei ole ELi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud. Sellest tulenevalt sellel ELi raamatupidamise aastaaruandele mõju puudub, välja arvatud allpool kirjeldatud võimaliku karistustest saadava tulu osas.

Komisjon vastutab finantsabiga seotud poliitikingimuste üle peetavate läbirääkimiste ja nende tingimuste täitmise jälgimise eest. Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1173/2011 on lubatud kehtestada euroala liikmesriikidele trahvide vormis karistusi. Selliseid trahve, mille summa on 0,2 % liikmesriigi eelneva aasta SKPst, saab kohaldada juhul, kui liikmesriik ei ole võtnud asjakohaseid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks või kui statistikaga on manipuleeritud. Samamoodi on määrusega (EL) nr 1174/2011, mis käsitleb makromajanduslikku tasakaalustamatust, euroala liikmesriigile ette nähtud igaaastane trahv summas on 0,1 % SKPst juhul, kui see liikmesriik ei ole võtnud nõutud parandusmeetmeid või kui esitatud on ebapiisav parandusmeetmete kava. Määrusega (EL) nr 1177/2011 ajakohastati määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta. Selle

ajakohastatud määrusega nähakse ette võimalus määrata euroala liikmesriikidele trahve (summas 0,2 % SKPst, millele liidetakse muutuv trahviosa). Kooskõlas nende kolme määrusega kantakse komisjonile laekunud mis tahes trahvid üle EFSFi või seda tulevikus asendavasse võimalikku mehhanismi. Praegu on ette nähtud, et sellised trahvid kantakse esmalt ELi eelarvesse ja sealt EFSFi. See tähendab, et selliseid summasid kajastatakse nii eelarve tuludena kui ka kuludena, mistõttu kokkuvõttes neil mõju eelarvele puudub. Samuti puudub neil mõju ka ELi finantsaruannetes esitatud eelarveaasta tulemile.

EFSS nimiväärtuses

	<i>miljonites eurodes</i>			
	Iirimaa	Portugal	Kreeka ⁽¹⁾	Kokku
Antud laenud kokku	17 700	26 000	144 600	188 300
31.12.2012 seisuga väljamakstud laenud	12 000	18 200	108 300	138 500
31.12.2012 seisuga tagasimakstud laenud	—	—	—	—
31.12.2012 seisuga tagasimaksmata laenud	12 000	18 200	108 300	138 500

(¹) Teine programm

7.2.2 Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM)

Euroopa Ülemkogu leppis 17. detsembril 2010 kokku, et euroala liikmesriikidel on vaja luua alaline stabiilsusmehhanism - Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM), mis on rahvusvahelise avaliku õiguse alusel väljaspool Euroopa Liidu lepingu raamistikku tegutsev valitsustevaheline organisatsioon. Euroala 17 liikmesriiki kirjutasid Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingule alla 2. veebruaril 2012 ning see rakendus 2012. aasta oktoobris. ESM võttis üle EFSMi ülesanded ning alates 1. juulist 2013 ka EFSFi ülesanded. See on nüüd ainus püsiv mehhanism, mille kaudu euroala liikmesriikidele antakse nende taotlusel finantsabi. EFSF ja EFSM ei osale enam uutes rahastamisprogrammides ega sõlmi uusi laenukorralduse lepinguid, kuid nad jätkavad käimasolevate Portugali, Iirimaa ja Kreeka programmide rahastamist. EFSMist juba antud laenude puhul jätkatakse välja- ja tagasimaksete tegemist EFSMi eeskirjade kohaselt, nii et nendega seoses võetud laenusid tagatakse ELi eelarvega ja need jäävad ELi bilanssi. ESMi loomine ei mõjuta seega EFSMi raames võetud olemasolevaid siduvaid kohustusi. Samuti tuleks märkida, et ESMi võetud laenud ei ole ELi eelarvega tagatud.

ESMi toetab tugev kapitalistruktuur: selle märgitud kapitali kogusumma on 700 miljardit eurot, millest 80 miljardit moodustab euroala liikmesriikide sissemakstud kapital. Sellise kapitaliga peaks tema laenude maksimumne võimalik kogumaht ulatuma põhimõtteliselt 500 miljardi euroni. ESMist antava abi suhtes rakendatakse valitud abi rahastamisvahendi puhul asjakohaste tingimuste täitmise nõuet. Abi saavatele liikmesriikidele laenude andmise tingimuseks on range majanduslike ja eelarvekohanduste programmi rakendamine kooskõlas kehtiva korruga. Kuna selle mehhanismi näol on tegemist eraldi juriidilise isikuga ja seda rahastavad euroala liikmesriigid otse, siis ei ole tegemist ELi asutusega ning ELi raamatupidamise aastaaruandele ega ELi eelarvele see mõju ei avalda, välja arvatud allpool kirjeldatud võimaliku karistustest saadava tulu osas. Komisjon vastutab finantsabiga seotud poliitikatingimuste üle peetavate läbirääkimiste ja nende tingimuste täitmise jälgimise eest (nagu ka eespool kirjeldatud EFSFi puhul). Iga EFSMist finantsabi saava riigi puhul koostatakse enne iga osamakse väljamaksmist regulaarselt hinnanguid poliitikatingimuste täitmise kohta.

Nagu eespool kirjeldatud, lähevad määruste (EL) nr 1173/2011, (EL) nr 1174/2011 ja (EL) nr 1177/2011 alusel laekunud trahvid kõigepealt ELi eelarvesse ja kantakse sealt üle ESMi pärast seda, kui EFSF enam ei tegutse. Lisaks sellele on stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus, millele on alla kirjutanud 25 liikmesriiki (v.a Ühendkuningriik ja Tšehhi Vabariik), nähtud mis tahes lepingupoolele ette karistusmaksed, mida rakendatakse juhul, kui see liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid puudujäägi kriteeriumi rikkumise kõrvaldamiseks. Kui määratud karistusmaksed (mis ei tohi ületada 0,1 % SKPst) rakendatakse euroala liikmesriikide suhtes, tuleb need maksta ESMi (sel juhul nagu eespool kirjeldatud EFSFi puhulgi mõju eelarve täitmise tulemusele puudub), ja kui euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide suhtes, siis ELi eelarvesse (vt lepingu artikli 8 lõige 2). Viimasena nimetatud juhul on karistusmaksde summa näol tegemist ELi eelarve tuluga ja seda kajastatakse selliselt ka ELi raamatupidamise aastaaruandes.

ESM nimiväärtuses

	<i>miljonites eurodes</i>
	Hispaania
Antud laenud kokku	100 000
31.12.2012 seisuga väljamakstud laenud	39 468
31.12.2012 seisuga tagasimakstud laenud	—
31.12.2012 seisuga tagasimaksmata laenud	39 468
31.12.2012 seisuga kasutamata summa	60 532

8. FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

ELi finantsriskide juhtimise kohta allpool esitatud andmed seonduvad järgneva:

- laenutegevus, mida Euroopa Komisjon teostab Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM), maksebilansi toetamise mehhanismi, makromajandusliku finantsabi (MFA), Euratomi meetmete ning (likvideeritava) Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse kaudu;
- Euroopa Komisjoni poolt eelarve täitmise käigus tehtavad sularahahalduse tehingud, sealhulgas laekunud trahvid, ning
- välistegevuse tagatisfond.

8.1 RISKI LIIGID

Tururisk on oht, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood kõiguvad turuhindade muutuste tõttu. Tururisk ei hõlma endas üksnes kahjumi, vaid ka kasumi võimalust. See hõlmab valuutariski, intressiriski ja muud hinnariski (märkimisväärne muu hinnarisk ELil puudub).

1. **Valuutarisk** on oht, et ELi tehingute või investeeringute väärtust mõjutavad vahetuskursi muutused. Risk tuleneb erinevate valuutade hinnamuutustest üksteise suhtes.
2. **Intressimäärarisk** on oht, et väärtpaperi (eelkõige võlakirja) väärtus langeb intressimäärade tõusu tõttu. Üldiselt toob intressimäärade tõus kaasa fikseeritud intressimääraga võlakirjade hindade languse ja vastupidi.

Krediidirisk on kahjumi oht, mis tuleneb võlgniku/laenusaaaja poolsest laenu või muu krediidiini (põhisumma või intressi või nende mõlema) tagasimakse tegematajätmisest või muust lepingulise kohustuse täitmata jätmisest. Maksekohustuse täitmata jätmise sündmused on muu hulgas tagasimakse hilinemine, laenusaaaja tagasimaksete ümberstruktureerimine ja pankrot.

Likviidsusrisk on vara müügi raskustest tulenev oht, näiteks oht, et asjaomast väärtpaperit või vara ei saa turul realiseerida piisavalt kiiresti, et vältida kahjumit või täita kohustust.

8.2 RISKIJUHTIMISE POLIITIKA**Laenude võtmine ja andmine**

Euroopa Liit teostab laenutehinguid ning nendega seotud sularahahaldust vastavalt asjaomastele nõukogu otsustele, kui need on olemas, ja sisesuunistele. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks laenude võtmist ja andmist ning sularahahaldust käsitlevad kirjalikud menetluskorra käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Üldjuhul intressimäärade muutuste ja vahetuskursierinevuste kompenseerimisega (riskimaandamistegevus) ei tegeleta, sest laenude andmise tehinguid rahastatakse tavaliselt laenude võtmise tehingutega, millel on kompensatsioonitehingute iseloom ning millest seega ei tulene avatud intressimäärade valuutaposisioone. Antud ja võetud laenude tingimuste omavahelist vastavust kontrollitakse regulaarselt.

Likvideeritava ESTÜ kohustuste likvideerimist haldab Euroopa Komisjon ning uute laenude andmist ega nende rahastamist ei ole ette nähtud. Uued laenud, mida ESTÜ võib võtta, peavad piirduma refinantseerimisega, mille eesmärk on vahendite kulude vähendamine. Sularahahalduse tehingute puhul kohaldatakse konservatiivse haldamise põhimõtet eesmärgiga piirata finantsriske.

Sularahahaldus

Komisjoni sularahahalduse tehingute haldamist käsitlevad eeskirjad on sätestatud nõukogu määruses (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 (muudetud nõukogu määrustega (EÜ, Euratom) nr 2028/2004 ja (EÜ, Euratom) nr 105/2009) ning finantsmääruses (nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, muudetud nõukogu määrustega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, (EÜ) nr 1525/2007 ja (EL, Euratom) nr 1081/2010) ja selle rakenduseeskirjades (komisjoni määrus (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, muudetud komisjoni määrustega (EÜ, Euratom) nr 1261/2005, (EÜ, Euratom) nr 1248/2006 ja (EÜ, Euratom) nr 478/2007).

Eespool nimetatud määrustest tulenevalt kohaldatavatest põhimõtetest on olulisemad järgmised:

- Liikmesriigid maksavad omavahendid kontodele, mis on selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud iga liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi poolt selleks määratud asutuses. Komisjon võib eespool nimetatud kontosid kasutada üksnes oma sularahanõudluse katmiseks.
- Liikmesriigid maksavad omavahendeid oma riigi valuutas, samal ajal kui komisjoni maksed on enamasti nomineeritud eurodes.
- Komisjoni nimel avatud pangakontode jääk ei või olla negatiivne. Seda piirangut ei kohaldata komisjoni omavahendite kontode suhtes juhul, kui aset on leidnud makseviivitus seoses laenudega, mis on antud või tagatud kooskõlas Euroopa Liidu Nõukogu määruste ja otsusega, samuti teatavatel tingimustel, kui rahavajadus on suurem kontodel olevast varast.
- Kontodel muus valuutas kui eurodes hoitavaid vahendeid kasutatakse kas samas valuutas tehtavateks makseteks või arvestatakse need perioodiliselt eurodesse ümber.

Lisaks omavahendite kontodele on komisjon avanud nii keskpankades kui ka kommertsbankades ka muid pangakontosid, mida kasutatakse maksete tegemiseks ja muude tulude saamiseks kui eelarvesse tehtavad liikmesriikide osamaksud.

Sularahahalduse ja maksetehingud on suures osas automatiseeritud ning tuginevad tänapäevastele infosüsteemidele. Süsteemi turvalisuse ja ametiülesannete lahususe tagamiseks kohaldatakse vastavalt finantsmäärusele, komisjoni sisekontrollinõuetele ja auditeerimispõhimõtetele eritoiminguid.

Komisjoni sularahahalduse ja maksetehingute juhtimine on reguleeritud kirjalike suuniste ja menetluskorraga, mis piiravad operatsiooni- ja finantsriski ning tagavad piisava kontrollitaseme. Need käsitlevad erinevaid toiminguid (näiteks maksete tegemine ja rahavoogude juhtimine, rahavoogude prognoosimine, talitluspidevus jms) ning suunistele ja menetluskorrale vastavust kontrollitakse regulaarselt. Lisaks sellele vahetavad eelarve peadirektoraat ning majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat teavet riskijuhtimise ja riskipositsioonide asjakohase taseme kohta.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: hoiused

Enne 2010. aastat laekunud summad jäävad kontodele pankades, mis on valitud spetsiaalselt välja ajutiselt makstavate trahvide hoiustamiseks. Panga valimine toimub vastavalt finantsmääruses ettenähtud hankemenetlusele. Vahendite hoiustamist konkreetsetes pankades tingib sisemine riskijuhtimispoliitika, mille raames on kehtestatud krediidireitingule esitatavad nõuded ja kindlaks määratud summad, mida võib hoiustada vastavalt vastaspoole omakapitali suurusele. Finants- ja tegevusriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfelli

Alates 2010. aastast investeeritakse ajutiselt makstud trahvisummad spetsiaalselt selle jaoks loodud fondi BUFI. Ajutiselt makstud trahvide varahaldust teostab komisjon kooskõlas sisesuuniste ja varahalduse suunistega. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks sularahahaldust käsitlevad menetluskorra käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Finants- ja operatsiooniriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Varahalduse tegevuse eesmärk on investeerida komisjonile makstud trahvid sellisel, et:

- a) tagada, et vahendid oleksid vajaduse korral hõlpsasti kättesaadavad, ja samal ajal
- b) saada tavapärasel asjaoludel tootlust, mis on keskmiselt võrdne BUFI võrdlusaluse tootluse ja kantud kulude vahega.

Investeeringud piirduvad põhimõtteliselt järgmiste kategooriatega: tähtajalised hoiused euroala keskpankades, euroala riikide võlakohustuste haldamise ametites, täielikult riigile kuuluvates või riigi poolt tagatud pankades või riigiülestes asutustes; võlakirjad, lühiajalised võlakirjad ja hoiusesertifikaadid, mille on emiteerinud riiklikud üksused ja millest tuleneb otsene nõue euroala riigi vastu, või mille on emiteerinud riigiüleised asutused.

Pangatagatised

Komisjon hoiab märkimisväärses summas finantsasutuste antud tagatise seoses trahvidega, mida ta määrab äriühingutele ELi konkurentsieeskirjade rikkumise eest (vt lisa 2.9.1). Tagatiste andmine on trahvi saanud äriühingute jaoks alternatiiviks ajutise makse tegemisele. Tagatise hallatakse sisemise riskijuhtimise poliitika raames. Finants- ja tegevusriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Tagatisfond

Tagatisfondi varade haldamise eeskirjad ja põhimõtted (vt lisa 2.4) on sätestatud Euroopa Komisjoni ja EIP 25. novembri 1994. aasta lepingus ja selle hilisemates muudatustes, mis pärinevad 17. ja 23. septembrist 1996, 8. maist 2002, 25. veebruarist 2008 ja 9. novembrist 2010. Tagatisfond kasutab oma tegevuses üksnes eurot. Ta investeerib ainult selles valuutas, et vältida vahetuskursiriski. Varade haldamine põhineb tavapärasel konservatiivsuse põhimõttel, mida finantstegevuse puhul järgitakse. Tagatisfondilt nõutakse, et ta pööraks erilist tähelepanu riskide vähendamisele ja selle tagamisele, et hallatavaid varasid saaks müüa või üle anda ilma olulise viivitusega, võttes arvesse asjaomaseid kohustusi.

8.3 VALUUTARISK**Laenude võtmine ja andmine**

Enamikku finantsvaradest ja -kohustustest hoitakse eurodes ning sel juhul ELil välisvaluutarisk puudub. Siiski annab EL Euratomi rahastamisvahendi kaudu USA dollarites laenusid, mida rahastatakse samas summas USA dollarites võetud laenudega (kompensatsioonitehingud). Bilansipäeva seisuga ELil Euratomiga seoses välisvaluutarisk puudub. Likvideeritaval ESTÜ-l on väike välisvaluuta riskipositsioon, mille väärtus euro ekvivalendina on 1,35 miljonit eurot ja mis tuleneb eluasemelaenudest, mille summa euro ekvivalendina 1,13 miljonit eurot, ja arvelduskontode saldodest, mille summa euro ekvivalendina on 0,22 miljonit eurot.

Sularahahaldus

Kooskõlas omavahendeid käsitleva määrusega hoitakse omavahendeid, mille liikmesriigid on maksnud muudes valuutades kui eurodes, omavahendite kontodel. Need arvestatakse eurodesse ümber, kui neid on vaja kasutada maksete tegemiseks. Kõnealuste vahendite haldamisel kohaldatavad menetlused on sätestatud nimetatud määruses. Piiratud arvul juhtudel kasutatakse neid vahendeid otse samades valuutades maksete tegemiseks.

Komisjonil on kommertsbankades mitmed Ameerika Ühendriikide dollarites, Šveitsi frankides ja muudes ELi valuutades kui eurodes hoitavad kontod, mida ta kasutab maksete tegemiseks neis valuutades. Neile kontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt sellest, millises summas makseid neilt teha tuleb, ja selle tulemusena ei kajasta nende saldod valuutariski positsiooni.

Mitmesuguste tulude (välja arvatud omavahendite) laekumisel muus valuutas kui eurodes kantakse need üle komisjoni samas valuutas hoitavatele kontodele, kui neid on vaja maksete tegemiseks, või arvestatakse ümber eurodesse ja kantakse eurodes hoitavatele kontodele. Muus valuutas kui eurodes hoitavatele avansi-kontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt prognoositud lühiajalisest vajadusest teha samas valuutas kohalikke makseid. Kõnealuste kontode saldode puhul jälgitakse, et need ei ületaks neile seatud ülemmäära.

Trahvid

Ajutselt makstud trahvid (hoiused ja BUFI portfelli) ja pangatagatised

Kuna kõik trahvid määratakse ja makstakse eurodes, siis nende puhul valuutarisk puudub.

Tagatisfond

Finantsvarasid hoitakse eurodes ning seetõttu ELil valuutarisk puudub.

8.4 INTRESSIMÄÄRARISK

Laenude võtmine ja andmine

Muutuva intressimääraga võetud ja antud laenud

ELil on oma laenutegevuse laadi tõttu märkimisväärsed intressi kandvad varad ja kohustused. Makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames muutuva intressimääraga võetud laenudest tuleneb ELi jaoks intressirisk. Samal ajal tasakaalustavad võetud laenudest tulenevaid intressiriske oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud (kompensatsioonitehingud). Bilansipäeva seisuga oli ELil 0,7 miljardi euro väärtuses (väljendatuna nimiväärtuses) muutuva intressimääraga laene, mille ümberhindlus toimub iga kuue kuu järel (2011. aastal 0,8 miljardit eurot).

Fikseeritud intressimääraga võetud ja antud laenud

ELil on makromajandusliku finantsabi ja Euratomi raames ka fikseeritud intressimääraga laenud, mille kogusumma 2012. aastal oli 271 miljonit eurot (2011. aastal 236 miljonit eurot) ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (25 miljonit eurot) või üle viie aasta (246 miljonit eurot). Olulisemad on siiski ELi poolt maksebilansi toetamise mehhanismi raames antud 10 fikseeritud intressimääraga laenu, mille kogusumma 2012. aastal oli 11,4 miljardit eurot (2011. aastal 11,4 miljardit eurot) ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (8,4 miljardit eurot) või üle viie aasta (3,0 miljardit eurot). EFSMi rahastamisvahendi raames on ELil 18 fikseeritud intressimääraga laenu, mille kogusumma 2012. aastal oli 43,8 miljardit eurot ja mille lõpptähtaeg jäi vahemikku üks kuni viis aastat (9,8 miljardit eurot) või üle viie aasta (34 miljardit eurot).

Likvideeritava ESTÜ puhul esineb tema tegevuse laadi tõttu intressirisk. Võetud laenudest tulenevat intressiriski tasakaalustavad tavaliselt oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud. Mis puutub varahaldustehingutesse, siis 4 % ESTÜ portfelist moodustavad muutuva intressimääraga võlakirjad. Nullkupongvõlakirjad moodustasid bilansipäev seisuga 8 % võlakirjade portfelist.

Sularahahaldus

Komisjoni sularahahalduse üksus ei laena raha. Seetõttu intressimäär risk puudub. Siiski teenib ta intressi oma eri pangakontode saldodelt. Komisjon on seepärast kehtestanud meetmed, et tema pangakontodelt regulaarselt teenitav intress peegeldaks turuintressimäärasid ja nende võimalikku kõikumist.

Kontod, mis on avatud liikmesriikide riigikassades või keskpankades omavahendite laekumiseks, intressi ei teeni ja teenustasusid nende puhul ei kohaldata. Kõigi muude keskpankades hoitavate summade puhul oleneb tasu iga panga pakutavatest konkreetsetest tingimustest; kohaldatakse muutuva intressimäärasid, mida kohandatakse vastavalt turukõikumistele.

Kommertsbankade kontodel hoitavatel üleöösaldodel teenitakse intressi igapäevaselt. See intress põhineb muutuvatel turuintressimääradel, mille suhtes kohaldatakse lepingulist (positiivset või negatiivset) piirmäära. Enamiku kontode puhul on intressimäär arvutamine seotud EONIAga (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär) ja seda korrigeeritakse, et võtta arvesse kõnealuse intressimäär võimalikke kõikumisi. Mõnede kontode puhul on intressimäär arvutamine seotud Euroopa Keskpannga peamiste refinantseerimistehingute puhul kasutatava laenamise püsivõimaluse intressimääraga. Selle tulemusel puudub risk, et komisjon teeniks turuintressimääradest madalamat intressi.

Trahvid

Ajuliselt makstud trahvid (hoiused ja BUFI portfell) ja pangatagatised

Hoiuste ja pangatagatiste puhul intressimäär risk puudub. Hoiustelt teenitav intress kajastab turul pakutavaid intressimäärasid ja nende kõikumist. Muutuva intressimääraga võlakirjasid BUFI portfellis ei ole.

Tagatisfond

Tagatisfondis hoitavatele muutuva intressimääraga emiteeritud võlaväärtpaberitele avaldab mõju kõnealuste intressimäärade volatiilsus, samal ajal kui fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaberite puhul esineb nende õiglase väärtusega seonduv risk. Fikseeritud intressimääraga võlakirjad moodustavad bilansipäeva seisuga investimisportfelligi umbes 67 % (2011. aastal 83 %).

8.5 KREDIIRISK

Laenude võtmine ja andmine

Krediidiriski maandatakse Euratomi puhul esmalt riigi tagatise saamisega, seejärel tagatisfondi kaudu (makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul), seejärel võimalusega saada vajalikud vahendid liikmesriikides asuvatelt komisjoni omavahendite kontodelt ja lõpuks ELi eelarve kaudu. Omavahendeid käsitlevate õigusaktidega on omavahendite maksete ülemmääraks kehtestatud 1,23 % liikmesriikide kogurahvatulust ning 2012. aastal kasutati sellest maksete assigneeringute katmiseks tegelikult 0,93 %. See tähendab, et 31. detsembril 2012. aasta seisuga jäi kõnealuste tagatiste kasutamisel 0,3 % varu. Välistegevuse tagatisfond loodi 1994. aastal, et maandada maksejõuetuse riski laenude puhul, mis on võetud kolmandatele riikidele antud laenude rahastamiseks. Krediidiriski leevendab alati võimalus kasutada liikmesriikides asuvatelt komisjoni omavahendite kontodel olevaid vahendeid, mis ületavad neil kontodel olevaid varasid, juhul kui võlglane ei suuda summaksid täies ulatuses tagasi maksta. Sel eesmärgil on ELil õigus nõuda liikmesriikidelt, et nad tagaksid ELi õiguslike kohustuste täieliku täitmise laenuandjate ees.

Sularahahalduse tehingute puhul tuleb kohaldada vastaspoolte valiku kohta kehtivaid suuniseid. Seda silmas pidades saab tegevüksus sõlmida tehinguid üksnes kehtestatud tingimustele vastavate pankadega, millel on piisavad vastaspoole piirangud.

ESTÜ krediidiriski juhitakse regulaarse analüüsi abil, millega hinnatakse laenuvõtjate võimet täita oma intressi ja laenu põhiosa maksekohustusi. Krediidiriski maandatakse ka tagatise ning riigi, äriühingu või isikliku garantii nõudmisega. Sularahahalduse tehingute puhul tuleb kohaldada vastaspoolte valiku kohta kehtivaid suuniseid. Tegevüksusel on lubatud sõlmida tehinguid üksnes kehtestatud tingimustele vastavate pankadega, millel on piisavad vastaspoole piirangud.

Sularahahaldus

Enamikku komisjoni sularahavarudest hoitakse omavahendeid käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kohaselt kontodel, mille liikmesriigid on avanud oma osamaksude (omavahendite) maksmiseks. Kõiki selliseid kontosid hoitakse liikmesriikide riigikassades või keskpankades. Nende institutsioonide krediidirisk (ja vastaspoole risk) on komisjoni jaoks madalaim, sest riskipositsioon seonduv liikmesriikidega. Mis puutub maksete tegemiseks kommertsbankades hoitavatesse komisjoni sularahavarudesse, siis neile kontodele täiendavate vahendite kandmisel juhendatakse täppisajastamise põhimõttest ja seda haldab rahavoogude juhtimise sularahahalduse süsteem automaatselt. Igal kontrol hoitakse minimaalsel tasemel rahavarusid, mis on proportsionaalsed kontolt päeva jooksul tehtavate maksete keskmise summaga. Selle tulemusel on neil kontodel üleöö hoitavad summad pidevalt väga väikesed (kokkuvõttes keskmiselt 20–100 miljonit eurot, mis jaguneb rohkem kui 20 konto peale), mis tagab, et komisjoni riskipositsioon on piiratud. Kõnealuseid summasid tuleks vaadata koos sularahahalduse vahendite kogusaldodega, mis kõiguvad vahemikus 1–35 miljardit eurot, ning 2012. aastal tehtud maksete kogusummaga, mis on 139,5 miljardit eurot.

Lisaks sellele kohaldatakse kommertspankade valiku suhtes erisuuniseid, et komisjoni vastaspoole riski veelgi minimeerida:

- Kõik kommertspangad valitakse välja pakkumismenetluse teel. Pakkumismenetluses osalemiseks nõutav minimaalne lühiajaline krediitireiting on P-1 (Moody's) või sellega samaväärne (S&P A-1 või Fitch F1). Teatavate nõuetekohaselt põhjendatud asjaolude korral võidakse aktsepteerida ka madalamat reitingut.
- Nende kommertspankade krediitireitingud, kus komisjonil on kontod, vaadatakse läbi vähemalt kord kuus või vajaduse korral ka sagedamini. Tõhustatud jälgimismeetmed ja kommertspankade krediitireitingute igapäevane läbivaatamine võeti kasutusele seoses finantskriisiga ja neid rakendati ka 2012. aastal.
- Kolmandates riikides olevate delegatsioonide avansikontosid hoitakse kohalikes pankades, mis valitakse välja lihtsustatud pakkumismenetluse teel. Reitingunõuded olenevad kohalikust olukorrast ja võivad riikide lõikes märkimisväärselt erineda. Riskipositsiooni piiramiseks hoitakse nende kontode saldosis võimalikult madalal tasemel (võttes arvesse tegevusvajadusi), neile kantakse täiendavaid vahendeid regulaarselt ja kohaldatavad ülemmäärad vaadatakse igal aastal läbi.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: hoiused

Enne 2010. aastat ajutiselt makstud trahve hoiustavad pangad valitakse välja hankemenetluse teel kooskõlas riskijuhtimispoliitikaga, mille raames on kehtestatud krediitireitingule esitatavad nõuded ja proportsionaalselt vastaspoole omakapitalile hoiustatavate summade suurus.

Kommertspankade puhul, mis on valitud välja spetsiaalselt selleks, et saada makseid ajutiselt makstavate trahvide (piirangutega raha) eest, nõutakse üldjuhul ka kõigi kolme peamise reitinguagentuuri pikaajalist A (S&P) või sellega võrdväärset krediitireitingut ja lühiajalist A-1 (S&P) või sellega võrdväärset krediitireitingut. Sellesse rühma kuuluvate pankade reitingu alandamise korral kohaldatakse erimeetmeid. Lisaks sellele on igas pangas hoiustatav summa piiratud teatava protsendiga tema omavahenditest ja sõltub iga panga reitingust. Selle piirangu arvutamisel võetakse arvesse ka kehtivaid garantiisid, mis sama asutus on komisjonile andnud. Hoiuse jäägi vastavust neist põhimõtetest tulenevalt kohaldatavatele nõuetele kontrollitakse regulaarselt.

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfelli

Ajutiselt makstud trahvidega seoses on komisjon avatud krediidiriskile, s.o riskile, et vastaspool ei ole võimeline summasid tähtaegselt täielikult tasuma. Riski kontsentratsioon on suurim Prantsusmaa ja Saksamaa puhul, sest need riigid esindavad portfelli kogumahust vastavalt 53 % ja 24 %.

Pangatagatised

Komisjon hoiab ka märkimisväärses summas finantsasutuste antud tagatise seoses trahvidega, mida ta määrab äriühingutele ELi konkurentsieskirjade rikkumise eest (vt lisa 2.9.1). Tagatiste andmine on trahvi saanud äriühingute jaoks alternatiiviks ajutise makse tegemisele. Selliste tagatiste aktsepteerimise suhtes kohaldatav riskijuhtimispoliitika on läbi vaadatud 2012. aastal ja uus kombinatsioon krediitireitingule esitatavatest nõuetest ja piiratud protsendimääradest (proportsionaalsed vastaspoole omavahenditega) on määratletud, arvestades praegust finantskeskkonda ELis. See tagab komisjoni jaoks jätkuvalt kõrge krediitkvaliteedi. Kehtivate tagatiste vastavust neist põhimõtetest tulenevalt kohaldatavatele nõuetele kontrollitakse regulaarselt.

Tagatistfond

ELi ja EIP vahelise tagatistfondi haldamist käsitleva kokkuleppe kohaselt peab kõigi pankadevaheliste investeeringute puhul olema reiting vähemalt P-1 (Moody's) või sellega samaväärne. 31. detsembri 2012. aasta seisuga olid tähtajalised hoiused (242 miljonit eurot; 2011. aastal 300 miljonit eurot) tehtud selliste vastaspooltega.

8.6 LIKVIIDSUSRISK

Laenude võtmine ja andmine

Võetud laenudest tulenevat likviidsusriski tasakaalustavad tavaliselt oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud (kompensatsioonitehingud). Makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul toimib tagatisfond likviidsusreservina (või turvaabinõuna), mida saab kasutada, kui laenusaajad jätavad oma maksekohustused täitmata või hilinevad maksete tegemisega. Seoses maksebilansi toetamise mehhanismiga on nõukogu määruses (EÜ) nr 431/2009 ette nähtud menetlus, mis annab piisavalt aega vahendite kasutuselevõtuks liikmesriikides asuvate komisjoni omavahendite kontode kaudu. EFSMi puhul on sarnane menetlus ette nähtud nõukogu määrusega nr 407/2010.

Likvideeritava ESTÜ varade ja kohustuste haldamise raames haldab komisjon likviidsusnõudeid, mis põhinevad väljamaksete prognoosidel, mis on saadud vastutavate komisjoni talitustega konsulteerimise tulemusel.

Sularahahaldus

ELi eelarvepõhimõtted tagavad, et eelarveaasta jaoks ettenähtud sularaha koguvarud on alati piisavad kõigi maksete tegemiseks. Liikmesriikide osamaksude kogusumma on seega võrdne eelarveaasta maksete assigneeringute summaga. Siiski laekuvad liikmesriikide osamaksud 12 igakuise maksena, mis on jaotatud kogu aasta peale, samal ajal kui maksete puhul esineb teatav hooajalisus. Lisaks sellele, vastavalt nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 (omavahendite määrus) muutuvad liikmesriikide osamaksud, mis tulenevad (parandus)eelarvetest, mis kiidetakse heaks pärast asjaomase kuu (N kuu) 16. kuupäeva, kasutatavaks alles N+2 kuul, kuid nendega seotud maksete assigneeringuid saab kohe kasutada. Selleks et sularahavarud oleksid alati piisavad mis tahes asjaomase kuu jooksul tehtavate maksete katmiseks, on sisse seatud regulaarsed sularaha prognoosimise menetlused ning vajaduse korral saab omavahendite või täiendavate vahendite tasumist nõuda liikmesriikidelt ka ettemaksena, kui täidetud on teatavad tingimused. Lisaks eelnevale tagavad komisjoni igapäevastes sularahahalduse tehingutes kasutatavad automatiseeritud sularahahalduse töövahendid, et igal komisjoni pangakontol oleks iga päev piisavalt likviidseid vahendeid.

Tagatisfond

Fondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varadel peab olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisav likviidsuse ja vahendite kättesaadavuse tase. Fond peab hoidma vähemalt 100 miljonit eurot alla 12 kuise tähtajaga portfellis, mis investeeritakse rahainstrumentidesse. 31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustasid need investeeringud (sh raha) 250 miljonit eurot. Lisaks sellele moodustavad vähemalt 20 % fondi nimiväärtusest rahainstrumentid, kuni üheaastase järelejäänud tähtajaga fikseeritud intressimääraga võlakirjad ja ujuva intressimääraga võlakirjad. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli nende instrumentide osakaal 52 %.

9. SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED

9.1 SEOTUD OSAPOOLED

ELi seotud osapooled on teised ELi konsolideeritud üksused ja nende üksuste juhtivtöötajad. Kõnealuste üksuste vahelised tehingud on osa ELi tavapärasest toimimisest ning seetõttu ei ole ELi raamatupidamiseskirjade kohaselt nende tehingute puhul vaja kohaldada spetsiaalseid avalikustamisinõudeid.

9.2 JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

Kõrgematel juhtivatel ametikohtadel töötavaid ELi ametnikke käsitleva teabe esitamise eesmärgil on seotud osapooled jaotatud käesolevas aruandes viide kategooriasse:

1. kategooria: Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni president ja kohtu president;

2. kategooria: komisjoni asepresident ja ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni teised asepresidendid;

3. kategooria: nõukogu peasekretär, komisjoni liikmed, Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid, Üldkohtu president ja liikmed, Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu president ja liikmed, ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor;

4. kategooria: kontrollikoja president ja liikmed;

5. kategooria: institutsioonide ja ametite kõrgeima astme avalikud teenistujad.

Allpool on esitatud kokkuvõtte nende peamistest rahalistest õigustest; täpsem teave on esitatud *Euroopa Liidu Teatajas* (EÜT 187, 8.8.1967, viimati muudetud nõukogu 18. jaanuari 2012. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 904/2012 (ELT L 33, 4.10.2012), ja EÜT L 268 20.10.1977, viimati muudetud nõukogu määrusega nr 1293/2004 (EÜ, Euratom) (ELT L 243 15.7.2004)). Täiendavat teavet saab ka Europa veebisaidil avaldatud personalieeskirjadest, mis on ametlik ELi ametnike õigusi ja kohustusi kirjeldav dokument. Juhtivtöötajad ei ole saanud ELilt ühtegi soodustingimustel laenu.

JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

<i>eurodes</i>					
Rahaline õigus (töötaja kohta)	1. kategooria	2. kategooria	3. kategooria	4. kategooria	5. kategooria
Põhipalk (kuupalk)	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	11 681,17 – 18 370,84
Eluasemetoetus/kodumaalt eemalviibimise toetus	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Peretoetused:					
Majapidamistoetus (% palgast)	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52
Ülalpeetava lapse toetus	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Eelkoolialise lapse toetus	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Õppetoetus või	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
töökohavälise koolituse toetus	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Kohtu eesistuja toetus	—	—	500–810,74	—	—
Esindustasud	1 418,07	0–911,38	500–607,71	—	—
Iga-aastased sõidukulud	—	—	—	—	Jah
Ülekanded liikmesriikidesse:					
Õppetoetus ⁽¹⁾	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
% palgast ⁽¹⁾	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% palgast ilma paranduskoeffitsiendita	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %	kuni 25 %
Esinduskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	—	—
Ametisse asumine:					
Sisseseadmiskulud	50 703,52	45 927,10 – 47 764,18	36 741,68 – 41 334,40	39 681,02 – 42 252,94	hüvitatud
Perekonna sõidukulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Kolimiskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Ametist lahkumine:					
Ümberasumiskulud	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	hüvitatud
Perekonna sõidukulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Kolimiskulud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud	hüvitatud
Üleminekutoetus (% palgast) ⁽²⁾	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	—

	eurodes				
Rahaline õigus (töötaja kohta)	1. kategooria	2. kategooria	3. kategooria	4. kategooria	5. kategooria
Ravikindlustus	kaetud	kaetud	kaetud	kaetud	vabatahtlik
Pension (% palgast, maksueelne)	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %	kuni 70 %
Mahaarvamised:					
Ühenduse maks	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ravikindlustus (% palgast)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Palkadele rakendatav erimaks	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Pensioni mahaarvamine	—	—	—	—	11,6 %
Inimeste arv eelarveaasta lõpu seisuga	3	8	91	27	109

(¹) Kohaldatud on paranduskoeffitsienti.

(²) Makstakse lahkumisele järgneva kolme aasta jooksul.

10. BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande allakirjutamise kuupäeva seisuga ei olnud komisjoni peaarvepidaja teadlik ega olnud talle teada antud ühestki olulisest sündmusest, mille avaldamine oleks käesoleva jao all nõutav. Raamatupidamise aastaaruanne ja selle lisad on koostatud kõige hiljutisema kättesaadava teabe alusel ja see kajastub esitatud teabes.

11. KONSOLIDEERIMISE ULATUS

11.1 KONSOLIDEERITUD ÜKSUSED

A. KONTROLLITAVAD ÜKSUSED (51)

1. Institutsioonid ja nõuandeorganid (11)

Euroopa Parlament

Euroopa Ülemkogu

Euroopa Komisjon

Regioonide Komitee

Euroopa Liidu Kohus

Euroopa välisteenistus

Euroopa Andmekaitseinspektor

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Euroopa Ombudsman

Euroopa Kontrollikoda

Euroopa Liidu Nõukogu

2. ELi ametid (38)

2.1. Rakendusametid (6)

Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus

Tervise- ja Tarbijaküsimuste Rakendusamet

Teadusuuringute Rakendusamet

Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus

Üleeuroopalise Transpordivõrgu Rakendusamet

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet

2.2. Detsentraliseeritud asutused (32)

Euroopa Meresõiduohutuse Amet

Euroopa Raviamet

Euroopa GNSSi Agentuur (GSA)

Euroopa Kemikaaliamet

Ühisettevõte "Fusion for Energy" (ITERi ja Tuumasünteesienergeetika Arendamise Euroopa Ühisettevõte)

Eurojust

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus

Euroopa Keskkonnaagentuur

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus

Euroopa Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet

Euroopa Pangandusjärelevalve

Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet ⁽¹⁾

Elektroniilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti büroo

Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur

Euroopa Toiduohutusamet

Euroopa Raudteeagentuur

Ühenduse Sordiamet

Euroopa Kalanduskontrolli Amet

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus

Euroopa Politseikolledž

Euroopa Politseiamet (EUROPOL)

Euroopa Lennundusohutusamet

Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet

⁽¹⁾ Esmakordselt konsolideeritud 2012. eelarveaastal.

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve

Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve

Euroopa Koolitusfond

Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond

ELi Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused)

3. Muud kontrollitavad üksused (2)

(Likvideeritav) Euroopa Söe- ja Teraseühendus

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

B. ÜHISETTEVÕTTED (5)

ITERi Rahvusvaheline Termotuumaenergeetika Organisatsioon

Ühisettevõtte SESAR

Ühisettevõtte FCH

Likvideeritav ühisettevõtte Galileo

Ühisettevõtte IMI

C. SIDUSETTEVÕTTED (4)

Euroopa Investeerimisfond

Ühisettevõtte „Clean Sky”

Ühisettevõtte ARTEMIS

Ühisettevõtte ENIAC

11.2 KONSOLIDEERIMATA ÜKSUSED

Kuigi EL haldab allpool käsitletud üksuste varasid, ei vasta need üksused nõuetele, mis võimaldaksid neid konsolideerida, ja seepärast ei ole neid ELi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud.

11.2.1 Euroopa Arengufond (EAF)

Euroopa Arengufond (EAF) on peamine vahend, mille kaudu antakse ELi abi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV riigid) ning ülemeremaade ja -territooriumidega (ÜMT) tehtava arengukoostöö raames. EAFi loomine sätestati 1957. aastal sõlmitud Rooma lepingus eesmärgiga anda tehnilist ja rahalist abi, mis algselt piirdus Aafrika riikidega, millega mõnedel liikmesriikidel olid ajaloolised sidemed.

EAFi ei rahastata ELi eelarvest, vaid liikmesriikide otseste osamaksumedega, mis lepatakse kokku valitsustevahelise tasandi läbirääkimiste teel. EAFi vahendeid haldavad komisjon ja EIP. Iga EAF moodustatakse tavaliselt umbes viieaastaseks perioodiks. Alates esimese partnerluslepingu sõlmimisest 1964. aastal on EAFi programmitöö tsüklid üldiselt järginud partnerluslepingute omi.

EAFi tegevust reguleerib tema enda finantsmäärus (ELT L 78, 19.3.2008), millega on ette nähtud tema raamatupidamise aastaaruande esitamine ELi omast eraldi. EAFi raamatupidamise aastaaruande ja vahendite haldamise suhtes rakendavad väliskontrolli Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Parlament. Teabe huvides on järgnevalt esitatud kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi bilanss ja kasumiaruanne:

Bilanss - kaheksas, üheksas ja kümnes EAF

miljonites eurodes

	31.12.2012	31.12.2011
Põhivara	438	380
Käibevara	2 094	2 510
Aktiva kokku	2 532	2 890
Lühiajalised kohustused	(1 057)	(1 033)
Pikaajalised kohustused	(40)	—
Passiva kokku	(1 097)	(1 033)
Netovara	1 435	1 857
VAHENDID ja RESERVID		
Sissenõutud vahendid	29 579	26 979
Muud reservid	2 252	2 252
Varasematest aastatest ülekantud tulem	(27 374)	(24 674)
Eelarveaasta majandustulemus	(3 023)	(2 700)
Netovara	1 435	1 857

Kaheksanda, üheksanda ja kümenda EAFi kasumiaruanne

miljonites eurodes

	2012	2011
Põhitegevustulud	124	99
Põhitegevuskulud	(3 017)	(2 702)
Halduskulud	(107)	(75)
KAHJUM PÕHITEGEVUSEST	(3 001)	(2 679)
Finantstegevus	(22)	(21)
EELARVEAASTA TULEM	(3 023)	(2 700)

11.2.2 Ravikindlustuskeem

Ravikindlustuskeem on skeem, mis annab ELi eri asutuste töötajatele ravikindlustuse. Skeemi vahendid on tema enda omandis ega ole ELi kontrolli all, kuigi tema finantsvarasid haldab komisjon. Skeemi rahastatakse skeemi liikmete (töötajate) ja tööandjate (institutsioonid/ametid/asutused) osamaksudest. Võimalik ülejääk jääb skeemi.

Skeemil on neli eraldiseisvat üksust – põhiskeem, millega on kaetud institutsioonide ja ELi ametite töötajad, ja kolm väiksemat skeemi, millega on kaetud Euroopa Ülikooli Instituudi ja Euroopa koolide töötajad ning väljaspool ELi (näiteks ELi delegatsioonides) töötavad töötajad. Skeemi varade kogumaksumus 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli 296 miljonit eurot (2011. aastal 294 miljonit eurot).

11.2.3 Osalejate tagatisfond

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud osalejate tagatisfondist; 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli väljamakstud eelmaksete kogusumma 4 miljardit eurot (2011. aastal 3,3 miljardit eurot). See fond on Euroopa Komisjonist eraldiseisev majandusüksus ega ole käesolevas raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud.

Osalejate tagatisfond on vastastikust tagatist pakkuv rahastamisvahend, mis on loodud selleks, et on katta ELi ja osalejate finantsriske seitsmenda raamprogrammi kaudsete meetmete rakendamisel ning selle kapital ja intressid kujutavad endast täitmistagatist. Kõik toetuste vormis rakendatavates kaudsetes meetmetes osalejad maksavad meetme kestuse ajaks osalejate tagatisfondi kapitali osamaksu, mis moodustab 5 % ELi kogu toetusest. Seetõttu on osalejad tagatisfondi omanikud, samal ajal kui EL (keda esindab komisjon) tegutseb fondi haldajana. Kaudse meetme lõppedes makstakse osalejatele nende osamaks täies ulatuses tagasi, välja arvatud juhul, kui osalejate tagatisfond on kandnud maksekohustusi mittetäitvate abisaajate tõttu kahjumit - sel juhul makstakse osalejatele nende osamaks tagasi vähemalt 80 % ulatuses. Osalejate tagatisfond tagab seega nii ELi kui ka osalejate finantshuvide kaitse.

31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustasid osalejate tagatisfondi koguvarad 1 452 miljonit eurot (2011. aastal 1 171 miljonit eurot). Osalejate tagatisfondi vahendid on tema enda omandis ega ole ELi kontrolli all, sest tema finantsvarasid haldab EIP.

II OSA.

EELARVE TÄITMISE KOONDARUANNE JA SELLE LISAD ⁽¹⁾

SISUKORD

	<i>Lk</i>
1. ELi eelarve täitmise tulemuse aruanne	
1.1. ELi eelarve täitmise tulemus	90
1.2. Eelarveaasta tulemi ja eelarve täitmise tulemuse võrdlus	90
1.3. Eelarve- ja tegelike summade võrdluse aruanne	91
<i>Eelarve täitmise koondaruanne</i>	
2. Tulud: Koondaruanne eelarve tulude laekumise kohta	103
3. Kulud:	
3.1. Kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute jaotumine ja muutused finantsraamistiku rubriikide lõikes	104
3.2. Kulukohustuste assigneeringute kasutamine finantsraamistiku rubriikide lõikes	105
3.3. Maksete assigneeringute kasutamine finantsraamistiku rubriikide lõikes	105
3.4. Täitmata kulukohustuste muutused finantsraamistiku rubriikide lõikes	106
3.5. Täitmata kulukohustuste jaotumine nende tekkimise aastate ja finantsraamistiku rubriikide lõikes	106
3.6. Kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute jaotumine ja muutused poliitikavaldkondade lõikes	107
3.7. Kulukohustuste assigneeringute kasutamine poliitikavaldkondade lõikes	109
3.8. Maksete assigneeringute kasutamine poliitikavaldkondade lõikes	111
3.9. Täitmata kulukohustuste muutumine poliitikavaldkondade lõikes	113
3.10. Täitmata kulukohustuste jaotumine nende tekkimise aastate ja poliitikavaldkondade lõikes	115
4. Institutsioonid ja ametid	
4.1. Koondaruanne eelarve tulude laekumise kohta institutsioonide lõikes	116
4.2. Kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute kasutamine institutsioonide lõikes	117
4.3. Ametite tulu: eelarve prognoosid, nõuded ja laekunud summad	119
4.4. Kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute jaotumine ametite lõikes	120
4.5. Eelarve tulemi aruanne (sealhulgas ametid)	121

⁽¹⁾ Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes eelarvetabelites esitatud andmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.

1. ELI EELARVE TÄITMISE TULEMUSE ARUANNE

1.1 ELi eelarve täitmise tulemus

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
Eelarveaasta tulud	139 541	130 000
Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed	(137 738)	(128 043)
Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud	(936)	(1 019)
Eelarveaastast N-1 ülekantud kasutamata maksete assigneeringute tühistamine	92	457
Aastased vahetuskursi erinevused	60	97
Eelarve täitmise tulemus ⁽¹⁾	1 019	1 492

(1) EFTA tulemus moodustas sellest 2012. aastal (4) miljonit eurot ja 2011. aastal (5) miljonit eurot.

ELi eelarve ülejääk (1 023 miljonit eurot) tagastatakse liikmesriikidele järgneva aasta jooksul nende järgneval eelarveaastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu.

1.2 EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLUS

	<i>miljonites eurodes</i>	
	2012	2011
EELARVEAASTA TULEM	(5 329)	(1 789)
Tulud		
Aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded	(2 000)	(371)
Eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded	4 582	2 072
Viitlaekumised (neto)	(38)	(236)
Kulud		
Kumuleerunud kulud (neto)	(1 933)	3 410
Aruandeaastal makstud eelneva eelarveaasta kulud	(2 695)	(936)
Eelmaksete netomõju	1 210	1 131
Järgnevasse eelarveaastasse üle kantud maksete assigneeringud	(4 666)	(1 211)
Eelnevast eelarveaastast üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt tehtud maksed	4 768	2 000
Eraldiste muutused	7 805	(2 109)
Muud	(670)	(378)
Ametite ja ESTÜ eelarveaasta tulem	(15)	(91)
EELARVE TÄITMISE TULEMUS	1 019	1 492

1.3 EELARVE- JA TEGELIKE SUMMADE VÕRDLUSE ARUANNE

1.3.1 TULUD

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Tegelikud tulud
1. Omavahendid	127 512	128 655	128 886
sellest tollimaksudel põhinevad	19 171	16 701	16 261
sellest käibemaksul põhinevad	14 499	14 546	14 648
sellest kogurahvatulul põhinevad	93 719	97 284	97 856
3. Ülejäägid, saldod ja korrigeerimine	0	1 994	2 041
4. Liidu institutsioonide ja muude asutustega seotud isikult laekuvad tulud	1 312	1 312	1 236
5. Institutsioonide haldustegevusest laekuvad tulud	60	68	612
6. Liidu lepingute ja programmidega seotud osamaksud ja tagasimaksud	50	50	2 928
7. Viivised ja trahvid	123	3 648	3 807
8. Laenu tehingud	0	0	0
9. Mitmesugused tulud	30	30	31
Kokku	129 088	135 758	139 541

1.3.2 KULUKOHUSTUSED FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE KAUPA

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve ⁽¹⁾	Kulukohustused
1. Jätkusuutlik kasv	67 506	70 842	69 000
2. Loodusvarade kaitse ja majandamine	59 976	62 198	60 817
3. Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	2 065	2 994	2 892
4. ELi ülemaailmne roll	9 406	9 931	9 753
5. Haldus	8 280	9 113	8 822
6. Kompensatsioon	0	0	0
Kokku	147 232	155 077	151 284

⁽¹⁾ Sealhulgas paranduseelarved, järgmise eelarveaastasse ülekantud assigneeringud ja sihtotstarbeline tulu.

1.3.3 KULUKOHUSTUSED POLIITIKAVALDKONDADE LÕIKES

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve ⁽¹⁾	Kulukohustused
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	611	536	535
02 Ettevõtlus	1 148	1 276	1 236
03 Konkurents	92	96	94
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	11 581	11 818	11 782
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	58 587	60 877	59 514
06 Liikuvus ja transport	1 664	1 754	1 713
07 Keskkond ja kliimameetmed	493	508	496
08 Teadusuuringud	5 930	7 618	7 059

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve ⁽¹⁾	Kulukohustused
09 Infoühiskond ja meedia	1 678	1 985	1 878
10 Otsene teadustegevus	411	932	494
11 Merendus ja kalandus	1 033	1 011	1 007
12 Siseturg	101	107	101
13 Regionaalpoliitika	42 045	42 662	42 647
14 Maksukorraldus ja tolliliit	143	147	144
15 Haridus ja kultuur	2 697	3 292	3 088
16 Teabevahetus	262	271	265
17 Tervise- ja tarbijakaitse	687	653	639
18 Siseasjad	1 264	1 322	1 290
19 Välissuhted	4 817	4 969	4 872
20 Kaubandus	104	106	104
21 Areng ja suhted AKV riikidega	1 498	1 733	1 719
22 Laienemine	1 088	1 166	1 135
23 Humanitaarabi	900	1 299	1 294
24 Pettusevastane võitlus	79	79	79
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	194	204	196
26 Komisjoni haldus	1 017	1 200	1 149
27 Eelarve	69	63	61
28 Audit	12	12	12
29 Statistika	134	144	135
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	1 335	1 321	1 318
31 Keeletalitused	399	477	435
32 Energeetika	718	764	731
33 Õigusküsimused	218	233	222
40 Reservid	759	461	0
90 Muud institutsioonid	3 464	3 983	3 841
Kokku	147 232	155 077	151 284

⁽¹⁾ Sealhulgas paranduseelarved, järgmise eelarveaastasse ülekantud assigneeringud ja sihtotstarbeline tulu.

1.3.4 KULUD FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve ⁽¹⁾	Tehtud maksed
1. Jätkusuutlik kasv	55 337	63 753	61 585
2. Loodusvarade kaitse ja majandamine	57 034	60 409	59 096
3. Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	1 484	2 477	2 375
4. ELi ülemaailmne roll	6 955	7 182	7 064
5. Haldus	8 278	9 824	8 564
6. Kompensatsioon	0	0	0
Kokku	129 088	143 644	138 683

⁽¹⁾ Sealhulgas paranduseelarved, järgmise eelarveaastasse ülekantud assigneeringud ja sihtotstarbeline tulu.

1.3.5 KULUD POLIITIKAVALDKONDADE KAUPA

	<i>miljonites eurodes</i>		
	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve (1)	Tehtud maksed
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	511	493	484
02 Ettevõtlus	1 079	1 395	1 271
03 Konkurents	92	103	92
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	9 075	11 755	11 699
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	55 880	59 242	57 948
06 Liikuvus ja transport	1 079	1 156	1 105
07 Keskkond ja kliimameetmed	393	409	382
08 Teadusuuringud	4 218	6 245	5 307
09 Infoühiskond ja meedia	1 357	1 776	1 501
10 Otsene teadustegevus	404	893	466
11 Merendus ja kalandus	806	757	745
12 Siseturg	98	112	99
13 Regionaalpoliitika	35 538	38 282	38 254
14 Maksukorraldus ja tolliliit	110	140	130
15 Haridus ja kultuur	2 112	3 059	2 761
16 Teabevahetus	253	278	256
17 Tervise- ja tarbijakaitse	592	652	635
18 Siseasjad	756	860	835
19 Välissuhted	3 276	3 271	3 233
20 Kaubandus	102	111	105
21 Areng ja suhted AKV riikidega	1 310	1 475	1 429
22 Laienemine	921	976	943
23 Humanitaarabi	842	1 141	1 128
24 Pettusevastane võitlus	74	83	71
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	193	219	195
26 Komisjoni haldus	1 001	1 343	1 149
27 Eelarve	69	73	61
28 Audit	12	13	12
29 Statistika	122	148	128
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	1 335	1 321	1 318
31 Keeletalitused	399	501	433
32 Energeetika	1 339	782	723
33 Õigusküsimused	187	206	190
40 Reservid	90	0	0
90 Muud institutsioonid	3 464	4 376	3 596
Kokku	129 088	143 644	138 683

(1) Sealhulgas paranduseelarved, järgmise eelarveaastasse ülekantud assigneeringud ja sihtotstarbeline tulu.

Esialgses vastuvõetud eelarves, mille Euroopa Parlamendi president allkirjastas 1. detsembril 2011, oli maksete assigneeringute summa 129 088 miljonit eurot ja omavahenditest rahastatav kogusumma 127 512 miljonit eurot. Esialgses eelarves esitatud tulude ja kulude prognoose korrigeeritakse üldiselt eelarveaasta jooksul ning muudatused esitatakse paranduseelarvetes. Kogurahvatulu põhiste omavahendite korrigeerimised tagavad, et eelarve tulud on eelarve kuludega täpselt vastavuses. Eelarve tasakaalu põhimõtte kohaselt peavad eelarve tulud ja kulud (maksete assigneeringud) olema tasakaalus.

Tulud:

2012. eelarveaasta jooksul võeti vastu kuus paranduseelarvet. Neid arvesse võttes oli 2012. aasta eelarve lõplik kogutulu 135 758 miljonit eurot, mida rahastati kokku 128 655 miljoni euro ulatuses (seega esialgu prognoositust 1 143 miljoni euro võrra rohkem) omavahenditest ja ülejäänud osas muudest tuludest. Maksete assigneeringute rahastamise vajaduse suurenemise kattis peamiselt trahvide ja viivistega seonduva 3 525 miljoni euro kandmine muu tulu hulka paranduseelarvega nr 6/2012.

Mis puutub omavahendite laekumist, siis traditsiooniliste omavahendite puhul oli see lähedane prognoositud summadele. Seda peamiselt seetõttu, et paranduseelarve nr 4/2012 koostamise käigus muudetud eelarveprognoose (kooskõlas 2012. aasta kevade uute makromajanduslike prognoosidega vähendati neid 1 520 miljoni euro võrra) muudeti taas paranduseelarvega nr 6/2012, et võtta arvesse laekumise tegelikku rütmi. Neid vähendati taas 950 miljoni euro võrra.

Ka liikmesriikide lõplikud käibemaksupõhiste ja kogurahvatulu põhiste omavahendite maksed olid lõpliku eelarveprognoosiga üsna täpselt vastavuses. Prognoositud summade ja tegelikult makstud summade erinevus tulenes erinevusest eelarve eesmärkidel kasutatud euro vahetuskursi ja sel hetkel kehtinud vahetuskursi vahel, mil majandus- ja rahaliitu mittekuuluvad liikmesriigid oma maksed tegelikult tegid.

Kulud:

2012. aasta oli praeguse 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi eelviimane, kuues aasta. Kõik peamised programmid olid täielikult käivitunud ning, nagu ikka perioodi lõpul, esitati väga palju maksetaotlusi. Võttes arvesse liikmesriikide eelarve konsolideerimist, oli 2012. aasta heakskiidetud eelarve üsna konservatiivne. Lisaks oli 2011. aastal jäänud tasumata märkimisväärsel hulgal maksenõudeid ja suurenes hüvitamistaotluste hulk, mis suurendas maksete assigneeringute vajadust. Olukorra lahendamine nõudis erilist hoolikust eelarve täitmisel kogu aasta jooksul ja lõpuks ka paranduseelarve vastuvõtmist.

Kulukohustusi ja seega seatud poliitilisi eesmärke täideti täielikult (99,6 %), nagu see oli heakskiidetud eelarves kavandatud. 2012. aasta märkimisväärsim paranduseelarvega tehtud eelarvkohtandus oli ITERi eelarve suurendamine 650 miljoni euro võrra kooskõlas ITERi rahastamist käsitleva 2011. aasta detsembri kokkuleppega ning 688 miljoni euro kasutusele võtmine Euroopa Liidu solidaarsusfondist, mis on juba oma laadilt ettenägematu kulu. Paranduseelarvega nr 6/2012 vähendati kulukohustusi 142 miljonit eurot, paigutades kasutamata summad tagasi varusse. Tagastamine puudutas eelkõige rahvusvaheliste kalanduslepingute reservi ning loomahaiguste likvideerimise ja seire programmide reservi.

Eelarveaasta lõpus suurendati paranduseelarvega nr 6/2012 maksete assigneeringute kogusummat 6 miljardi euro võrra, mis suurendas esialgset eelarvet 4,8 %. Maksete assigneeringuid oli vajaka peaaegu kõigis rubriikides, eelkõige aga alamrubriigis 1b „Ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks”. Tuleb ka meeles pidada, et kokkulepitud 6 miljardit eurot oli siiski 3 miljardit eurot vähem, kui komisjon oli taotlenud. 2012. aasta lõpuks ulatus ühtekuuluvuspoliitika käimasoleva programmiperioodi (2007–2013) täitmata maksenõuete summa 16,2 miljardi euron, millele lisandub 1,1 miljardit eurot nõudeid, mis on seotud 2000.–2006. aasta programmide lõpetamisega. Need summad tuleb tasuda 2013. aastal. Lisaks kulukohustuste assigneeringutele lisati eelarveaasta jooksul ELi solidaarsusfondi eelarvereale ka 688 miljonit eurot maksete assigneeringuid. Heakskiidetud maksete assigneeringutest jäi kasutamata 1 102 miljonit eurot (2011. aastal 1 582 miljonit eurot) ning pärast 2013. aastasse ülekandmist tühistatakse kokku 166 miljonit eurot (2011. aastal 562 miljonit eurot).

Eelarve korrigeerimiste üksikasjalikum analüüs on esitatud ning nende konteksti, põhjendusi ja mõju on kirjeldatud komisjoni 2012. aasta eelarvehaldust ja finantsjuhtimist käsitleva aruande A osas („Eelarve tasandi ülevaade”) ja B osas, kus käsitletakse eraldi iga mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki.

ELi EELARVE TÄITMISE ARUANDE LISAD

1. ÜLDINE ÜLEVAADE

Eelarve raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (ELT L 298, 26.10.2012) (edaspidi „finantsmäärus”) ja komisjoni 29. oktoober 2012. aasta delegeeritud määrusele (EL) nr 1268/2012, millega on kehtestatud finantsmääruse kohaldamise eeskirjad. Üldeelarve on liidu finantspoliitika põhiline vahend, millega nähakse ette ja kinnitatakse liidu iga-aastased tulud ja kulud.

Igal aastal hindab komisjon kõigi institutsioonide eelarveaasta tulusid ja kulusid, koostab eelarveprojekti ning saadab selle eelarvepädevatele institutsioonidele. Kõnealuse eelarveprojekti alusel koostab nõukogu oma seisukoha, mille üle mõlemad eelarvepädevad institutsioonid seejärel läbirääkimisi peavad. Parlamendi president kuulutab ühise eelarveprojekti lõplikult vastuvõetuks, mis annab eelarvele õigusliku jõu. Eelarve täitmine on peamiselt komisjoni ülesanne.

Komisjoni **eelarve jaguneb** haldusassigneeringuteks ja tegevusassigneeringuteks. Muudel institutsioonidel on üksnes haldusassigneeringud. Lisaks eristatakse eelarves kahte liiki assigneeringuid: liigendamata ja liigendatud assigneeringud. Liigendamata assigneeringuid kasutatakse aastasuse põhimõttele vastava aastast laadi tegevuse rahastamiseks. Liigendatud assigneeringud loodi selleks, et viia aastasuse põhimõtte vastavusse vajadusega hallata mitmeaastast tegevust. Need on ette nähtud peamiselt mitmeaastaste meetmete rahastamiseks. Liigendatud assigneeringud jagunevad kulukohustuste assigneeringuteks ja maksete assigneeringuteks.

- **Kulukohustuste assigneeringud** hõlmavad aruandeaastasse kirjendatud juriidiliste kohustuste kogukulu mitme eelarveaasta vahel jagunevate meetmete puhul. Samas võib üle ühe eelarveaasta pikkuste meetmete eelarvelised kulukohustused jaotada mitme eelarveaasta vahel aastasteks osamakseteks, kui see on alusaktiga lubatud.
- **Maksete assigneeringud** hõlmavad kulusid, mis tulenevad aruandeaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud kulukohustustest.

Assigneeringute allikad

Assigneeringute põhiallikas on Euroopa Liidu aruandeaasta eelarve. Samas on ka muud liiki assigneeringuid, mis tulenevad finantsmääruse sätetest. Need pärinevad eelnevatest eelarveaastatest või eelarvevälistest allikatest.

- Aruandeaasta jaoks vastuvõetud **esialgse eelarve assigneeringuid** saab täiendada eelarveridade vaheliste **ümberpaigutustega** ja paranduseelarvetega.
- Aruandeaasta eelarvet täiendavad ka eelnevast eelarveaastast **ülekantud** või uuesti kättesaadavaks tehtud **assigneeringud**. Nende hulka kuuluvad i) liigendamata maksete assigneeringud, mille võib ainult ühel korral automaatselt järgnevasse eelarveaastasse üle kanda; ii) institutsioonide otsusega järgmisse eelarveaastasse ülekantavad assigneeringud ühel kahest järgmisest juhust: kui ettevalmistavad etapid on läbitud või kui õigusliku aluse vastuvõtmisega jäädakse hiljaks. Vabastatud assigneeringute arvel uuesti kättesaadavaks tehtud assigneeringud: siinkohal peetakse silmas selliste vabastatud kulukohustuste assigneeringute uuesti kasutusele võtmist, mis on seotud struktuurifondidega. Summad saab erandkorras uuesti kättesaadavaks teha, kui komisjon on teinud vea või kui need on programmi lõpuleviimiseks hädavajalikud.

— **Sihotstarbeline tulu**, mis koosneb järgmisest:

- i) tagasimaksed, mille summad kajastatakse sihotstarbelise tuluna sellel eelarvereal, millelt kanti esialgne kulu, ja mida võib ilma piiranguteta järgmisesse eelarveaastasse üle kanda;
- ii) EFTA assigneeringud: Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingus on sätestatud, et selle liikmed toetavad rahaliselt teatavaid ELi eelarves kajastatud meetmeid. Asjaomased eelarvead ja kavandatud summad avaldatakse ELi eelarve III lisas. Asjaomaseid ridu suurendatakse EFTA osaluse võrra. Eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud assigneeringud tühistatakse ja tagastatakse EMP riikidele;
- iii) tulu, mis on saadud kolmandatelt isikutelt / teistelt riikidelt, kes on sõlminud ELiga lepingud, millega on ette nähtud rahaline osalus ELi tegevuses. Laekunud summasid loetakse kolmandatelt isikutelt saadud tuluks, mis kantakse asjakohastele eelarveridadele (sageli teadusuuringute valdkonnas) ja need võib piiranguteta üle kanda;
- iv) kolmandate isikute heaks tehtud töö: osana oma teadustegevusest võivad ELi uurimiskeskused osutada teenuseid kolmandatele isikutele. Sarnaselt kolmandatelt isikutelt saadud tuluga on kolmandate isikute heaks tehtud töö määratud kindlatele eelarveridadele ja selle võib piiranguteta üle kanda, ja
- v) ettemaksete tagasimaksete arvel taaskasutatavaks muudetud assigneeringud: need on ELi vahendid, mille abisaajad on tagasi maksnud ja mida võib ilma piiranguteta järgmisesse eelarveaastasse üle kanda.

Kättesaadavate assigneeringute liigitus

— Esialgne eelarve = aasta N-1 detsembris parlamendis vastuvõetud assigneeringud;

— *eelarve lõplikud assigneeringud* = vastuvõetud esialgse eelarve assigneeringud + paranduseelarve assigneeringud + ümberpaigutused + täiendavad assigneeringud;

— *lisaassigneeringud* = sihotstarbeline tulu (vt eespool) + eelnevast eelarveaastast üle kantud või vabanenud vahendite arvel uuesti kättesaadavaks tehtud assigneeringud.

1.1 EELARVE TÄITMISE TULEMUS

Raamatupidamisarvestusse kantud omavahendite summad on summad, mille liikmesriikide valitsused on eelarveaasta jooksul kandnud komisjoni nimele avatud kontodele. Ülejäägi korral kuulub tulude hulka ka eelneva eelarveaasta tulem. Muud raamatupidamisarvestusse kantud tulud kujutavad endast eelarveaasta jooksul tegelikult laekunud summasid.

Eelarve täitmise tulemuse arvutamisel hõlmavad kulud eelarveaasta maksekohustustega seotud assigneeringute alusel tehtud makseid, millele on liidetud kõik kõnealusest eelarveaastast järgmisse eelarveaastasse ülekantavad assigneeringud. Eelarveaasta maksete assigneeringute alusel tehtud maksete all mõistetakse makseid, mille peaarvepidaja on teinud eelarveaasta 31. detsembrini. Euroopa Põllumajanduse Tagatisefondi puhul peetakse silmas makseid, mille liikmesriigid on teinud 16. oktoobrist aastal N-1 kuni 15. oktoobrini aastal N, tingimusel et peaarvepidajat teavitati kulukohustusest ja selle heakskiitmisest 31. jaanuariks aastal N+1. EAGFi kulude suhtes võidakse liikmesriikides tehtavate kontrollide järel vastu võtta vastavusotsus.

Eelarve täitmise tulemus hõlmab kahte osa: ELi eelarve täitmise tulemust ja EMPsse kuuluvate EFTA riikide osalusega seotud eelarve täitmise tulemust. Omavahendeid käsitleva määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 15 kohaselt moodustub eelarve täitmise tulemus järgneva vahest:

— kõnealusel eelarveaastal saadud kogutulu;

— kõnealuse eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksete kogusumma, millele on liidetud kõnealusest eelarveaastast järgnevasse eelarveaastasse ülekantavate assigneeringute kogusumma.

Saadud tulemusele liidetakse või sellest lahutatakse järgnev:

- varasematest eelarveaastatest üle kantud maksete assigneeringute tühistamise netosaldo ja igasugused maksed, mis euro vahetuskursi kõikumise tõttu ületavad eelnevast eelarveaastast üle kantud liigendamata assigneeringuid;
- eelarveaasta jooksul kirjendatud vahetuskursi muutustest saadud kasumi või kahjumi saldo.

Eelarve täitmise tulemus tagastatakse liikmesriikidele nende järgneval eelarveaastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu.

Eelnevast eelarveaastast üle kantud kolmandate isikute osamaksude ja nendele osutatud teenustega seonduvad assigneeringud, mida põhimõtteliselt kunagi ei tühistata, on kajastatud eelarveaasta lisaassigneeringute all. See selgitab, miks eelnevast eelarveaastast üle kantud summad 2012. aasta eelarve täitmise aruandes erinevad järgnevasse eelarveaastasse üle kantud summadest 2011. aasta eelarve täitmise aruandes. Taaskasutatavaid maksete assigneeringuid ja ettemaksete tagasimaksmise järel taaskasutatavaks muudetud assigneeringuid ei võeta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel arvesse.

Järgmisse eelarveaastasse üle kantud maksete assigneeringud hõlmavad automaatseid ülekandmisi ja otsuse alusel ülekandmisi. Tühistatud kasutamata maksete assigneeringute all, mis kanti üle eelnevast eelarveaastast, on näidatud need tühistatud assigneeringud, mis kanti üle automaatselt või otsuse alusel. Samuti hõlmab see järgmisse eelarveaastasse ülekantud sihtotstarbelise tulu assigneeringute vähenemist võrreldes 2011. aastaga.

1.2 EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLU

Eelarveaasta tulem on arvatud tekkepõhise arvestuse põhimõtte kohaselt. Eelarve täitmise tulemus põhineb finantsmääruse kohaselt aga modifitseeritud kassapõhise raamatupidamisarvestuse eeskirjadel. Kuna mõlemad on saadud samade raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute tulemusel, on nende õigsuse kontrollimiseks otstarbekas neid omavahel võrrelda. Kõnealune võrdlus on esitatud allpool tabelis, kus on välja toodud peamised võrreldavad summad, jaotatuna tulu- ja kuluartiklite lõikes.

Võrreldavad tuluartiklid

Eelarveaasta tegelikud eelarve tulud vastavad summadele, mis on sisse nõutud seoses eelarveaasta jooksul ja eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud nõuetega. Seega tuleb **aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded** võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemist maha arvata, sest need ei kuulu eelarve tulude hulka. Samal ajal tuleb võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemile liita **eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded**.

Viitlaekumiste netosumma koosneb peamiselt põllumajandusmaksude viitlaekumistest, omavahenditest, intressidest ja dividendidest. Arvesse võetakse ainult viitlaekumiste netomõju, st aruandeaasta viitlaekumisi, millest on maha arvatud eelnevate eelarveaastate viitlaekumiste vähenemine.

Võrreldavad kuluartiklid

Kumuleerunud kulude netosumma koosneb peamiselt järgmisse eelarveaastasse ülekantud kumuleerunud kuludest, st ühenduse vahenditest abi saajate kantud rahastamiskõlblikest kuludest, mille kohta abi saajad ei olnud komisjonile veel aruandeid esitanud.

Samal ajal kui kumuleerunud kulused ei loeta eelarve kuluks, kuuluvad **eelnevatel eelarveaastatel registreeritud arvete eest aruandeaastal tehtud maksed** aruandeaasta kulude hulka.

Eelmaksete netomõju koosneb 1) aruandeaastal makstud ja eelarveaasta tuluna kajastatud uute eelmaksete summadest, ja 2) aruandeaastal või eelnevatel eelarveaastatel makstud eelmaksete tasaarvestamisest rahastamiskõblike kulude heakskiitmise teel. Neist viimane on käsitatav kuluna tekkepõhises raamatupidamisarvestuses, kuid mitte eelarve raamatupidamisarvestuses, kus algne eelmakse kajastatakse eelarve kuluna juba makse tegemisel.

Lisaks eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksetele tuleb aasta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel (vastavalt määruse nr 1150/2000 artiklile 15) arvesse võtta ka **järgmisse eelarveaastasse üle kantavaid** eelarveaasta assigneeringuid. Samuti tuleb arvesse võtta aruandeaastal eelarvest tehtud makseid, mis on tehtud eelnevast eelarveaastast **üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt**.

Eraldiste muutused seonduvad tekkepõhises raamatupidamisarvestuses eelarveaasta lõpu seisuga (peamiselt töötajahüvitiste kohta) tehtud prognoosidega, mis ei avalda mõju eelarve raamatupidamisarvestusele. **Muude võrreldavate summade** hulka kuuluvad mitmesugused rubriigid, nagu varade amortisatsioon, varade soetamine, kapitalirendi maksed ja osalused, mille käsitlusviis on tekkepõhises raamatupidamisarvestuses ja eelarve raamatupidamisarvestuses erinev.

2. EELARVE TÄITMISE ARUANDED: TULUD

Eelarve täitmise aruanne esitatakse pärast käesolevaid lisasid.

Suur enamik tulust saadakse omavahenditest. See on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 311, milles öeldakse, et „Eelarvet rahastatakse täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid.” Põhiosa eelarvelistest kuludest rahastatakse omavahenditest. Muud tulud moodustavad kogu rahastamisest üksnes väikese osa.

Omavahendid võib jagada järgmistesse kategooriatesse:

- (1) Traditsioonilised omavahendid koosnevad tollimaksudest ja suhkrumaksudest. Traditsioonilisi omavahendeid koguvad liikmesriigid ELi nimel ettevõtjailt. Neist 25 % jätavad liikmesriigid endale sissenõudmiskulude katteks. Tollimakse kogutakse kolmandatest riikidest pärinevate toodete impordilt ühises tollitariifistikus sätestatud maksumäära alusel. Suhkrumakse tasuvad suhkrutootjad suhkru eksporditoetuste rahastamiseks. Traditsioonilised omavahendid moodustavad tavaliselt +/-13 % omavahenditest saadavast tulust.
- (2) Käibemaksupõhiseid omavahendeid kogutakse liikmesriikide käibemaksu arvestusbaaside alusel, mis on selleks otstarbeks vastavalt ELi eeskirjadele ühtlustatud. Igalt liikmesriigilt kogutakse ühtlustatud arvestusbaasist sama protsendimäär. Siiski on arvesse võetav käibemaksu arvestusbaas piiratud 50 %-ga liikmesriigi kogurahvatulust. Käibemaksupõhised omavahendid moodustavad tavaliselt umbes 12 % omavahenditest saadavast tulust.
- (3) Kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid kasutatakse eelarve tulude ja kulude tasakaalustamiseks, st eelarve selle osa rahastamiseks, mis ei ole kaetud muude tuluallikatega. Igalt liikmesriigilt nõutakse sisse sama, ELi eeskirjadega kehtestatud protsendimäär kogurahvatulust. Kogurahvatulul põhinevad omavahendid moodustavad tavaliselt ± 75 % omavahenditest saadavast tulust.

Omavahendeid eraldatakse kooskõlas eeskirjadega, mis on sätestatud nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsuses 2007/436/EÜ, Euratom, Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (edaspidi "2007. aasta otsus"). 2007. aasta omavahendite otsus jõustus 1. märtsil 2009. Siiski hakati seda kohaldama 1. jaanuaril 2007. Seda silmas pidades on 2009. eelarveaastal arvesse võetud selle tagasiulatuvat mõju.

2.1 TRADITSIOONILISED OMAVAHENDID

Traditsioonilised omavahendid: kõik traditsiooniliste omavahendite kindlaksmääratud summad peab kandma ühele kahest pädevate ametiasutuste raamatupidamisarvestusest:

- määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 6 lõike 3 punktis a sätestatud tavapärase raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mis on sisse nõutud või mille kohta on antud tagatis;
- määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 6 lõike 3 punktis b sätestatud eraldi raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mida ei ole veel sisse nõutud ja/või mille kohta ei ole antud tagatist; summad, mille kohta on antud tagatis, kuid mis vaidlustatakse, võib samuti sellesse raamatupidamisarvestusse kanda.

Eraldi raamatupidamisarvestuse kohta saadavad liikmesriigid komisjonile kvartaliaruandeid, milles on esitatud:

- eelneva kvartali veel sissenõudmisele kuuluvate summade saldo;
- kõnealuse kvartali jooksul kindlaksmääratud nõuded;
- arvestusbaasi korrigeerimine (parandused/tühistamised) kõnealuse kvartali jooksul;
- mahakantud summad (mida määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 17 lõike 2 kohaselt ei saa kättesaadavaks teha);
- kõnealuse kvartali jooksul sissenõutud summad;
- kõnealuse kvartali lõpus sissenõutav saldo.

Traditsioonilised omavahendid tuleb kanda kas riigikassas või liikmesriigi poolt selleks määratud asutuses avatud komisjoni kontole hiljemalt esimesel tööpäeval pärast nõude kindlaksmääramise (või sissenõudmise, kui tegemist on eraldi raamatupidamisarvestusega) kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva. Liikmesriigid jätavad sissenõudmiskuludena endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest. Tingimuslikke omavahendite nõudeid korrigeeritakse vastavalt nende sissenõudmise tõenäosusele.

2.2 KÄIBEMAKSUPÕHISED JA KOGURAHVATULU PÕHISED OMAVAHENDID

Käibemaksupõhised omavahendid tulenevad kõigi liikmesriikide puhul ühtse määra kohaldamisest ühtlustatud käibemaksu arvestusbaasi suhtes, mis on määratud vastavalt 2007. aasta omavahendite otsuse artikli 2 lõike 1 punktis b sätestatud eeskirjadele. Ühtseks määraks on kehtestatud 0,30 %, välja arvatud ajavahemiku 2007-2013 puhul, mil Austria puhul on sissenõudmise määraks 0,225 %, Saksamaa puhul 0,15 % ning Madalmaade ja Rootsi puhul 0,10 %. Käibemaksu arvestusbaasi ülemmäär on kõigi liikmesriikide puhul 50 % kogurahvatulust.

Kogurahvatulu põhised omavahendid on muutuva suurusega vahendid, mis on ette nähtud mis tahes eelarveaastal nende kulude katmiseks, mis ületavad laekuvate traditsiooniliste omavahendite, käibemaksupõhiste omavahendite ja muude tulude summat. Tulu leitakse ühtse määra kohaldamisel kõigi liikmesriikide kogurahvatulude summa suhtes. Käibemaksupõhised ja kogurahvatulu põhised omavahendid määratakse kindlaks käibemaksu ja kogurahvatulu arvestusbaaside prognooside alusel, mis tehakse eelarveprojekti koostamise ajal. Neid prognoose vaadatakse seejärel läbi ning summasid ajakohastatakse kõnealuse aasta jooksul paranduseelarve abil.

Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulu põhiste omavahendite arvestusbaaside tegelikud andmed saadakse alles järgneva eelarveaasta jooksul. Erinevuse arvutamisel liikmesriikide võlgnetavatest summadest lähtub komisjon tegelikest arvestusbaasidest ja (läbivaadatud) prognooside alusel tegelikult makstud summadest. Tulemuseks saadud positiivse või negatiivse käibemaksu ja kogurahvatulu saldo nõuab komisjon liikmesriikidelt sisse asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta detsembri esimeseks tööpäevaks. Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulu põhiste omavahendite tegelikke arvestusbaase võib korrigeerida veel nelja järgneva aasta jooksul, välja arvatud juhul, kui teatatakse reservatsioonidest. Varem arvutatud saldod korrigeeritakse ja erinevus nõutakse sisse/tagastatakse samal ajal eelneva eelarveaasta käibemaksu ja kogurahvatulu saldoga.

Käibemaksu aruannete ja kogurahvatulu andmete kontrolli teostamisel võib komisjon teatada liikmesriikidele oma reservatsioonidest seoses teatavate punktidega, millel võivad olla tagajärjed nende omavahendite osamaksudele. Reservatsioonid võivad tuleneda näiteks nõuetekohaste andmete puudumisest või vajadusest töötada välja sobiv meetodika. Kõnealuseid reservatsioone tuleb vaadelda liikmesriikidele esitatavate potentsiaalsete nõuetena, mille summa on kindlaks määramata, sest nende finantsmõju ei saa täpselt prognoosida. Kui täpse summa saab kindlaks määrata, nõutakse asjaomased käibemaksu ja kogurahvatulu põhised omavahendid sisse kas koos käibemaksu ja kogurahvatulu saldodega või eraldi sissenõutavate vahenditena.

2.3 ÜHENDKUNINGRIIGI SUHTES KOHALDATAV KORRIGEERIMINE

Kõnealune mehhanism vähendab Ühendkuningriigi omavahendite makseid proportsionaalselt tema „eelarvetasakaalu hälbe” ja suurendab vastavalt teiste liikmesriikide omavahendite makseid. Ühendkuningriigi kasuks kohaldatav eelarvetasakaalu hälbe korrigeerimise mehhanism kehtestati Euroopa Ülemkogu Fontainebleau kohtumisel (1984. aasta juunis) ja selle tulemusel vastu võetud 7. mai 1985. aasta omavahendite käsitleva otsusega. Mehhanismi eesmärk oli vähendada Ühendkuningriigi eelarvetasakaalu hälvet tema poolt ELile tehtavate maksete vähendamise kaudu. Saksamaa, Austria, Rootsi ja Madalmaade kasuks kohaldatakse korrigeerimise rahastamise vähendamist (mis on piiratud ühe neljandikuga nende tavapärasest osast).

2.4 BRUTOMAKSETE VÄHENDAMINE

15.– 16. detsembril 2005. aastal toimunud kohtumisel otsustas Euroopa Ülemkogu oma järeldustes, et Madalmaad ja Rootsi suhtes kohaldatakse ajavahemikus 2007-2013 nende kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist. Selle kompensatsioonimehhanismiga on ette nähtud, et Madalmaade puhul kohaldatakse kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist 605 miljoni euro ja Rootsi puhul 150 miljoni euro võrra (2004. aasta hindades).

3. EELARVE TÄITMISE ARUANDED: KULUD

Eelarve täitmise aruanded esitatakse pärast käesolevaid lisasid.

3.1 Finantsraamistik aastateks 2007–2013

	<i>miljonites eurodes</i>						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Jätkusuutlik kasv	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Loodusvarade kaitse ja majandamine	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289
3. Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. ELi ülemaailmne roll	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Haldus	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Kompensatsioon	445	207	210	0	0	0	0
Kulukohustuste assigneeringud	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Maksete assigneeringud kokku	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

Käesolevas jaos on kirjeldatud ELi põhilisi kululiike, liigitatuna 2007.-2013. aasta finantsraamistiku rubriikide lõikes. 2012. eelarveaasta oli kuues 2007.–2013. aasta finantsraamistiku aasta. 2012. aasta kulukohustuste assigneeringute üldine ülemäär on 148 049 miljonit eurot, mis moodustab 1,13 % kogurahvatulust. Vastav maksekohustustega seotud assigneeringute ülemäär on 141 360 miljonit eurot, st 1,08 % kogurahvatulust. Eespool esitatud tabelis on finantsraamistikku kajastatud jooksevhindades.

Rubriik 1 – Jätkusuutlik kasv

See rubriik on jaotatud kaheks eraldiseisvaks, kuid omavahel seotud osaks:

- 1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, mis hõlmab teadusuuringute ja innovatsiooni, hariduse ja koolituse, üleeuroopaliste võrkude, sotsiaalpoliitika, siseturu ja eelnimetatutega seonduvate poliitikavaldkondade kulusid.
- 1b. Ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, mille eesmärk on edendada vähim arenenud liikmesriikide ja piirkondade järelejätkumist, täiendada ELi säästva arengu strateegiat väljaspool vaesemaid piirkondi ja toetada piirkondadevahelist koostööd.

Rubriik 2 – Loodusvarade kaitse ja majandamine

Rubriik 2 hõlmab ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika, maaelu arengu ning keskkonnametmeid, eeskätt meetet „Natura 2000”. Ühise põllumajanduspoliitika jaoks sihtotstarbeliselt eraldatud summa kajastab kokkulepet, milleni jõuti 2002. aasta oktoobris toimunud Euroopa Ülemkogul.

Rubriik 3 – Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus

Uus rubriik 3 (kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus) peegeldab teatavate uute valdkondade kasvavat tähtsust, kus ELile on antud uusi ülesandeid, nagu õigusküsimused ja siseasjad, piirikaitse, sisserände- ja varjupaigapoliitika, rahvatervis ja tarbijakaitse, kultuur, noored, teave ja dialoog kodanikega. See jaguneb kaheks osaks:

— 3a. Vabadus, turvalisus ja õigus

— 3b. Kodakondsus

Rubriik 4 – ELi ülemaailmne roll

Rubriik 4 hõlmab kogu välistegevust, sealhulgas ühinemiseelset rahastamisvahendeid. Kuigi komisjon tegi ettepaneku kaasata finantsraamistikku ka Euroopa Arengufond (EAF), leidsid Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlament, et selle peaks siiski välja jätma.

Rubriik 5 - Haldus

See rubriik hõlmab kõigi institutsioonide halduskulusid, pensione ja Euroopa koole. Kõigi muude institutsioonide kui komisjoni puhul on need ainsad kulud, kuid ametitel ja muudel asutustel on nii haldus- kui ka tegevuskulud.

Rubriik 6 - Kompensatsioon

Vastavalt poliitilisele kokkuleppele, mille kohaselt uued liikmesriigid ei peaks kohe liikmesuse algul kuuluma eelarve netorahastajate hulka, nähti selle rubriigi raames ette kompensatsioonid. Kõnealune summa tehti uutele liikmesriikidele ülekannetena kättesaadavaks, et tasakaalustada nende eelarve laekumisi ja osamaksusid.

3.2 Poliitikavaldkonnad

Tegevuspõhise juhtimise raames rakendab komisjon oma planeerimis- ja haldusmenetlustes tegevuspõhist eelarvestamist. Tegevuspõhise eelarvestamise puhul on eelarve ehitatud üles selliselt, et poliitikavaldkondadele vastavad eelarve jaotised ja tegevusaladele eelarve peatükid. Tegevuspõhise eelarvestamise eesmärk on pakkuda selget raamistikku komisjoni poliitika eesmärkide teostamiseks kas seadusandlike, finants- või mis tahes muude avaliku poliitika vahendite abil. Komisjoni töö liigendamine tegevusalade kaupa annab selge pildi sellest, mida komisjon teeb, ja loob samas ühise raamistiku prioriteetide seadmiseks. Vahendite eraldamisel eelarvemenetluse käigus kasutatakse eri tegevusalasid "plokkidena", millest eelarve üles ehitatakse. Tegevuspõhise eelarvestamise eesmärk on tagada iga tegevusala ja selleks eraldatud vahendite vahel sellise seose loomise kaudu komisjoni vahendite kasutamise tõhusus ja tulemuslikkus.

Poliitikavaldkonna võib määratleda komisjoni töö osaks olevate, otsuste tegemise protsessi puhul asjakohaste tegevusalade homogeense rühmana. Iga poliitikavaldkond vastab üldiselt ühele peadirektoraadile ja hõlmab keskmiselt 6 või 7 eri tegevusala. Poliitikavaldkonnad on peamiselt tegevuspõhised, sest nende raamesse kuuluvate peamiste tegevusalade eesmärk on tuua asjaomases valdkonnas kasu kolmandatest isikutest abisaajatele. Tegevuseelarvet täiendavad iga poliitikavaldkonna jaoks vajalikud halduskulud.

4. INSTITUTSIOONID JA AMETID

Eelarve täitmise aruanded esitatakse pärast käesolevaid lisasid.

Nagu varasematelgi aastatel, on ELi üldeelarve täitmise kohta koostatud konsolideeritud aruannetes kajastatud eelarve täitmist kõigis institutsioonides, sest ELi eelarve raames koostatakse iga institutsiooni jaoks eraldi eelarve. Ametitel puudub ELi eelarve raames eraldi eelarve ja neid rahastatakse osaliselt komisjoni eelarvest antava toetusega.

Euroopa välisteenistuse puhul tuleks märkida, et välisteenistus saab lisaks omaenda eelarvele rahalist toetust ka komisjonilt (212 miljonit eurot) ja EAFilt (53 miljonit eurot). 2011. aastal olid need summad vastavalt 202 miljonit eurot ja 50 miljonit eurot. Need eelarvevahendid antakse Euroopa välisteenistuse käsutusse (sihtotstarbelise tuluna), et katta eeskätt ELi delegatsioonides töötavate komisjoni töötajate kulusid, kuna nende delegatsioonide haldusjuhtimisega tegeleb Euroopa välisteenistus.

Ametite kohta kogu asjakohase teabe andmiseks on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande eelarve poolel esitatud eraldi aruanded traditsiooniliste konsolideeritud ametite eelarvete täitmise kohta.

KOONDAASTAARUANNE EELARVE TÄITMISE KOHTA ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes eelarvetabelites esitatud andmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.

2. KOONDARUANNE EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA

miljonites eurodes

Jaotis	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Laekumised %na eelarvest	Võlgnevuse saldo
	Esialgne	Lõplik	Aruandeaasta	Ülekantud assigneeringud	Kokku	Jooksva aasta nõuetest	Eelnevast aastast ülekantud nõuetest	Kokku		
1. Omavahendid	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45
3. Ülejäägid, saldod ja korrigeerimine	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0
4. ELi institutsioonide ja muude asutustega seotud isikutelt laekuvad tulud	1 312	1 312	1 235	6	1 241	1 230	6	1 236	94,15 %	5
5. Institutsioonide haldustegevusest saadav tulu	60	68	619	22	641	594	18	612	896,16 %	29
6. Ühenduse lepingute ja programmidega seotud osamaksud ja tagasimaksud	50	50	3 163	291	3 453	2 776	152	2 928	5 856,15 %	525
7. Viivised ja trahvid	123	3 648	1 821	12 761	14 582	13	3 795	3 807	104,37 %	10 775
8. Laenutehingud	0	0	63	159	222	0	0	0		222
9. Mitmesugused tulud	30	30	29	10	39	26	5	31	101,61 %	9
Kokku	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

1. jaotis: Omavahendid

Peatükk	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Laekumised %na eelarvest	Võlgnevuse saldo
	Esialgne	Lõplik	Aruandeaasta	Ülekantud assigneeringud	Kokku	Jooksva aasta nõuetest	Eelnevast aastast ülekantud nõuetest	Kokku		
11. Suhkrumaksud	123	123	193	0	193	193	0	193	156,04 %	0
12. Tollimaksud	19 171	16 701	16 277	29	16 306	16 258	2	16 261	97,37 %	45
13. Käibemaks	14 499	14 546	14 648	0	14 648	14 648	0	14 648	100,70 %	0
14. Kogurahvatulu	93 719	97 284	97 856	0	97 856	97 856	0	97 856	100,59 %	0
15. Eelarvetasakaalu hälvete korrigeerimine	0	0	(74)	0	(74)	(74)	0	(74)		0
16. Madalmaade ja Rootsi kogurahvatulul põhinevate osamaksud vähendamine	0	0	2	0	2	2	0	2		0
Kokku	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45

3. jaotis: Ülejäägid, saldod ja korrigeerimine

Peatükk	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Laekumised %na eelarvest	Võlgnevuse saldo
	Esialgne	Lõplik	Aruandeaasta	Ülekantud assigneeringud	Kokku	Jooksva aasta nõuetest	Eelnevast aastast ülekantud nõuetest	Kokku		
30. Ülejääk eelnevast eelarveaastast	0	1 497	1 497	0	1 497	1 497	0	1 497	100,00 %	0
31. Käibemaksu saldod	0	218	223	23	246	223	23	246	112,94 %	0
32. Kogurahvatulu saldod	0	280	204	80	284	204	80	284	101,42 %	0
34. Justiits- ja siseküsimuste poliitikast kõrvalejäämisest tulenev korrigeerimine	0	0	(3)	0	(3)	(3)	0	(3)		0
35. Ühendkuningriigi suhtes kohaldatav korrigeerimine — korrigeerimised	0	0	3	0	3	3	0	3		0
36. Ühendkuningriigi suhtes kohaldatav korrigeerimine – vahelarvestus	0	0	15	0	15	15	0	15		0
Kokku	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0

3.1 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (ümberpaigutused ja paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (ümberpaigutused ja paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
1 Jätksuutlik kasv	67 506	636	36	2 664	2 700	70 842	55 337	5 137	187	3 092	3 279	63 753
2 Loodusvarade kaitse ja majandamine	59 976	(126)	23	2 325	2 348	62 198	57 034	982	78	2 315	2 393	60 409
3 Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	2 065	688	41	199	240	2 994	1 484	729	47	216	263	2 477
4 EL kui ülemaailmne partner	9 406	(2)	178	349	527	9 931	6 955	(178)	52	354	405	7 182
5 Haldus	8 280	0	22	811	833	9 113	8 278	0	711	835	1 546	9 824
6 Kompensatsioon												
Kokku	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.2 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Finantsraamistiku rubriik	Heakskii- detud kulukohus- tuste assig- neeringud	Võetud kulukohustused					Ülekantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud				
		Eelar- veaasta assignee- ringutest	Ülekantud assignee- ringutest	Sihtots- tarbe- lisest tulust	Kokku	%	Sihtotstar- beline tulu	Otsuse alusel ülekandmi- sed	Kokku	%	Eelar- veaasta assignee- ringutest	Ülekantud assignee- ringutest	Sihtotstar- beline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	$6 = 5/1$	7	8	$9 = 7 + 8$	$10 = 9/1$	11	12	13	$14 = 11 + 12 + 13$
1 Jätksuutlik kasv	70 842	67 653	36	1 311	69 000	97,40 %	1 354	28	1 381	1,95 %	461	0	0	461	0,65 %
2 Loodusvarade kaitse ja majandamine	62 198	59 825	23	969	60 817	97,78 %	1 356	2	1 357	2,18 %	24	0	0	24	0,04 %
3 Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	2 994	2 741	41	110	2 892	96,62 %	89	0	89	2,96 %	13	0	0	13	0,42 %
4 ELi ülemaailmne roll	9 931	9 364	178	211	9 753	98,21 %	138	2	140	1,41 %	38	0	0	38	0,38 %
5 Haldus	9 113	8 184	22	617	8 822	96,81 %	195	0	195	2,14 %	96	0	0	96	1,05 %
6 Kompensatsioon															
Kokku	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

3.3 MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Finantsraamistiku rubriik	Heakskii- detud maksete assignee- ringud	Tehtud maksed					Ülekantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud				
		Eelar- veaasta assignee- ringutest	Ülekantud assignee- ringutest	Sihtotstar- belisest tulust	Kokku	%	Auto- maatsed ülekand- mised	Otsuse alusel ülekand- mised	Sihtotstar- beline tulu	Kokku	%	Eelar- veaasta assignee- ringutest	Ülekantud assignee- ringutest	Sihtots- tarbeline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	$6 = 5/1$	7	8	9	$10 = 7 + 8 + 9$	$11 = 10/1$	12	13	14	$15 = 12 + 13 + 14$
1 Jätksuutlik kasv	63 753	60 288	168	1 129	61 585	96,60 %	128	26	1 963	2 117	3,32 %	32	19	0	51	0,08 %
2 Loodusvarade kaitse ja majandamine	60 409	57 960	72	1 064	59 096	97,83 %	32	4	1 251	1 287	2,13 %	20	5	0	26	0,04 %
3 Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	2 477	2 192	46	136	2 375	95,86 %	8	1	80	88	3,57 %	13	1	0	14	0,57 %
4 ELi ülemaailmne roll	7 182	6 741	31	291	7 064	98,35 %	26	4	63	92	1,28 %	6	20	0	26	0,37 %
5 Haldus	9 824	7 475	628	461	8 564	87,18 %	706	1	373	1 081	11,01 %	95	83	0	178	1,81 %
6 Kompensatsioon																
Kokku	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

3.4 TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Finantsraamistiku rubriik	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				
	Eelnevast eelarveaastast ülekantud kulukohustused	Vabastatud assigneeringud / ümberhindamine / tühistamine	Maksed	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Selliste kulukohustuste tühistamine, mida ei saa järgmisesse eelarveaastasse üle kanda	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga kokku
1 Jätkusuutlik kasv	159 707	(850)	(54 901)	103 957	69 000	(6 684)	(1)	62 314	166 271
2 Loodusvarade kaitse ja majandamine	25 302	(137)	(12 983)	12 182	60 817	(46 113)	0	14 703	26 886
3 Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	2 130	(332)	(547)	1 251	2 892	(1 827)	0	1 065	2 316
4 ELi ülemaailmne roll	19 567	(827)	(4 870)	13 870	9 753	(2 193)	(1)	7 558	21 429
5 Haldus	737	(90)	(628)	19	8 822	(7 936)	4	890	909
Kokku	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.5 TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE JAOTUMINE NENDE TEKKIMISE AASTATE JA FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Finantsraamistiku rubriik	< 2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Kokku
1 Jätkusuutlik kasv	1 222	6 765	499	2 978	11 444	30 896	50 154	62 314	166 271
2 Loodusvarade kaitse ja majandamine	66	739	66	144	286	1 893	8 987	14 703	26 886
3 Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	14	5	28	86	241	314	562	1 065	2 316
4 ELi ülemaailmne roll	672	650	710	1 291	2 199	3 464	4 884	7 558	21 429
5 Haldus	0	0	0	0	0	0	19	890	909
Kokku	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

3.6 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED POLIITIKAVALDKONDADE LÖIKES

miljonites eurodes

Politiikavaldkond	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (tõimberpaigutused / paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihtotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (tõimberpaigutused / paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihtotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	611	(94)	0	19	19	536	511	(42)	7	17	24	493
02 Ettevõtlus	1 148	(4)	0	132	132	1 276	1 079	121	21	174	195	1 395
03 Konkurents	92	(1)	0	5	5	96	92	(1)	7	5	12	103
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	11 581	191	34	12	46	11 818	9 075	2 601	66	12	78	11 755
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	58 587	(22)	0	2 311	2 311	60 877	55 880	989	70	2 303	2 373	59 242
06 Liikuvus ja transport	1 664	(1)	0	91	91	1 754	1 079	(40)	6	110	116	1 156
07 Keskkond ja kliimameetmed	493	(1)	0	17	17	508	393	(20)	18	17	35	409
08 Teadusuuringud	5 930	643	0	1 045	1 045	7 618	4 218	632	30	1 366	1 396	6 245
09 Infoühiskond ja meedia	1 678	(2)	0	309	309	1 985	1 357	33	13	373	387	1 776
10 Otsene teadustegevus	411	0	0	521	521	932	404	1	44	444	488	893
11 Merendus ja kalandus	1 033	(48)	23	3	26	1 011	806	(56)	4	3	7	757
12 Siseturg	101	(2)	0	7	7	107	98	1	7	7	13	112
13 Regionaalpoliitika	42 045	569	40	8	48	42 662	35 538	2 686	49	8	57	38 282
14 Maksukorraldus ja tolliliit	143	(1)	0	5	5	147	110	18	7	5	12	140
15 Haridus ja kultuur	2 697	(8)	0	602	603	3 292	2 112	280	16	651	667	3 059
16 Teabevahetus	262	1	0	8	8	271	253	3	14	8	22	278
17 Tervise- ja tarbijakaitse	687	(68)	0	34	34	653	592	16	12	33	45	652
18 Siseasjad	1 264	(1)	3	56	59	1 322	756	29	7	68	75	860
19 Välissuhted	4 817	(51)	44	158	202	4 969	3 276	(188)	17	166	183	3 271
20 Kaubandus	104	(1)	0	3	3	106	102	0	6	3	9	111

Poliitikavaldkond	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (ümberpaigutused / paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihtotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku	Vastuvõetud assigneeringud	Muudatused (ümberpaigutused / paranduseelarve)	Ülekantud assigneeringud	Sihtotstarbeline tulu	Lisaassigneeringud kokku	Heakskiidetud assigneeringud kokku
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
21 Areng ja suhted AKV riikidega	1 498	(2)	127	110	237	1 733	1 310	21	33	111	144	1 475
22 Laienemine	1 088	3	8	68	75	1 166	921	(1)	4	51	55	976
23 Humanitaarabi	900	378	0	21	21	1 299	842	259	7	34	40	1 141
24 Pettusevastane võitlus	79	0	0	0	0	79	74	2	7	0	7	83
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	194	(1)	0	11	11	204	193	(1)	16	11	27	219
26 Komisjoni haldus	1 017	62	0	120	120	1 200	1 001	74	146	122	268	1 343
27 Eelarve	69	(12)	0	7	7	63	69	(12)	9	7	16	73
28 Audit	12	0	0	1	1	12	12	0	1	1	1	13
29 Statistika	134	(6)	0	16	16	144	122	(1)	6	22	27	148
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	1 335	(14)	0	0	0	1 321	1 335	(14)	0	0	0	1 321
31 Keeletalitused	399	(9)	0	87	87	477	399	(9)	24	87	111	501
32 Energeetika	718	(1)	0	47	47	764	1 339	(622)	6	60	66	782
33 Õigusküsimused	218	0	0	15	15	233	187	2	3	14	17	206
40 Reservid	759	(298)	0	0	0	461	90	(90)	0	0	0	0
90 Muud institutsioonid	3 464	0	22	498	519	3 983	3 464	0	393	519	912	4 376
Kokku	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.7 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE POLIITIKAVALDKONDADE LÖIKES

miljonites eurodes

Poliitikavaldkond	Heakskiidetud kulukohustuste assigneeringud	Võetud kulukohustused					Ülekantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud				
		Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbeline tulu	Kokku	%	Sihtotstarbeline tulu	Otsuse alusel ülekandmised	Kokku	%	Eelarveaasta eelarve assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbeline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	536	517	0	18	535	99,66 %	2	0	2	0,33 %	0	0	0	0	0,01 %
02 Ettevõtlus	1 276	1 144	0	92	1 236	96,84 %	40	0	40	3,13 %	0	0	0	0	0,03 %
03 Konkurents	96	91	0	3	94	97,42 %	2	0	2	2,43 %	0	0	0	0	0,15 %
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	11 818	11 742	34	7	11 782	99,70 %	6	24	30	0,25 %	6	0	0	6	0,05 %
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	60 877	58 550	0	964	59 514	97,76 %	1 347	2	1 349	2,22 %	13	0	0	13	0,02 %
06 Liikuvus ja transport	1 754	1 651	0	61	1 713	97,65 %	29	0	29	1,67 %	12	0	0	12	0,68 %
07 Keskkond ja kliimameetmed	508	486	0	10	496	97,58 %	7	0	7	1,47 %	5	0	0	5	0,95 %
08 Teadusuuringud	7 618	6 573	0	486	7 059	92,66 %	559	0	559	7,34 %	0	0	0	0	0,00 %
09 Infoühiskond ja meedia	1 985	1 675	0	203	1 878	94,60 %	106	0	107	5,37 %	1	0	0	1	0,03 %
10 Otsene teadustegevus	932	411	0	83	494	53,04 %	438	0	438	46,95 %	0	0	0	0	0,01 %
11 Merendus ja kalandus	1 011	982	23	1	1 007	99,60 %	1	0	1	0,12 %	3	0	0	3	0,28 %
12 Siseturg	107	99	0	2	101	94,46 %	5	0	5	4,72 %	1	0	0	1	0,82 %
13 Regionaalpoliitika	42 662	42 601	40	6	42 647	99,96 %	2	3	5	0,01 %	10	0	0	10	0,02 %
14 Maksukorraldus ja tolliliit	147	142	0	2	144	97,76 %	3	0	3	2,20 %	0	0	0	0	0,04 %
15 Haridus ja kultuur	3 292	2 689	0	399	3 088	93,79 %	204	0	204	6,19 %	1	0	0	1	0,02 %
16 Teabevahetus	271	262	0	4	265	97,92 %	4	0	4	1,60 %	1	0	0	1	0,48 %
17 Tervise- ja tarbijakaitse	653	616	0	24	639	97,96 %	10	0	10	1,53 %	3	0	0	3	0,51 %
18 Siseasjad	1 322	1 253	3	35	1 290	97,57 %	21	0	21	1,62 %	11	0	0	11	0,80 %
19 Välissuhted	4 969	4 765	44	63	4 872	98,06 %	95	0	95	1,91 %	1	0	0	1	0,02 %
20 Kaubandus	106	103	0	2	104	98,26 %	1	0	2	1,58 %	0	0	0	0	0,16 %

Politiikavaldkond	Heakskiidetud kulukohustuste assigneeringud	Võetud kulukohustused					Ülekantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud				
		Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihotstarbeline tulu	Kokku	%	Sihotstarbeline tulu	Otsuse alusel ülekandmised	Kokku	%	Eelarveaasta eelarve assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihotstarbeline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
21 Areng ja suhted AKV riikidega	1 733	1 494	127	99	1 719	99,19 %	12	2	14	0,78 %	0	0	0	0	0,03 %
22 Laienemine	1 166	1 090	8	37	1 135	97,38 %	30	0	30	2,61 %	0	0	0	0	0,01 %
23 Humanitaarabi	1 299	1 277	0	17	1 294	99,61 %	4	0	4	0,34 %	1	0	0	1	0,05 %
24 Pettusevastane võitlus	79	79	0	0	79	99,81 %	0	0	0	0,03 %	0	0	0	0	0,16 %
25 Poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	204	191	0	5	196	96,51 %	5	0	5	2,51 %	2	0	0	2	0,98 %
26 Komisjoni haldus	1 200	1 078	0	71	1 149	95,78 %	50	0	50	4,15 %	1	0	0	1	0,08 %
27 Eelarve	63	56	0	4	61	95,47 %	3	0	3	4,42 %	0	0	0	0	0,11 %
28 Audit	12	11	0	0	12	96,23 %	0	0	0	3,04 %	0	0	0	0	0,73 %
29 Statistika	144	124	0	11	135	93,94 %	5	0	5	3,38 %	4	0	0	4	2,68 %
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79 %	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,21 %
31 Keeletalitused	477	390	0	45	435	91,20 %	42	0	42	8,78 %	0	0	0	0	0,03 %
32 Energeetika	764	716	0	16	731	95,67 %	32	0	32	4,15 %	1	0	0	1	0,17 %
33 Õigusküsimused	233	216	0	6	222	95,30 %	10	0	10	4,12 %	1	0	0	1	0,58 %
40 Reservid	461	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	461	0	0	461	100,00 %
90 Muud institutsioonid	3 983	3 376	22	444	3 841	96,43 %	54	0	54	1,36 %	88	0	0	88	2,21 %
Kokku	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

3.8 MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE POLIITIKAVALDKONDADE LÕIKES

miljonites eurodes

Poliitikavaldkond	Heakskiidetud maksete assigneeringud	Tehtud maksed					Ülekantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud				
		Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihotstarbeline tulu	Kokku	%	Auto- maatsed ülekand- mised	Otsuse alusel ülekand- mised	Sihotstarbeline tulu	Kokku	%	Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihotstarbeline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	6 = 5/1	7	8	9	$10 = 7 + 8 + 9$	11 = 10/1	12	13	14	$15 = 12 + 13 + 14$
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	493	463	6	15	484	98,13 %	6	0	2	8	1,64 %	0	1	0	1	0,23 %
02 Ettevõtlus	1 395	1 180	19	72	1 271	91,12 %	19	0	103	121	8,70 %	1	2	0	3	0,18 %
03 Konkurents	103	83	6	2	92	89,72 %	7	0	3	10	9,78 %	0	0	0	1	0,50 %
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	11 755	11 629	63	7	11 699	99,53 %	13	24	5	43	0,36 %	9	4	0	13	0,11 %
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	59 242	56 829	66	1 053	57 948	97,82 %	23	4	1 250	1 276	2,15 %	13	4	0	18	0,03 %
06 Liikuvus ja transport	1 156	1 031	5	69	1 105	95,57 %	6	0	41	47	4,03 %	3	1	0	5	0,40 %
07 Keskkond ja kliimameetmed	409	355	17	10	382	93,39 %	17	1	6	24	5,89 %	1	2	0	3	0,72 %
08 Teadusuuringud	6 245	4 827	25	455	5 307	84,97 %	23	0	911	934	14,95 %	0	5	0	5	0,08 %
09 Infoühiskond ja meedia	1 776	1 375	12	114	1 501	84,54 %	14	0	259	273	15,36 %	1	1	0	2	0,10 %
10 Otsene teadustegevus	893	357	40	69	466	52,13 %	48	0	375	423	47,35 %	0	5	0	5	0,52 %
11 Merendus ja kalandus	757	742	2	1	745	98,45 %	3	0	1	5	0,64 %	5	2	0	7	0,91 %
12 Siseturg	112	92	6	2	99	88,71 %	5	0	5	11	9,47 %	1	1	0	2	1,82 %
13 Regionaalpoliitika	38 282	38 200	48	6	38 254	99,93 %	12	0	2	14	0,04 %	12	1	0	14	0,04 %
14 Maksukorraldus ja tolliliit	140	121	7	2	130	92,66 %	7	0	3	10	7,04 %	0	0	0	0	0,30 %
15 Haridus ja kultuur	3 059	2 379	14	368	2 761	90,23 %	13	0	284	296	9,69 %	1	2	0	2	0,08 %
16 Teabevahetus	278	240	13	3	256	92,16 %	14	0	5	19	6,84 %	1	1	0	3	1,00 %
17 Tervise- ja tarbijakaitse	652	596	11	28	635	97,34 %	11	0	5	16	2,48 %	0	1	0	1	0,18 %
18 Siseasjad	860	769	6	61	835	97,15 %	4	1	7	12	1,44 %	11	2	0	12	1,41 %
19 Välissuhted	3 271	3 073	10	150	3 233	98,83 %	13	0	16	30	0,90 %	2	7	0	9	0,27 %
20 Kaubandus	111	98	6	1	105	94,79 %	4	0	2	5	4,86 %	0	0	0	0	0,34 %

Poliitikavaldkond	Heakskii- detud maksete assigneer- ingud	Tehtud maksed					Ülekantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud				
		Eelar- veaasta assigneer- ingutest	Ülekantu- d assig- neeringu- test	Sihtots- tarbeline tulu	Kokku	%	Auto- maatsed ülekand- mised	Otsuse alusel ülekand- mised	Sihtots- tarbeline tulu	Kokku	%	Eelar- veaasta assigneer- ingutest	Ülekantud assigneer- ingutest	Sihtots- tarbeline tulu	Kokku	%
21 Areng ja suhted AKV riikidega	1 475	1 319	19	90	1 429	96,87 %	10	0	21	31	2,11 %	1	14	0	15	1,03 %
22 Laienemine	976	914	3	27	943	96,68 %	3	3	25	31	3,21 %	0	1	0	1	0,12 %
23 Humanitaarabi	1 141	1 093	6	29	1 128	98,84 %	7	0	5	12	1,01 %	1	0	0	2	0,15 %
24 Pettusevastane võitlus	83	66	5	0	71	85,23 %	8	2	0	10	11,95 %	0	2	0	2	2,82 %
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	219	176	14	5	195	88,73 %	15	1	6	21	9,62 %	1	2	0	4	1,64 %
26 Komisjoni haldus	1 343	963	136	51	1 149	85,59 %	111	0	72	183	13,60 %	1	10	0	11	0,81 %
27 Eelarve	73	49	9	3	61	83,74 %	7	0	4	11	15,45 %	0	1	0	1	0,80 %
28 Audit	13	11	1	0	12	91,60 %	0	0	0	1	7,06 %	0	0	0	0	1,34 %
29 Statistika	148	115	5	8	128	86,27 %	5	0	13	19	12,64 %	1	1	0	2	1,08 %
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79 %	0	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,21 %
31 Keeletalitused	501	370	22	41	433	86,56 %	20	0	46	66	13,17 %	0	1	0	1	0,27 %
32 Energeetika	782	706	5	12	723	92,51 %	6	0	48	53	6,82 %	4	1	0	5	0,66 %
33 Õigusküsimused	206	183	1	6	190	92,16 %	4	1	8	13	6,13 %	2	2	0	4	1,71 %
40 Reservid	0	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
90 Muud institutsioonid	4 376	2 934	340	322	3 596	82,19 %	442	0	197	638	14,59 %	88	53	0	141	3,22 %
Kokku	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

3.9 TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUMINE POLIITIKAVALDKONDADE LÕIKES

miljonites eurodes

Politiikavaldkond	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast ülekantud kulukohustused	Vabastatud assigneeringud / ümberhindamine/ tühistamine	Maksed	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Selliste kulukohustuste tühistamine, mida ei saa järgmisesse eelarveaastasse üle kanda	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	582	(9)	(143)	429	535	(341)	0	194	623
02 Ettevõtlus	2 155	(31)	(850)	1 274	1 236	(421)	0	814	2 088
03 Konkurents	7	0	(6)	0	94	(86)	0	8	8
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	29 625	(40)	(11 226)	18 359	11 782	(473)	0	11 309	29 668
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	22 357	(76)	(11 972)	10 308	59 514	(45 975)	0	13 539	23 847
06 Liikuvus ja transport	2 809	(100)	(879)	1 830	1 713	(226)	0	1 487	3 317
07 Keskkond ja kliimameetmed	898	(11)	(243)	645	496	(138)	0	358	1 003
08 Teadusuuringud	9 200	(170)	(2 983)	6 047	7 059	(2 324)	0	4 734	10 781
09 Infoühiskond ja meedia	2 269	(51)	(782)	1 436	1 878	(720)	0	1 158	2 594
10 Otsene teadustegevus	184	(13)	(114)	57	494	(352)	0	142	199
11 Merendus ja kalandus	2 062	(33)	(538)	1 490	1 007	(207)	0	800	2 290
12 Siseturg	22	(2)	(16)	4	101	(83)	0	18	21
13 Regionaalpoliitika	108 413	(498)	(36 781)	71 133	42 647	(1 473)	(1)	41 174	112 307
14 Maksukorraldus ja tolliliit	92	(13)	(55)	24	144	(75)	0	69	93
15 Haridus ja kultuur	1 921	(53)	(839)	1 028	3 088	(1 921)	0	1 167	2 195
16 Teabevahetus	122	(13)	(86)	24	265	(170)	0	95	119
17 Tervise- ja tarbijakaitse	719	(81)	(317)	321	639	(318)	0	321	642
18 Siseasjad	1 458	(235)	(268)	954	1 290	(567)	0	723	1 677
19 Välissuhted	10 232	(528)	(2 379)	7 324	4 872	(854)	0	4 018	11 343
20 Kaubandus	20	(1)	(13)	6	104	(93)	0	12	18
21 Areng ja suhted AKV riikidega	3 281	(119)	(970)	2 192	1 719	(459)	0	1 260	3 453

miljonites eurodes

Poliitikavaldkond	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast ülekantud kulukohustused	Vabastatud assigneeringud / ümberhindamine/ tühistamine	Maksed	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Selliste kulukohustuste tühistamine, mida ei saa järgmisesse eelarveaastasse üle kanda	Täitmata kulukohustused eelarveaasta lõpu seisuga	
22 Laienemine	2 864	(16)	(769)	2 079	1 135	(175)	(1)	960	3 039
23 Humanitaarabi	670	(4)	(417)	248	1 294	(711)	0	583	831
24 Pettusevastane võitlus	34	(7)	(15)	12	79	(56)	0	23	35
25 Poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	19	(3)	(15)	0	196	(179)	0	17	17
26 Komisjoni haldus	184	(12)	(161)	11	1 149	(988)	0	160	171
27 Eelarve	9	(1)	(9)	0	61	(52)	0	8	8
28 Audit	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29 Statistika	115	(9)	(45)	61	135	(82)	0	53	114
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	0	0	0	0	1 318	(1 318)	0	0	0
31 Keeletalitused	24	(1)	(22)	0	435	(411)	0	24	24
32 Energeetika	4 522	(12)	(622)	3 888	731	(102)	0	629	4 518
33 Õigusküsimused	181	(34)	(67)	80	222	(122)	0	99	179
90 Muud institutsioonid	397	(57)	(325)	15	3 841	(3 272)	4	573	588
Kokku	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

C 334/114

EF

Euroopa Liidu Teataja

15.11.2013

3.10 TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE JAOTUMINE NENDE TEKKIMISE AASTATE JA POLIITIKA-VALDKONDADE LÕIKES

Poliitikavaldkond	<i>miljonites eurodes</i>								
	< 2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Kokku
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	11	35	10	0	20	167	185	194	623
02 Ettevõtlus	10	5	17	97	101	546	498	814	2 088
03 Konkurents	0	0	0	0	0	0	0	8	8
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	384	1 507	57	267	1 241	5 457	9 446	11 309	29 668
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	7	456	0	2	152	1 437	8 254	13 539	23 847
06 Liikuvus ja transport	15	27	124	103	271	494	797	1 487	3 317
07 Keskkond ja kliimameetmed	9	12	57	88	138	151	189	358	1 003
08 Teadusuuringud	114	73	177	381	814	1 728	2 760	4 734	10 781
09 Infoühiskond ja meedia	12	8	31	83	207	372	724	1 158	2 594
10 Otsene teadustegevus	0	3	1	10	10	11	21	142	199
11 Merendus ja kalandus	51	271	5	18	71	411	663	800	2 290
12 Siseturg	0	0	0	0	0	1	3	18	21
13 Regionaalpoliitika	836	5 328	21	1 875	7 437	20 613	35 024	41 174	112 307
14 Maksukorraldus ja tolliliit	0	0	0	0	0	4	20	69	93
15 Haridus ja kultuur	2	0	47	77	150	255	497	1 167	2 195
16 Teabevahetus	0	0	0	0	1	6	17	95	119
17 Tervise- ja tarbijakaitse	9	3	7	43	42	83	133	321	642
18 Siseasjad	4	0	17	64	208	249	412	723	1 677
19 Välissuhted	266	235	498	846	1 236	1 725	2 518	4 018	11 343
20 Kaubandus	0	0	0	0	0	2	4	12	18
21 Areng ja suhted AKV riikidega	113	63	71	193	365	578	810	1 260	3 453
22 Laienemine	69	86	129	236	310	513	735	960	3 039
23 Humanitaarabi	0	1	1	9	16	58	163	583	831
24 Pettusevastane võitlus	0	0	1	1	2	2	6	23	35
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	0	0	0	0	0	0	0	17	17

miljonites eurodes

Poliitikavaldkond	< 2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Kokku
26 Komisjoni haldus	0	0	0	0	0	0	11	160	171
27 Eelarve	0	0	0	0	0	0	0	8	8
28 Audit	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistika	2	2	1	1	3	17	36	53	114
30 Pensionid ja nendega seotud kulud	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Keeletalitused	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32 Energeetika	60	43	28	101	1 365	1 671	621	629	4 518
33 Õigusküsimused	0	0	1	4	12	18	45	99	179
90 Muud institutsioonid	0	0	0	0	0	0	15	573	588
Kokku	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

4.1 KOONDARUANNE EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA INSTITUTSIOONIDE LÕIKES

miljonites eurodes

Institutsioon	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud			Laekumised %na eelarvest	Võlgnevuse saldo
	Esialgne	Lõplik	Aruandeaasta	Ülekantud	Kokku	Jooksva aasta nõuetest	Eelnevast aastast ülekantud nõuetest	Kokku		
Euroopa Parlament	147	147	174	26	200	172	4	176	119,41 %	25
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	58	58	99	11	109	88	10	98	168,80 %	11
Komisjon	128 761	135 431	137 081	13 342	150 423	134 783	4 066	138 849	102,52 %	11 573
Euroopa Kohus	44	44	51	0	51	51	0	51	115,64 %	0
Kontrollikoda	21	21	19	0	19	19	0	19	90,58 %	0
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	12	12	16	0	16	16	0	16	133,47 %	0
Regioonide Komitee	8	8	20	0	20	20	0	20	250,50 %	0
Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	97,10 %	0
Euroopa Andmekaitseinspektor	1	1	1	0	1	1	0	1	77,36 %	0
Euroopa välissteenistus	35	35	309	0	310	309	0	309	889,83 %	0
Kokku	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

4.2 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE INSTITUTSIOONIDE LÕIKES

Kulukohustuste assigneeringud

miljonites eurodes

Institutsioon	Heakskiidetud kulukohustuste assigneeringud	Võetud kulukohustused					Ülekantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud				
		Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	Sihtotstarbelisest tulust	Otsuse alusel ülekandmised	Kokku	%	Eelarveaasta eelarve assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbeline tulu	Kokku	%
Euroopa Parlament	1 862	1 693	22	116	1 831	98,32 %	6	0	6	0,34 %	25	0	0	25	1,33 %
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	612	490	0	42	532	86,89 %	36	0	36	5,92 %	44	0	0	44	7,19 %
Komisjon	151 094	144 390	279	2 774	147 443	97,58 %	3 077	31	3 108	2,06 %	543	0	0	543	0,36 %
Euroopa Kohus	351	344	0	1	345	98,36 %	1	0	1	0,28 %	5	0	0	5	1,36 %
Kontrollikoda	143	137	0	0	138	96,12 %	0	0	0	0,30 %	5	0	0	5	3,59 %
Majandus- ja Sotsiaalkomitee;	133	125	0	4	128	96,62 %	0	0	0	0,25 %	4	0	0	4	3,13 %
Regioonide Komitee	99	85	0	12	97	98,43 %	0	0	0	0,03 %	2	0	0	2	1,54 %
Ombudsman	10	9	0	0	9	95,86 %	0	0	0	0,02 %	0	0	0	0	4,12 %
Euroopa Andmekaitseinspektor	8	7	0	0	7	95,21 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	4,79 %
Euroopa välisteenus	767	486	0	268	754	98,37 %	10	0	10	1,26 %	3	0	0	3	0,37 %
Kokku	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

Maksete assigneeringud

miljonites eurodes

Institutsioon	Heakskiidetud maksete assigneeringud	Tehtud maksed					Ülekantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud				
		Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	Auto-maatsed ülekandmised	Otsuse alusel ülekandmised	Sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	Eelarveaasta assigneeringutest	Ülekantud assigneeringutest	Sihtotstarbeline tulu	Kokku	%
		1	2	3	4	$5 = 2 + 3 + 4$	6 = 5/1	7	8	9	$10 = 7 + 8 + 9$	$11 = 10/1$	12	13	14	$15 = 12 + 13 + 14$
Euroopa Parlament	2 092	1 388	214	22	1 623	77,58 %	305	0	108	413	19,76 %	25	31	0	56	2,67 %
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	661	444	36	44	524	79,31 %	46	0	41	87	13,13 %	44	6	0	50	7,56 %
Komisjon	139 268	131 722	605	2 759	135 087	97,00 %	458	36	3 533	4 028	2,89 %	78	76	0	154	0,11 %
Euroopa Kohus	369	326	16	1	343	92,92 %	18	0	1	19	5,15 %	5	2	0	7	1,93 %
Kontrollikoda	156	125	11	0	136	87,11 %	13	0	0	13	8,41 %	5	2	0	7	4,48 %
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	141	117	7	4	127	90,15 %	8	0	1	9	6,19 %	4	1	0	5	3,66 %
Regioonide Komitee	108	77	7	12	96	89,53 %	8	0	0	8	7,37 %	2	2	0	3	3,10 %
Ombudsman	10	8	1	0	9	89,11 %	1	0	0	1	6,74 %	0	0	0	0	4,15 %
Euroopa Andmekaitseinspektor	9	6	1	0	7	81,28 %	1	0	0	1	10,68 %	0	0	0	1	8,05 %
Euroopa välisteenus	831	444	49	238	731	88,06 %	42	0	46	88	10,58 %	3	8	0	11	1,36 %
Kokku	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

4.3 AMETITE TULU: EELARVE PROGNOOSID, NÕUDED JA LAEKUNUD SUMMAD

miljonites eurodes

Amet	Prognoositud eelarve tulud	Kindlaksmääratud nõuded	Laekunud summad	Võlgnevuse saldo	Komisjoni poliitikavaldkond, kust rahastamine toimub
Energeetikasektorit reguleerivate asutuste Euroopa koostöö-amet	7	7	7	0	06
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet	7	2	2	0	18
Euroopa Lennundusohutusamet	150	116	115	1	06
Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur	90	76	76	0	18
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	19	20	20	1	15
Euroopa Politseikolledž	8	9	9	0	18
Euroopa Kemikaaliamet	33	35	35	0	02
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	58	58	58	0	17
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	16	16	16	0	18
Euroopa Pangandusjärelevalve	21	19	19	0	12
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	16	14	14	0	12
Euroopa Keskkonnaagentuur	42	52	51	1	07
Euroopa Politseiamet	84	83	83	0	18
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve	20	19	19	0	12
Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur	10	10	10	0	11
Euroopa Toiduohutusamet	77	77	77	0	17
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	8	8	8	0	04
Euroopa Globaalse Navigatsioonisatelliitide Süsteemi (GNSS) Järelevalveamet	13	21	21	0	06
Ühisettevõtte Fusion for Energy	344	379	379	0	08
Eurojust	33	33	33	0	18
Euroopa Meresõiduohutuse Amet	59	54	53	0	06
Siseturu Ühtlustamise Amet	175	176	176	0	12
Euroopa Ravimiamet	222	254	224	31	02
Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet	8	8	8	0	09
Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet	3	3	3	0	09
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	21	21	21	0	18
Euroopa Raudteeagentuur	26	26	26	0	06
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur	15	15	15	0	04
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	78	77	77	0	15
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	48	49	45	4	15
Euroopa Koolitusfond	21	20	20	0	15
Ühenduse Sordiamet	13	13	13	0	17
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond	21	21	21	0	04
Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus	50	50	50	0	15
Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus	16	17	17	0	06
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	39	39	39	0	08
Teadusuuringute Rakendusamet	46	47	47	0	08
Tervise- ja Tarbijaküsimuste Rakendusamet	7	7	7	0	17
Üleeuroopalise Transpordivõrgu Rakendusamet	10	10	10	0	06
Kokku	1 936	1 963	1 925	38	

miljonites eurodes

Tulu liik	Prognoositud eelarve tulud	Kindlaksmääratud nõuded	Laekunud summad	Võlgnevuse saldo
Komisjoni toetus	1 304	1 276	1 272	5
Tulu teenustasudest	465	490	460	30
Muu tulu	168	197	193	4
Kokku	1 936	1 963	1 925	38

4.4 KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE AMETTITE LÕIKES

miljonites eurodes

Amet	Kulukohustuste assigneeringud			Maksete assigneeringud		
	Assigneeringud	Võetud kulukohustused	Ülekantud assigneeringud	Assigneeringud	Tehtud maksed	Ülekantud assigneeringud
Energieetikasektorit reguleerivate asutuste Euroopa koostööamet	7	7	0	8	5	2
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet	7	5	0	6	2	2
Euroopa Lennundusohutusamet	164	132	27	176	117	53
Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur	90	89	1	128	99	22
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	22	21	1	22	19	3
Euroopa Politseikolledž	9	8	0	11	8	2
Euroopa Kemikaaliamet	99	96	0	113	94	15
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	58	55	0	69	55	10
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	17	16	0	17	16	0
Euroopa Pangandusjärelevalve	21	18	0	22	13	7
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	16	14	0	16	11	4
Euroopa Keskkonnaagentuur	69	52	16	73	45	27
Euroopa Politseiamet	85	84	1	100	79	17
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve	20	17	0	22	15	4
Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur	9	9	0	11	10	1
Euroopa Toiduohutusamet	79	78	0	90	80	9
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	8	7	0	11	8	2
Euroopa Globaalse Navigatsioonisatelliitide Süsteemi (GNSS) Järelevalveamet	106	58	47	55	33	22
Ühisettevõtte Fusion for Energy	1 482	1 482	0	384	362	7
Eurojust	35	34	1	41	35	5
Euroopa Meresõiduohutuse Amet	57	53	1	61	53	2
Siseturu Ühtlustamise Amet	429	189	0	461	180	37
Euroopa Ravimiamet	226	222	0	262	215	41
Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet	8	8	0	9	9	1
Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet	3	3	0	3	2	1
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	21	21	0	28	23	5
Euroopa Raudteeagentuur	26	25	0	30	26	2

miljonites eurodes

Amet	Kulukohustuste assigneeringud			Maksete assigneeringud		
	Assigneeringud	Võetud kulukohustused	Ülekantud assigneeringud	Assigneeringud	Tehtud maksed	Ülekantud assigneeringud
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur	17	15	1	20	15	5
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	97	95	0	83	71	7
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	48	42	0	52	41	4
Euroopa Koolitusfond	20	20	0	21	20	1
Ühenduse Sordiamet	14	13	0	14	12	0
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond	22	21	0	26	20	5
Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus	50	49	0	55	48	6
Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus	17	16	0	18	16	1
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	39	38	0	41	38	2
Teadusuuringute Rakendusamet	46	44	0	50	43	4
Tervise- ja Tarbijaküsimuste Rakendusamet	7	7	0	8	7	1
Üleeuroopalise Transpordivõrgu Rakendusamet	10	10	0	11	9	1
Kokku	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

Kulu liik	Kulukohustuste assigneeringud			Maksete assigneeringud		
	Assigneeringud	Võetud kulukohustused	Ülekantud assigneeringud	Assigneeringud	Tehtud maksed	Ülekantud assigneeringud
Töötajad	813	781	2	829	777	18
Halduskulud	305	292	1	377	277	79
Põhitegevuskulud	2 442	2 102	95	1 421	899	242
Kokku	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

4.5 EELARVE TÄITMISE ARUANNE (SEALHULGAS AMETID)

miljonites eurodes

	Euroopa Liidu	Ametid	Ametitele antud toetuste elimineerimine	Kokku
Eelarveaasta tulud	139 541	1 925	(1 272)	140 194
Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed	(137 738)	(1 739)	1 272	(138 205)
Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud	(936)	(338)	0	(1 274)
Eelarveaastast N-1 ülekantud kasutamata assigneeringute tühistamine	92	171	0	263
Aastased vahetuskursi erinevused	60	(8)	0	52
Eelarve täitmise tulemus	1 019	12	0	1 031

KONTROLLIKOJA KINNITAV AVALDUS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE – SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

(2013/C 334/02)

I. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 sätetele auditeeris kontrollikoda:

- a) Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb konsolideeritud finantsaruannetest ⁽¹⁾ ja konsolideeritud eelarve täitmise aruannetest ⁽²⁾ 31. detsembril 2012 lõppenud eelarveaasta kohta, mille komisjon 26. juulil 2013 heaks kiitis;
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

Juhtkonna kohustused

II. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja finantsmäärusele vastutab juhtkond Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise eest vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditele ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajaliku sisekontrollisüsteemi kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulisi väärkajastamisi. Juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevused, finantstehingud ja teave oleks kooskõlas vastavate õigusaktidega. Komisjonil on lõplik vastutus Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 317).

Audiitori kohustused

III. Kontrollikoja ülesanne on esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule avaldus, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsust ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Kontrollikoda viis auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega. Nende standardite kohaselt peab kontrollikoda auditi kavandama ja läbi viima selleks, et saada piisav kindlus selle kohta, et Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed.

IV. Auditi käigus viiakse läbi protseduure auditi tõendusmaterjali kogumiseks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud summade ja andmete ning aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Audiitor valib protseduurid, tuginedes oma hinnangule, sh hinnates aruandes pettusest või vigadest põhjustatud oluliste väärkajastamiste ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski. Asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte arvamuse esitamiseks sisekontrolli mõjususe kohta) võtab audiitor riskihinnangu tegemisel arvesse konsolideeritud aruande koostamise ja õiglaseks esitamise ning selle alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud sisekontrollisüsteemi. Auditis antakse ka hinnang kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasusele ja tehtud arvestushinnangute põhjendatusele, samuti raamatupidamise aastaaruande üldisele esituslaadile.

⁽¹⁾ Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet (sealhulgas segmendiaruandlust).

⁽²⁾ Konsolideeritud eelarve täitmise aruanded sisaldavad aruandeid ja selgitavaid lisasid.

V. Tulude puhul lähtub kontrollikoda käibemaksul ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite auditeerimisel makromajanduslikest agregeeritud andmetest, mida omavahendite arvutamiseks kasutatakse. Seejärel hindab kontrollikoda komisjoni andmetöötlussüsteeme kuni liikmesriikide osamaksete laekumiseni ja nende konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandesse kandmiseni. Traditsiooniliste omavahendite auditeerimisel kontrollib kontrollikoda tolliasutuste arvepidamist ja analüüsib tollijärelevalve maksuvoogu kuni summade komisjonile laekumiseni ja raamatupidamisarvestusse kandmiseni.

VI. Kulude puhul auditeerib kontrollikoda maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud („kuludena kajastatud maksed“). Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud maksed), välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise hetkel. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning makseasutus või -institutsioon need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemise näol aktsepteerinud.

VII. Kontrollikoda on seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuste esitamiseks.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

VIII. Kontrollikoja hinnangul annab Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2012 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides tõepärase pildi liidu finantsolukorrast 31. detsembri 2012. aasta seisuga, tehingute finantsstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal, vastavalt finantsmäärusele ja rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel põhinevatele raamatupidamiseskirjadele.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

IX. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2012 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõikis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Kulukohustused

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate kulukohustuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

X. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2012 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad kulukohustused kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Põhjendus vastupidise arvamuse esitamiseks raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

XI. Kontrollikoda on seisukohal, et läbivaadatud järelevalve- ja kontrollisüsteemid on raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse tagamisel osaliselt mõjusad (punkt VI). Kõik tegevuskuludid hõlmavad poliitikavaldkondade rühmad on olulisel määral vigadest mõjutatud. Kontrollikoja hinnangul on raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate kuludena kajastatud maksete kõige tõenäolisem veamäär 4,8% ⁽³⁾.

⁽³⁾ Varasematel aastatel kasutatud valimikontrolli meetodi alusel oleks hinnanguline kõige tõenäolisem veamäär olnud 4,5 %.

Vastupidine arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

XII. Nende asjaolude tähtsuse tõttu, mida on kirjeldatud põhjenduses vastupidise arvamuse esitamiseks raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta, on kontrollikoja hinnangul 31. detsembril 2012 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed olulisel määral vigadest mõjutatud.

5. september 2013

president

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Euroopa Kontrollikoda

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUKSEMBURG

EUR-Lexi (<http://new.eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET